

ISSN 01250906
9 770125 090002

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 53 ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน-ตุลาคม 2551 www.ocsc.go.th

ทิพยประกันภัย

กระทรวงการคลังและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

DHIPAYA INSURANCE

WORLD STANDARD IN PERFORMANCE

World Standard In Performance

บริษัทประกันวินาศภัยที่ได้ ISO 9001 : 2000 ทุกระบบขององค์กร

สู่ความภาคภูมิใจในบริษัทของคนไทย

พลประกอบการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ที่ก้าวไกลมั่นคง มาตรฐานระดับโลก

เพื่อให้ท่านไว้วางใจตลอดไป

ตอบสนองความพึงพอใจด้วย 4 บริการหลัก

- ประกันภัยรถยนต์
- ประกันอัคคีภัย
- ประกันภัยทางทะเลและขนส่ง
- ประกันภัยเบ็ดเตล็ด

www.dhipaya.co.th

บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)
กระทรวงการคลังและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

โทร. 0-2239-2200
ศูนย์ทิพยบริการ ต่อ 1120-1127

ข้าราชการยุคใหม่ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูประบบข้าราชการ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถทำงานอย่างมืออาชีพ ในการบริหารจัดการงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาประเทศ การสรรหาเป็นกระบวนการแรกเพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติ ตามศักยภาพที่ต้องการเข้ามาในระบบราชการ ซึ่งได้มีการพัฒนา นวัตกรรมการวัดและประเมินบุคคลตลอดมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ต้องมีวิธีการสอบที่สามารถป้องกันการกระทำทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทุจริตในการสอบในปัจจุบันมีการปฏิบัติการเป็นขบวนการ และมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือ ด้วยเหตุนี้ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดการประชุมสัมมนา เรื่องแนวทางการป้องกันการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 26 สิงหาคม 2551 โดยได้เชิญ วิทยากรที่ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ทางการปฏิบัติงานในด้านนี้ มาให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการกระทำทุจริต และแนวทางการป้องกันและปราบปรามที่ได้ผล ต่อไป ซึ่งวารสารข้าราชการจะได้นำสรุปการบรรยายและการเสวนาในการสัมมนานี้ เสนอท่านผู้อ่าน เป็นลำดับ เริ่มจาก ฉบับนี้ ใน **เรื่อง สถานการณ์และความรุนแรงของปัญหาการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการในปัจจุบัน** ที่เปิดเผยปฏิบัติการของขบวนการนี้ในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีบทความที่น่าสนใจเรื่องอื่นๆ เช่น **เรื่อง ความเหมือนบนความแตกต่างของลูกค้าภาครัฐและภาคเอกชน** การยึดเอาลูกค้าเป็นที่ตั้งในการทำงาน เป็นการคิดใหม่ทำใหม่ของภาคเอกชน และภาครัฐในปัจจุบัน **เรื่อง มารู้อัจระบบงบประมาณประเทศออสเตรเลียกรณีศึกษา ณ Department of Finance and Deregulation** ระบบงบประมาณที่เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพส่วนราชการ ตามหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยส่วนราชการกำหนดงบประมาณด้านบุคคลได้เอง เป็นต้น และคอลัมน์ประจำเพื่อเป็นข้อมูล และแนวทางปฏิบัติงานเช่นเดิม

บรรณาธิการ

วารสารข้าราชการ

เจ้าของ

สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.

ที่ปรึกษา

นายปรีชา วัชรภักย์
นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์
นางศรีพนม บุนนาค
นางทวีลาภ จันทนะเสวี
นางเบญจวรรณ สร้างนรินทร์

บรรณาธิการ

นายวิสูตร ประสิทธิ์ศิริวงศ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางอัจฉรา ภูริคุปต์

กองบรรณาธิการ

นายเอกศักดิ์ ตรีภักดิ์สวัสดิ์
นางมณฑนา บรรจงแต่้ม
นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์
นางชลิตา ไซตยกุล
นายสมพงษ์ เกษตรอำนวย
นางวรางค์รัตน์ ไซดิรัตน์
นางสาวรพีพร มณีพงษ์
นางวิจิตร มโนทัย
นายธนวรรธ สิ้นอ้วน
นายเทพประสิทธิ์ อุดตะโหม
นางสาวเหมวดี บรรเทา
นายสุรพงษ์ มาลี
นางสาวพุทธพร คำชาติชาย

ผู้จัดการสวัสดิการ

นายชินพันธุ์ ฤกษ์จำนง

ออกกบบปกและจัดทําอีกริตเวิร์ค

นางสาวพจนีย์ ช่วยทอง
บจก. ไทยเอฟเฟคทีฟสตูดิโอ

พิมพ์ที่

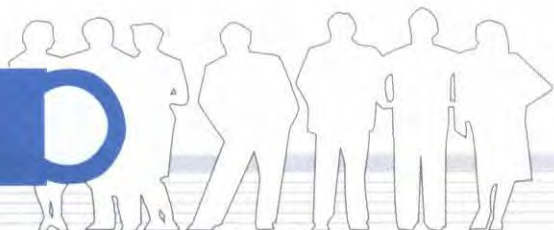
หจก. วุฒิพันธ์การพิมพ์
112/224-226 หมู่ 2 ซอยเอกชัย 18
ถนนเอกชัย แขวงบางขุนเทียน
เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150
โทร. 0-2893-0270-1

ติดต่อกองบรรณาธิการวารสารข้าราชการ

บรรณาธิการวารสารข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ.
47/101 ถนนติวานนท์
ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2547-1842
สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
ถนนพิษณุโลก กทม. 10300
โทร. 0-2281-9454

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่วิชาการและความเคลื่อนไหวทางด้านการบริหารงานบุคคล
2. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อราชการ
4. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการ

สรุปสาระสำคัญของการประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทางการป้องกันการทำทุจริต ในการสอบเข้ารับราชการ

1

- ศูนย์สรรหาและเลือกสรร สำนักงาน ก.พ.
เปิดเผยปฏิบัติการขบวนการกระทำทุจริตใน
การสอบเข้ารับราชการ
เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและ
ปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

25

ความเหมือนบนความแตกต่าง ของลูกค้าภาครัฐและภาคเอกชน

- วิฑูรย์ สิมะโชคดี

การยึดเอา “ลูกค้า” เป็นที่ตั้งในการทำงาน
เป็นการ “คิดใหม่-ทำใหม่” ของภาคเอกชน
และรวมทั้งภาครัฐ ในปัจจุบัน

กมวาทะ

31

- คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณค์

ผู้บังคับบัญชาคือ ผู้ที่รับผิดชอบสุดท้ายต่อผลของงาน
ทั้งหมดนี้เป็นคุณธรรมประจำใจของคนเป็นผู้บังคับบัญชา

32

อ.ก.พ.สามัญ

- ศรีธัญย์ พรไพศาลดี

องค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลของ
ข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการ
ตามหลักการและเจตนารมณ์ที่กำหนดใน
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. 2551

มาธุรกิจระบบงบประมาณประเทศออสเตรเลีย กรณีศึกษา ณ Department of Finance and Deregulation

39

■ ดร.มาฆะ ภูจินดา
ระบบงบประมาณที่เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพส่วนราชการ
ตามหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่
โดยส่วนราชการกำหนดงบประมาณด้านบุคลากรได้เอง

44

การท่า KM วิธีการโครงการของโจวจินทร์ โดยสมเด็จพระราชาธิบดีราชานุกาฬ

■ บุรชัย ศิริมหาสาคร

วิเคราะห์วิธีการจัดการความรู้ กรณีโจวจินทร์เจ้า
จากนิทานโบราณคดี

อาหมัดที่อียิปต์

55

■ ชวนชม

บันทึกการเดินทางไปร่วมการประชุมเพื่อพัฒนาความร่วมมือ
ระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับประเทศอียิปต์

62

รายงานการวิจัย

เรื่อง การนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ของไทยไปปฏิบัติ : กรณีมลพิษทางน้ำ

■ ศุภพร ภูเกษมวรานุกร

วิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
และข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหา

หลักธรรมาภิบาล (ราชการ) เจริญ

76

■ พัสมน จารุรัตน์

การบริหารราชการแผ่นดินโดยธรรม
หมายถึง การที่นักปกครองหรือข้าราชการ
จะต้องมีธรรมะในการบริหารงาน

คอลัมน์ประจำ

82 สื่อสารเรื่องการสอบ

■ เหมวดี บรรเทา

ระบบการสรรหาและเลือกสรรของประเทศเกาหลีใต้

มุมมองบุคลากร

■ สดป.

แนวทางปฏิบัติการกำหนดอัตรากำลัง และการแต่งตั้งข้าราชการระหว่างการปรับใช้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

84 (36 / 2551)

87

กฎระเบียบและเรื่องที่น่ารู้

■ ธนวรรธ สินอ้วน

ผู้ที่ได้รับการล้างมลทินแล้วจะถูกลงโทษทางวินัย ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกหรือไม่

มติ ก.พ. ที่น่าสนใจ

92

■ มัทธนา บรรจงแต้ม

การปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ. ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวงของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

96

รู้ศัพท์ใกล้ตัว

■ ไกรวิทย์

คำในภาษาไทยบางคำที่ใช้กันบ่อย แต่มีการใช้ไม่ถูกต้องบางกรณี

ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ.

■ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ. ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ. จากเว็บไซต์ [http:// www.ocsc.go.th](http://www.ocsc.go.th)

100

สรุปสาระสำคัญของการประชุมสัมมนา

เรื่อง แนวทางการป้องกันการทุจริต ในการสอบเข้ารับราชการ

ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร วันที่ 26 สิงหาคม 2551

ศูนย์สรรหาและเลือกสรร สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดการประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทางในการป้องกันการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส และสามารถเลือกสรรบุคคลที่มีคุณภาพและคุณธรรมเข้าสู่ระบบราชการ โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติการณ์ รูปแบบ วิธีการในการทุจริตการสอบในปัจจุบันเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความรุนแรงของปัญหาการทุจริต และจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงวิธีการดำเนินการสอบและกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการสอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

การประชุมสัมมนาในครั้งนี้มีกิจกรรมดังนี้

การบรรยาย เรื่อง สถานการณ์และความรุนแรงของปัญหาการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการในปัจจุบัน

โดย พันตำรวจเอก ศุภฎี อารยะวุฒิ

ผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม

การบรรยาย เรื่อง วิกฤตสังคมอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พุทธศักราช 2550

โดย พันตำรวจโท ดร.ณ จาดเจริญ

สารวัตรกลุ่มงานตรวจสอบและวิเคราะห์
ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การเสวนา ในหัวข้อ เทคโนโลยีสารสนเทศกับการป้องกันการทุจริตในการสอบ

โดย - ดร.โกเมน พิบูลย์โรจน์

ผู้แทนจากโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความมั่นคง
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

- นายมงคลชัย ไชโย

ผู้แทนจากศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- นางภาสพรณี มหายศ

ผู้แทนจากบริษัท อินเทอร์เน็ต (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

ผู้ดำเนินการเสวนา :

ดร. สุรพงษ์ มาลี

สำนักวิจัยและพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.พ.

ผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา ประกอบด้วย

ผู้แทนจากส่วนราชการที่เคยดำเนินการสอบแข่งขันฯ และมีผู้สมัครสอบเป็นจำนวนมาก
จำนวน 10 ส่วนราชการ ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบของ
ก.พ. และข้าราชการสำนักงาน ก.พ.

แนวโหลวรรณ ศรีสวัสดิ์

ผู้อำนวยการศูนย์สรรหาและเลือกสรร สำนักงาน ก.พ. :

ขอต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาทุกท่าน การจัดประชุมสัมมนาในครั้งนี้ มีที่มาสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ที่ยังคงกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของ ก.พ. ในเรื่องการสรรหาเพื่อให้ได้บุคคลมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 โดย ก.พ. เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบแข่งขัน การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นจุดยืนที่จะมุ่งสรรหากำลังคนที่มีคุณภาพ คุณธรรม เข้ารับราชการ เพื่อพัฒนาชาติต่อไป ซึ่งการดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในปัจจุบันนั้น ก.พ. จะเป็นผู้ดำเนินการสอบภาคความรู้ความสามารถทั่วไป หรือ ภาค ก. เพื่อขึ้นทะเบียนผู้สอบผ่านภาค ก. ไว้ และเมื่อส่วนราชการใดประสงค์จะบรรจุบุคคลเพื่อเข้ารับราชการในตำแหน่งใด ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาจากวุฒิใด ก็จะนำทะเบียนผู้สอบผ่านภาค ก. นั้นไปใช้ โดยไปสอบในภาคความรู้ ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งหรือที่เรียกกันว่า ภาค ข. และภาคประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง หรือ ภาค ค. หรือภาคสัมภาษณ์ และขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และส่วนราชการก็บรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการต่อไป ซึ่งขณะนี้ สำนักงาน ก.พ. ก็เพิ่งปิดรับสมัครสอบสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรีทุกสาขา ซึ่งรับสมัครตั้งแต่ 30 มิถุนายน ถึง 22 กรกฎาคมที่ผ่านมา โดยมีผู้สมัครรวมทั้งสิ้น 238,640 คน และจะแบ่งการสอบออกเป็น 3 ครั้ง คือวันที่ 7 กันยายน วันที่ 30 พฤศจิกายน และวันที่ 14 ธันวาคม 2551 แต่เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีข่าวปรากฏทางสื่อมวลชนโดยทั่วไปเกี่ยวกับการทุจริตในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในส่วนราชการหลายแห่ง โดยกระทำเป็นขบวนการ ด้วยรูปแบบและวิธีการต่างๆ ที่ซับซ้อน

มากขึ้น รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการสมัครสอบ หรือเข้าไปในห้องสอบที่เอื้อต่อการทุจริต ซึ่งกระบวนการทุจริตดังกล่าวมีผลกระทบทำให้ส่วนราชการต่างๆ ต้องบรรจุผู้ขาดคุณธรรมและจริยธรรมเข้าสู่ระบบราชการ สำนักงาน ก.พ. ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความเร่งด่วนของการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้พยายามหามาตรการต่างๆ ที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการสอบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอบแข่งขันภาค ก. ของ ก.พ. ที่กำลังจะดำเนินการไม่นานนี้ รวมทั้ง ส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการสอบในภาค ข. และภาค ค. ก็ต้องดำเนินการด้วยความรัดกุม โปร่งใส แล้วยังเป็นธรรมทุกขั้นตอน การสัมมนาในวันนี้ก็เป็นมาตรการหนึ่งที่จะให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ ความเข้าใจถึงพฤติกรรม รูปแบบ วิธีการในการทุจริตการสอบที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ร่วมมือกันหาแนวทางในการดำเนินการสอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เข้าสอบในการดำเนินการสอบ ทั้งของ ก.พ. เอง และของส่วนราชการด้วย โดยในวันนี้ได้เรียนเชิญข้าราชการจากส่วนราชการต่างๆที่เคยดำเนินการสอบ และมีผู้สมัครสอบเป็นจำนวนมาก จำนวน 10 ส่วนราชการ คือ กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมราชทัณฑ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการค้าภายใน กรมการปกครอง สำนักงาน ป.ป.ส. กรมทางหลวง และกรมการขนส่งทางบก รวมทั้งข้าราชการของสำนักงาน ก.พ. ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการสอบ จำนวนรวมทั้งสิ้น 80 คน

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเปิดการประชุมสัมมนาในวันนี้ และขอให้การประชุมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและได้รับประโยชน์สมดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

การบรรยาย เรื่อง สถานการณ์และความรุนแรงของปัญหาการทุจริต ในการสอบเข้ารับราชการในปัจจุบัน

ผู้บรรยาย พันตำรวจเอก ดุษฎี อารยะวุฒิ

ผู้เชี่ยวชาญการสำนักงานเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) กระทรวงยุติธรรม

พันตำรวจเอก ดุษฎี อารยะวุฒิ :

ก่อนอื่นผมขอแนะนำผู้ร่วมบรรยายกับผมอีกคนหนึ่ง เป็นน้องคนหนึ่งที่เคยอยู่ใน
ขบวนการทุจริตการสอบมาก่อน ขออนุญาตน้องเขาแนะนำตัวเองว่าแนะนำตัวได้แค่นี้
เพราะว่าขึ้นอยู่กับความปลอดภัยของเขาด้วย

ผู้ช่วย :

สวัสดีครับ ชื่อและนามสกุล คงไม่สามารถเปิดเผยได้ ก็คือผมเป็นนักศึกษาของ
สถาบันที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง จบทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ เมื่อ 10 ปีที่แล้ว คือขบวนการ
นี้มีมามากกว่า 12 ปี เพราะผมได้ไปสัมผัสเมื่อประมาณ 12 ปีที่แล้วจนถึงปัจจุบัน

พันตำรวจเอก ดุษฎี อารยะวุฒิ :

ก่อนบรรยาย ผมขอแนะนำตัวก่อน ผมจบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 37
ทำงานตำแหน่งแรกก็อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ทำงานอยู่ที่โรงพักแม่ปิงอยู่ 5 เดือน หลังจากนั้น
นั้นถูกผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ทำงานเกี่ยวกับการสืบสวนของจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด
ทำงานเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบตั้งแต่ปี 2527 ทำได้ปีเดียว หลังจากนั้นท่านก็มอบหมาย
ให้ผมทำเกี่ยวข้องกับเรื่องการปราบปราม ยาเสพติด ผมก็รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับเรื่องการ
ปราบปรามยาเสพติดมาตั้งแต่ร้อยตำรวจตรี จนถึงพันตำรวจเอก 20 กว่าปี จนกระทั่งท่าน
สมบัติ อมรวิวัฒน์มาเป็นอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษและท่านได้ชวนผมมาอยู่ที่กรมฯ
หน้าที่ของผมที่กรมสอบสวนคดีพิเศษไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องการสืบสวนจับกุม หรือเรื่อง
เกี่ยวข้องกับเรื่องการทุจริตการสอบเลย เกี่ยวข้องกับเรื่องของการสืบสวนจับกุมผู้มีอิทธิพล
มาตลอดระยะเวลา 3 - 4 ปีที่รับผิดชอบอยู่ จนกระทั่งไม่กี่เดือนก่อนหน้านี้อีกก่อนที่จะมี
การสอบแข่งขันเข้าบรรจุเข้ารับราชการในกรม..... ก็มีผู้ทำหนังสือร้องเรียนว่าในการ
สอบแข่งขันครั้งนี้จะมีการทุจริตการสอบขึ้น แล้วก็มีการสอบสวนเบื้องต้นไว้ต้องให้
เกิดความมั่นใจก่อนว่าในระหว่างอาจารย์ที่ออกข้อสอบ แล้วก็มีการพิมพ์กระดาษคำถาม
จนกระทั่งเดินทางมาถึงที่ห้องสอบให้ความมั่นใจได้เลยว่ามีความปลอดภัยสูงมาก เกือบ 100
เปอร์เซ็นต์ ไม่มีการรั่วแน่นอน เพราะฉะนั้นในการทุจริตการสอบที่รับแจ้งเบาะแสมาก็คือ

ว่าจะมีการทุจริตระหว่างการสอบนั่นเอง ซึ่งทาง ก.พ. ได้วาง กฎระเบียบไว้อย่างดีว่า หลังจากที่เราเข้าห้องสอบแล้วห้ามออกจนกว่าจะหมดเวลา เพราะฉะนั้นท่านจะมองเห็นภาพแล้วว่าคนที่เฉลยทำอะไรเขาจะให้เห็นข้อสอบ คนที่เฉลยอาจจะอยู่นอกห้องสอบก็ได้ อาจจะอยู่ในห้องสอบก็ได้ แต่ถ้าอยู่ในห้องสอบเขาต้องค่อยๆ เฉลยๆ ทุกครั้ง เขาต้องเข้าไปสอบทุกครั้ง ถ้าอยู่ข้างนอกทำอะไรข้อสอบจะออกมาข้างนอกได้ ขอให้มองภาพนี้ไว้ก่อน คือจริงๆ แล้วผมได้ทำเป็น VDO มาให้ท่านได้เห็นในกรณีที่มีการสัมภาษณ์ นำออกรายการห้องสอบสวนห้องที่ 9 ช่อง 9 เป็นรายการใหม่ ตอนนั้นเราต้องการจุดประเด็นให้ทุกคนเข้ามาสนใจทางสื่อมวลชนก่อน ก่อนที่จะรับเป็นคดีพิเศษ ท่านต้องทราบก่อนว่า หน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสืบสวนสอบสวนในเรื่องนี้เลย แต่ปรากฏว่าวิเคราะห์ลึกลงไปมันทำให้กระบวนการราชการของไทยเสียหายอย่างใหญ่หลวง เพราะว่าเขาทำแบบนี้มาเป็นสิบปีแล้ว คือ จริงๆ แล้วในวันนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องเปิด file VDO ให้ท่านดูเลย เพราะว่าตัวจริงได้มานั่งให้ท่านได้ถามได้มาเล่าประสบการณ์ให้ท่านได้ฟัง

ท่านทราบไหมครับว่า ตอนนี้อยู่ราชการที่รับราชการตอนนี้ที่ผ่านการทุจริตเข้ามา ตอนนี้เป็นซีโหนแล้ว ถ้าเป็นทหาร ตำรวจ ก็เป็นนายพันแล้ว ปีหนึ่งเข้าเป็นพันๆ คน เป็นหมื่นๆ คน ท่านนึกย้อนลงไปว่าสมมุติว่าคนที่สอบได้ที่ 1 กับที่สอบได้ที่ 2 คะแนนห่างกัน 1 คะแนน ลำดับต่างกันแค่ 1 ที่ ถ้าความสามารถของคนที่ได้ 2 หรือว่าคนที่ได้ที่ 1 คะแนนเท่ากัน มันก็จะต่างลงไปหลายที่ แต่ปรากฏว่าคนที่ได้ที่ 1 คือคนที่เรียนเก่ง

จบวิศวะปริญญาโท แล้วเขามาเฉลยข้อสอบ ทำให้ผู้ร่วมสอบแข่งขัน คะแนนก็สูงเหมือนกัน สูงแล้วอย่างไร แล้วแข่งที่ 2 มา ถ้ามีคนร่วมทุจริตการสอบ 100 กว่าคน เพราะฉะนั้นจากลำดับ 1 ที่ห่างกันแค่ 1 คะแนน หรือห่างกันแค่ 2 - 3 ที่ ถ้ามีกรณีคะแนนเท่ากัน ปรากฏว่าคะแนนดูแล้วสอบแข่งขันกันห่างกัน 100 กว่าที่ ความยุติธรรมในสังคมเริ่มไม่เกิดขึ้นแล้ว นอกจากนั้นแล้ว ในการสืบสวนเบื้องต้น แค่เบื้องต้น ในกรมๆ เดียว คือ กรม..... แล้วก็ย้อนหลังไปดูกรมอื่นๆ บ้าง ยังทราบว่าข้าราชการที่ทุจริตสอบเข้ามา เมื่อสอบเข้ามาบรรจากราชการเป็นข้าราชการแล้ว ก็กลับไปช่วยเหลือในขบวนการนี้อีก บางคนที่ไม่ได้ช่วยเหลือทางตรงก็ช่วยเหลือทางอ้อม โดยเป็นผู้หาคนที่เข้ามาสอบ โดยกินหัวคิว หรือเป็นนายหน้าหาเข้ามา เอาง่าย ๆ ผมจะอธิบายให้ท่านได้เข้าใจต่อไปว่า ในกระบวนการนี้มันจะแบ่งเป็นกี่กลุ่ม มีใครบ้าง อยากให้น้องเขาเล่าประสบการณ์ 10 ปีที่ผ่านมาเป็นอย่างไรมาก่อน

ผู้ช่วย :

จากประสบการณ์ คือ โดยสันดาน ไม่ใช่เป็นโจร ไม่ใช่เป็นผู้ร้าย แต่เนื่องจากสมัยที่เป็นนักศึกษา ช่วงปิดเทอมมันจะปิดยาว ช่วงมหาวิทยาลัย เผอิญจังหวัดนั้นเป็น

ปีที่เขาเปิดสอบที่ส่วนราชการแห่งหนึ่ง ประมาณช่วงเมษายน รุ่นพี่ที่เคยทำมาก่อนหน้านั้นก็มาชักชวนว่าให้ไปเป็นมือปืนสอบใหม่ เนื่องจากรายได้ต่อหัวมันดี แล้วก็ชักชวนเข้าสู่ขบวนการ โดยเป็นขบวนการที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือสมัยนั้นก็ยังไม่ใหญ่มาก แต่ว่าปัจจุบันนี่ก็คือเครือข่ายที่ใหญ่ที่สุด ก็ได้เข้าไปสู่ขบวนการ แล้วก็เริ่มทำข้อสอบ ผลออกมาก็คือสอบได้ พอสอบได้ปุ๊บ เขาก็จะ mark หัวแม่มือไว้ว่า มือนี้ใช้ได้ ใจกล้า หน้าด้าน กล้าส่ง คือไม่ใช่ต้องมีความรู้อย่างเดียว คือต้องกล้าที่จะทุจริตในห้องสอบ เพราะว่าชั่วโมงนั้น 1. ตกใจ กลัว คือเป็นเด็กเรียนมาตลอด ไม่เคยจะทำอย่างนี้ คืออย่างเก่งก็ลอกข้อสอบกันในห้องเป็นเรื่องธรรมดา แต่ว่าอันนี้คือทำแบบมันเป็นการสร้างคนเพื่อที่จะเป็นข้าราชการ ก็มีมือปืนหลายคนที่จะเข้าไปสอบ พอถึงเวลาส่งไม่กล้าส่ง เพราะมันเกร็งไปหมด กลัว แต่ถ้าคนไหนกล้าส่ง ก็จะถูกหมายหัวไว้แล้วว่า มีผลงาน คนมีผลงานเยอะๆ สายนั้นก็จะกลายเป็นสายที่โด่งดัง เพราะว่าสามารถช่วยเด็กได้ ต่อๆ มาก็จะมีกรรมวิธีที่จะคัดหามือปืนที่จะให้ได้คนที่เก่งที่สุด เพื่อที่จะเข้ามาร่วมขบวนการ ร่วมเครือข่าย ก็โดยการชักชวนรุ่นพี่รุ่นน้อง เพื่อนฝูงที่บางทีอาจจะต่างสถาบันบ้าง ที่รู้ว่าเขาเรียนเก่ง คืออยู่ใน 3 อันดับแรกของประเทศไทย ในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเรา ก็จะดึงๆ กันเข้ามา แล้วก็มาร่วมขบวนการ ร่วมเครือข่าย คืออย่างผม ผมทำ 2 ปี ในปี 2539 กับปี 2540 แล้วก็มือปืนนั้นก็มาทำต่อ มันก็จะต่อเนื่องกันมาเรื่อยๆ ก็จะรู้ว่าในปีนี้ใครเป็นมือ ใอันนี้แม่่นวิชาอะไร ข้อสอบถนัดด้านไหน จนหลังสุดจะมีมืออยู่ 2 คน ก็คือ นาย ก. กับนางสาว ป. จะเป็นมือที่ค่อนข้างแม่นที่สุดในประเทศไทยก็ว่าได้ ก็คือทำมามากกว่า 7 ปี แล้วก็เวลาเขาสอบ คะแนนเขาจะติด top ten ตลอด คือผลงานออกมาแล้วเป็นที่ประจักษ์ว่า แม้จะบรรจุ 20 คน ขอให้ นาย ก. กับนางสาว ป. ใครก็ได้ คนใดคนหนึ่งไปสอบ คุณติดรอบแรกแน่นอน บรรจุรอบแรก ก็คือตั้งเงื่อนไขไว้ว่าถ้าบรรจุปุ๊บเขาได้รับเงิน นี่คือสาเหตุที่ทำให้ขบวนการนี้คนเข้ามาเยอะ เพราะว่าการันตีด้วยการบรรจุแล้วค่อยรับเงิน ส่วนขบวนการอื่น บางทีติด แต่อันดับไกลๆ แล้วก็เรียกรับเงินก่อน บรรจุไม่ถึงก็ไม่มีเงินคืนกัน คือในแวดวงของคนเสียเงิน มันก็จะเป็นอย่างนี้ว่า คือเขาพร้อมที่จะจ่ายในการเข้ารับราชการโดยมีอัตราการรับคือ ซึ่ละ 100,000 บาท อันนี้คือข้าราชการปกติ ที่ไม่ใช่หน่วยงานที่มีชื่อเสียง อย่างเช่น ถ้ามีชื่อเสียงอย่างกรม.....มันถูกคุณด้วย 1.5 ถึง คุณ 2 เข้าไป ที่ผมไปเช็คข่าวมาอยู่ที่ 500,000 บาท แต่ต้องถึงรอบสุดท้าย ขั้นต่ำ 500,000 บาท คือถ้าเสียถูกกว่านี้คิดว่าหายากแล้ว เป็นการตบเปิดประมาณนี้ ในวงการที่เขาเสียเงินกันจะอยู่ที่ซึ่ละ 100,000 เป็นราคาค่อนข้างมาตรฐาน เป็นราคาออกจากสำนักยิงข้อสอบ แต่พอไปถึงลูกค้าจริงๆ อาจจะเป็น 100,000 ก็เป็น 120,000 - 130,000 200,000 ก็เป็น 240,000 - 250,000 300,000 ก็เป็น 340,000 - 350,000 คือจะบวกหัวคิวกันต่อไปเรื่อยๆ หลังจากที่มีขบวนการ ที่นี้คือคนก็เริ่มเอาไปทำกันเยอะ ซึ่งก็คือจากมือคนที่เคยเป็นมือเอง พอมารู้วิธีการ รู้ว่าจะต้องทำอะไร ก็แตกสายออกไปเป็นสาขาของตัวเอง ตั้งสำนักขึ้นมาใหม่ แล้วการตั้งสำนักตรงนี้ ปัจจุบันนี้ผมว่าเกือบจะเป็นร้อยสำนักได้

เพียงแต่ว่ามือปืนก็ต้องตัดมือมาแข่งกัน เพราะฉะนั้นเหตุตรงนี้ จริงๆ ผมวางมือไปนานแล้ว แต่เริ่มมาสะกิดใจเมื่อปี 2547 ก็คือญาติพี่น้องวิ่งหาเงินเพื่อที่จะไปจ่ายเงินให้สอบเข้ารับราชการ เนื่องจากที่เคยเป็นมือมาก่อน แล้วก็เคยทำมาก็เลยบอก O.K. ผมขออาสาที่จะช่วยญาติพี่น้อง โดยที่คุณไม่ต้องไปเสียเงินให้ใครเลย ผมก็เลยขออ่านหนังสืออีกครั้ง แล้วก็กลับไปสอบให้เขา ในระหว่างนั้นก็ไปเจอกับทีมเก่าที่ผมเคยสังกัดกับเขาเมื่อสมัยปี 2539 ตอนนั้นปี 2547 ผมก็ไปเจอ แสดงว่าเขายังไม่เลิก เพราะตอนนั้นผมติดต่อเขาอยู่ 2 - 3 ปี หลังจากนั้นมาแล้วก็ขาดการติดต่อกัน แล้วก็ได้เจออีก ไปเจออีกปรากฏว่าเขาก็ยังทำเหมือนเดิม แล้วสิ่งที่มันน่ากลัวว่านั้นก็คือว่า เขามาเป็นร้อยคน คือเมื่อก่อนไปแค่ทีละ 10 - 20 แต่ระยะหลังมาเป็นร้อย ไปทุกที่เจอทุกที่เป็นร้อยหมด แล้วก็บิอกทุกทีก็คือ ได้ยกล็อต หลังจากนั้นมาวิเคราะห์ตัวเลขจากกลุ่มนี้แค่กลุ่มเดียว ช่วงตั้งแต่ 2546 - 2547 เป็นต้นมา.....จะสอบเยอะมากช่วงนั้น ถ้าติดตาม มากกว่า 2,000 - 3,000 คนที่จากเครือข่ายนี้เข้าไป แล้วเครือข่ายอื่นๆ มันจะเยอะมากๆ เลย จนจับไม่ได้ว่ากลุ่มไหนเป็นกลุ่มไหนแล้ว ที่นี้พอญาติพี่น้องผมสอบได้ ผมก็เลิก เพราะว่าช่วยได้แล้วจบวัตถุประสงค์ ผมแล้วผมก็เลิกทำ เลยมาโดนเข้ากับตัวเอง คือ ไปสมัครสอบ.....ที่ผ่านมาเมื่อล่าสุดถ้าติดตามจะพอทราบข่าว คือผมก็มาสอบด้วย แต่คราวนี้มาสอบเอง ไม่ได้มายิงให้ใครไม่ได้มาทำอะไรให้ใครเลย คือมาสอบด้วยตนเองคนเดียว คือจะเข้ารับราชการ ปรากฏว่าพอทำคะแนนสอบไป ซึ่งผมก็มั่นใจว่าผมทำข้อสอบได้ถึง 90 คะแนนเพราะข้อสอบมันง่ายมาก ง่ายจนคิดว่า คือถ้าใครไม่ถึง 85 - 90 อย่าคิดว่าจะมีชื่อติด แล้วประกาศคะแนนออกมา ก็เป็นจริง คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 80 สูงสุด 91 ถ้าจำไม่ผิด แต่ปรากฏว่าไม่มีชื่อผม

แนวทางการป้องกันทุจริตในการสอบ

- ความร่วมมือระหว่าง KTB และ INET
- ระบบอำนวยความสะดวกให้แก่องค์กรขนาดใหญ่ในการคัดสรรบุคลากรเข้าทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
- ด้วยการประกาศ การสมัครออนไลน์และการจัดการฐานข้อมูลของผู้สมัครแบบครบวงจร
- เก็บ Log File และประวัติย้อนหลังได้

ผมก็เลยงง ผมมั่นใจว่าผมได้เกือบๆ 90 มันก็น่าจะมี ผมก็เลยติดต่อเพื่อที่จะเอาคำตอบว่าคะแนนผมได้เท่าไร ผมขอดู แต่ผมได้รับคำตอบมาว่า คะแนนยังตรวจไม่เสร็จ ผมบอกถ้าตรวจไม่เสร็จแล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าผมไม่ผ่าน เขาบอกแจ้งเฉพาะคะแนนคนที่ผ่านก็ในเมื่อผมไม่เสร็จแล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าผมไม่ผ่าน ผมก็แย้งกลับไปอย่างนี้ คือไม่สามารถให้คำตอบผมได้ ผมก็เลยมาสังเกตจากคะแนนที่เขาประกาศ ปรากฏว่าคะแนนมันเท่ากัน เยอะมาก เลยมีการร้องเรียนเข้าไปและมีการตรวจสอบกันออกมาก็มีคนยอมรับอยู่ 50 กว่าคนในช่วงแรกที่มีการเรียกเข้ามาสอบ แล้วก็สุดท้ายก็มาสรุปตัวเลขประมาณ 160 กว่าคน ที่ยอมรับว่ามีการทุจริต ซึ่งตอนนี้ล่าสุดก็คือประกาศไปแล้ว รับรองไป แต่ผมก็เชื่อว่าในนั้นยังมีมากกว่านี้อีก เพียงแต่ว่าผมไม่เห็นคะแนนที่จะต้องเอามาไล่กันจริงๆ อันนี้ก็เลยมองกลับมาว่า ขนาดผมเองยังสอบไม่ได้เลย แล้วก็ไม่รู้ว่าได้กี่คะแนน ไม่รู้ว่ามันเกิดจากอะไร แล้วถ้าคนอื่นที่อยากจะได้รับราชการละ คือผมไม่ได้บอกว่าผมเก่ง แล้วผมต้องสอบได้ทุกที่ คือผมเอาผมเป็น reference O.K. คือผมเรียนที่ไหนมาผมก็อยู่ในสถาบันที่มีชื่อเสียงตลอด สอบเข้าได้ตลอด อย่างสอบคราวนี้ยังเป็นขนาดนี้ แล้วคนที่ต่ำกว่านี้จะมีสิทธิที่จะเข้ามารับราชการไหม

บันต้าวรอก อุกฤษ อารยะวุดี :

พอรอบประวัติด้อยๆ โดยสังเขปแล้วนะครับ เรื่องราวที่ไปที่ไปที่กรมสอบสวน มารับผิดชอบในเรื่องนี้ นี่ก็คือเครือข่ายที่กรมสอบสวน ตรวจสอบ แค่ครั้งเดียวเท่านั้นเอง แต่ถ้าตรวจสอบย้อนกลับไป จะเกี่ยวข้องทั้งหมดเลย หลังจากที่เรารอบหัวหน้ากลุ่มแล้ว ก็มาสอบปากคำ เรารอบตัวมือปืน 2 คนนี้ แล้วในคดีนี้เราเตรียมที่จะเป็นคดีพิเศษ เราจะนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อโหวตกันถ้าเป็นคดีพิเศษในวันศุกร์ที่จะถึงนี้ เราก็เริ่มต้นจาก 2 คนนี้ ผมงกับเจ้าหน้าที่ของผม ก็เดินทางไปที่กรม..... ไปพบท่านอธิบดี ซึ่งท่านก็ส่ง ผอ.กจ. เข้ามาพบ เท่าที่ทำได้ตอนนั้นก็ถือว่า เราจะตรวจสอบเรื่องฝั่งที่หนึ่งและเลขที่สอบ เพราะว่าในการที่จะส่งชก(สัญญา)จะส่งได้หลายอย่าง คืออาจจะต้องนั่งไถ่กันไว้ก่อน ก่อนที่จะมีการสอบแข่งขัน จะต้องมีการติดเลขที่หนึ่งและติดฝั่งสอบ ขบวนการนี้จะส่งคนมาดู แล้วก็มาจริงๆด้วย ส่งคนนี้เข้ามาดู เข้ามาดูว่าฝั่งที่หนึ่งสอบทั้งหมดเป็นอย่างไร เพื่อจะได้กลับไปเตรียมดูว่าจะนั่งกันอย่างไร แล้วส่งสัญญาอย่างไร ถ้าร้ายที่สุดส่งยากก็ส่งโดยที่ใช้เครื่องมือสื่อสารเสียเลย ที่นี้เป็นหัวหน้ากลุ่ม (ให้ดูภาพ) แล้วคนเฉลยข้อสอบ ตรงกลางนี่คือกลุ่มนายหน้าทั้งหมด คนนี้เป็นคนดูต้นทาง ตัวเองก็สมัครสอบด้วย ในการสมัครสอบก็คือมีสิทธิเข้าไปนั่งสอบ เพื่อที่จะทำทุจริตใดๆ เราไม่ทราบ อาจจะเป็นลักษณะที่ไปนั่งคั่น เพื่อให้กลุ่มของตัวเองได้กระดาคำตอบ และกระดาคำถามที่เป็นชุดเดียวกัน หรือว่าจะคอยส่งชกออกมา หรือจะคอยส่งสัญญา ส่วนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่..... (ให้ดูภาพ) อยู่ในนี้หมดเลย ที่เคยผ่านมาในขบวนการนี้ทั้งหมด นี่แน่นอนคือทุจริตแล้วยังไม่พอ ทะเบียนบ้านของเจ้าหน้าที่คนนี้ก็อยู่บ้านหลังเดียวกับหัวหน้ากลุ่มอีก ก็มีความสัมพันธ์กันไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง แต่เห็นได้ชัดว่าเขาอยู่ในกลุ่มเดียวกัน คนนี้คือสามีเก่าที่เลิกกันไปแล้ว (ให้ดูภาพ) แล้วก็ยังทราบอีกว่า ได้เปิดสถานเตรียมข้อสอบอีกแล้ว ไม่ใช่ตัว สถานเตรียมข้อสอบอีกที่หนึ่ง นี่คือลูกชาย 2 คน (ให้ดูภาพ) คนนี้ทำงาน ท่านก็จะทราบว่า เมื่อสัก 2 ปีก่อน การสมัครเข้าหน่วยงาน.....ทั่วประเทศเป็นหมื่นคน เราตรวจสอบพบ 2 คนนี้เข้าไปเป็น

มือปืนให้ จากอินเทอร์เน็ตอย่างเดียว คนละ 10 กว่าครั้ง รวมกันแล้ว 30 เกือบ 40 ครั้ง นี่คือการทุจริตของ 2 คนนี้ นี่ยังไม่รวมถึงว่าอาจจะเฉลยนอกห้องก็ได้ โดยเอาคำถามออกมา แล้วส่งสัญญาณเข้าไปทางเครื่องมือสื่อสารในห้อง ส่วนพวกนี้คือข้าราชการ (ให้ดูภาพ) มีความสัมพันธ์กับผู้เข้าสอบทั้งหมด คือนายหน้าเหมือนกัน บางทีออกเงิน อาจจะมีความสัมพันธ์อย่างซู่สาว หรือว่าความสัมพันธ์ลักษณะทอมกับดี้ยังมีเลย ออกเงินให้ แล้วก็พาเข้าบ้านของหัวหน้ากลุ่ม ในตอนนั้นพอเราเดินทางไปที่กรม..... ปรากฏว่า 2 คนนี้เขาสมัครสอบทางอินเทอร์เน็ต สมัครคนละคืนกัน คืนแรกคนนี้สมัคร พร้อมกับอีกประมาณ 60 คน เวลาประมาณสักเที่ยงคืน ตี 1 คนนี้ประมาณตี 2 ตี 3 ไกลๆ เข้า เพื่อที่ว่าคนอื่นจะได้ไม่มาสมัครคืน ก็จะนั่งใกล้กัน แค่นี้เราก็เริ่มรู้ว่ากลุ่มนี้มี 122 คนแล้ว พอเราวิเคราะห์จาก 2 กรณีคือว่า คนที่เราจับได้ในวันที่เข้าสอบในกลุ่มนี้ 122 คน เราพบเครื่องมือสื่อสาร 10 ตัว ที่อยู่ที่ตัว อีก 1 เครื่อง เป็นคนนอกกลุ่ม แสดงว่ามีกลุ่มอื่นอีก ในเวลาเดียวกัน เราวิเคราะห์จากคนที่เข้าสอบ รวมถึงคนที่ทำหน้าที่เป็นมือปืนเฉลยข้อสอบที่สอบที่ผ่านๆ มา ย้อนหลังที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตทั้งหมด ปรากฏว่า จะแบ่งกลุ่ม แล้วก็วิเคราะห์ได้ว่า ในการทุจริตการสอบมีทั่วประเทศ ในสนามสอบต่างๆ ต้องย้อนหลังกลับไปดูอีกว่า ในสนามนั้นมีใครสมัครสอบเลขที่นั่งฝั่งสอบเป็นอย่างไรก็ไม่ทราบว่าจะทางในส่วนของทาง ก.พ. หรือว่าในส่วนราชการที่รับผิดชอบการสอบ เก็บไว้ไหม พอมีการตรวจสอบย้อนไปอีกว่าเขาสอบกี่สนาม ใครได้มาบ้าง แล้วก็ผ่านๆ มา

จากการสืบสวนตอนนั้นเราเจอเครื่องมือสื่อสาร แล้วเราไม่ได้ทำการจับกุม หรือแจ้งข้อกล่าวหาใดๆ ทั้งสิ้น เราจะสอบไว้ลักษณะเป็นพยาน เพื่อที่จะสาวถึงต้นตอ ในกรณีที่ผ่านมาๆ มาบางครั้งเจ้าหน้าที่คุมสอบเจอเครื่องมือสื่อสารอาจจะมอบให้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการต่อไป ก็คือดำเนินการในลักษณะเครื่องมือสื่อสารที่มีการดัดแปลง แล้วโทษก็แค่ปรับหรือบางรายก็ยึดไว้ แล้วก็ปล่อยกลับไป ก็ไม่มีการบันทึก ไม่มีการตรวจสอบย้อนหลัง ตอนนี่เครื่องมือสื่อสารที่ตรวจสอบได้ ก็จะมีการวิเคราะห์ให้เราได้รู้เลยว่าในการดัดแปลงเครื่องมือสื่อสารทำกันขนาดไหน ทำกันอย่างไร เราก็จะได้อันต่อไปเราควรจะป้องกันอย่างไร สำหรับวิธีการทุจริต ผมคงพูดไม่ดีกว่าน้องเขา น้องเขาคงพูดได้ดีกว่า เพราะมีประสบการณ์ วิธีการที่กระทำทุจริต จริงๆ แล้วมีอะไรบ้าง ท่านจะได้เข้าใจ

ผู้ช่วย :

อันนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างสำคัญ คือถ้าผมพูดไปตรงนี้แล้วท่านไปถ่ายทอดให้กับคนที่เข้าไปคุมสอบในหน่วยงาน เพื่อให้ทราบว่าจะมีมันเกิดการทุจริตแล้ว เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าเราจับทุจริตในตัวเขาไม่ได้ หรือผมเข้าไปสอบ ผมไม่ได้กลัว เพราะว่าผมไม่ได้พกเครื่องมือสื่อสาร ผมไม่ได้พกเครื่องคิดเลข ไม่ได้พกอะไรทั้งสิ้น ผมมีแต่ดินสอแท่งเดียวปากกายังไม่เอาเข้าเลย ยางลบก็ไม่เอาเข้า แต่ผมพร้อมที่จะไปทำคำตอบ แล้วเอาคำตอบนั้นส่งให้คนอื่น แม้กระทั่งกรรมการเดินมาอยู่ข้างผม ผมก็ไม่สนใจ เพราะผมถือว่าผมสุจริต ไม่มีอะไรในตัวผมที่ผิด แต่ว่าวิธีการป้องกันของเจ้าหน้าที่ที่สามารถที่จะทำได้ เดี่ยวผมจะอธิบายวิธีการส่งคำตอบ บางท่านอาจจะพอทราบแล้ว ก็คือการส่งคำตอบโดยใช้ร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นเท้า เป็นแขน เป็นศีรษะ นิ้วมือ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นสู้เท้าไม่ได้ เพราะว่าเท้าเป็นสิ่งที่ 1. มันอยู่ต่ำ มันไม่เป็นที่สังเกต ก็คือเป็นการยกเท้า ยกปลายเท้าขึ้น สมมุติ

แทนคำตอบ ก. ยกสั้นเท้าขึ้น ยกแค่นิดเดียว แค่นี้ แทนคำตอบ ข. เอียงเท้าไปข้างซ้าย ค. ข้างขวา ง. กลับมาก็ standby เหมือนเดิม ยกขึ้น ยกลงนิดเดียว แค่นี้ กรรมการคุมสอบ หรือแม้กระทั่งผู้เข้าสอบด้วยกันเองก็จะมีไม่รู้หรือกว่า นี่เป็นการส่งคำตอบแล้ว แล้วเรื่องของการส่งก็จะมีกำหนดแยะเวลา โดยส่วนใหญ่ก็จะเริ่มกันที่ประมาณครึ่งชั่วโมงแรก จะเริ่มส่งกันแล้ว อาจจะส่งทุกครึ่งชั่วโมง หรือบางสายก็อาจจะชั่วโมงหนึ่งแล้วก็ส่ง แต่ส่ง lot เดียวนะ อะไรว่างนี้ เขาจะมีการนัดแยะเรื่องเวลา อันนี้คือการส่งโดยใช้สิ่งที่เคลื่อนไหว จะเป็นที่ยอดนิยมที่สุด เพราะว่ามันไม่ประเจิดประเจ้อ อันดับที่ 2 คือการใช้เสียงใช้ในกรณีที่ เมื่อครู่อธิบายเรื่องการใช้ร่างกาย ใช้ในกรณีที่ในห้องสอบเดียวกัน ท่านเชื่อไหมครับว่า นั่งหน้าสุด ติดกระดาน กับคนที่นั่งหลังสุดท้ายแถว ผมสามารถให้คนที่นั่งหน้าสุดลอกคนหลังสุดได้โดยที่กรรมการคุมสอบไม่รู้ แต่ต้องเกิดจากการฝึกซ้อม ซ้อมเป็นเดือน เพราะฉะนั้นกรรมการคุมสอบก็ไม่มีรู้เรื่อง แต่คนหน้าสุดสามารถลอกคนหลังสุดได้แล้ว อันนี้คือทำได้จริงๆ อันนี้คือวิธีการใช้ร่างกาย คืออยู่ในห้องเดียวกัน จะมีประโยชน์ตรงนี้

ส่วนกรณีที่ 2 เป็นห้องที่ใหญ่ อย่างเช่น รามคำแหง รามคำแหงเป็นห้องที่ใหญ่ รับผิดชอบเป็นพันคน เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าคุณจะอยู่แถวเดียวกันก็จริง ถ้าแถวจัดตรงเป๊ะ เขาใช้ร่างกายส่ง โดยส่วนใหญ่แถวมันจะไม่ตรงเป๊ะ มันจะเอียงนิดๆ พอคนไปนั่งปุ๊บมันจะบังกันทันที มองไม่เห็น เพราะฉะนั้นวิธีที่ใช้ก็คือใช้เสียง การใช้เสียงก็คือ คนไทยจะเป็นอะไรที่ยอดนิยมที่สุดเพราะว่าเจตนา ไม่รู้ผมจะโอ แล้วเขาก็ไม่ได้โอแบบน่าเกลียด 3 - 4 ครั้ง เขาโอแค่ครั้งหนึ่งกับ 2 ครั้ง คือครั้งหนึ่งแทนคำตอบ ก. กับ ค. 2 ครั้ง ข. กับ ง. แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่า ก. หรือ ค. หรือ ข. กับ ง. ในการโอ ก็คือดูที่ นาฬิกาข้อมือที่คุณใส่ไป ฉะนั้นทุกคนต้องตั้งเข็มวินาทีเท่ากันเป๊ะเลย ถ้าเข็มเคลื่อนที่อยู่แค่ 15 วินาที ถ้ามีการโอ 1 ครั้งก็คือ ก. แต่ถ้าเข็มอยู่ช่วง 15 - 30 โอครั้งหนึ่ง นั่นคือ ค. เพราะฉะนั้น 1 นาที คุณสามารถส่งได้แค่ 2 ข้อ อันนี้คือขีดจำกัดของการส่งด้วยเสียง เพราะฉะนั้นนาทีหนึ่งจะได้ 2 ข้อ ถ้า 100 นาที ก็ต้องส่ง 50 ข้อ เพราะฉะนั้นทำเสร็จปั๊บส่งปั๊บ ทำเสร็จปั๊บส่งปั๊บ คนส่งก็ต้องเช็คเวลา อันนี้คือมือปืนจะลำบากมาก เพราะต้องเช็คเวลาด้วย ทำข้อสอบด้วย แล้วก็ต้องมาโอด้วย แต่สะดวกต่อผู้ลอก เพราะว่าคุณนั่งด้วยกิริยาท่าทางที่เป็นปกติที่สุด ได้ยินเสียงก็นั่งดูนาฬิกาไป มือก็ตักข้อสอบ ก. ช่วงนี้ ง. สัมพันธ์กับนาฬิกา คุณก็กาไปเรื่อยๆ อย่างนั้น ไม่ต้องเป็นเดือดเป็นร้อนอะไร แล้วได้มุกกว้างทั้งห้อง โดยการโอจะไม่ใช้แบบที่ผมโอเมื่อครู่ คือเจตนาโอที่ดังมาก อย่างเช่น หึๆ ทั้ง floor ได้ยินหมดเลย แต่กรรมการคุมสอบไม่รู้ว่าเขาส่ง อันนี้คือการโอโดยการใช้เสียง แล้วก็พวกเสียงนก เสียงนกจะนิยมใช้กรณีที่ห้องกว้าง สมมุติว่าในห้องสอบชั้นนั้น มี 5 ห้องสอบ เป็นอาคารเรียนมัธยม ชั้น 2 ก็มีเด็ก ชั้น 3 ก็มีเด็ก คืออันดับแรกต้องมีการคุฝงสอบก่อน พอได้ฝงสอบปั๊บ O.K. นกตัวนี้ต้องไปอยู่บนต้นไม้ต้นนี้ ต้น...ต้นนี้ ทีมงานก็จะปีนเอานกตัวนี้ไปติดไว้ข้างบน แล้ว

ก็ test เสียง O.K. เสียงร้องดัง ชัดเจน พอถึงเวลาเข้าห้องสอบจะเงียบ เริ่มทำคำตอบก็ จีบจีบ จีบจีบ มันจะต้องร้องของมัน 2 ครั้ง 3 ครั้ง คือพวกนี้ต้องไปซ้อม ไปซ้อมคือซ้อม ฟังเสียงนก นี่คือเสียงนกแรนนะ เพราะมันหลายสาย นกแต่ละสายร้องไม่เหมือนกัน ฉะนั้น ต้องจำเสียงนกตัวเองให้ได้ว่าเสียงคือเสียงไหน อย่างล่าสุดที่ผ่านมาของกรม.....

พอ DSI ออกมา ช่วงบ่าย เจ้าหน้าที่น้อยลง นกมาร้องกันช่วงบ่าย ทั้งนกเขา นกกระजิบ นกอะไร ร้องกันเต็มระงมรามาแห่งเลย ร้องเฉพาะช่วงบ่าย ช่วงเช้าไม่ร้อง นกพวกนี้ เพราะช่วงเช้า DSI อยู่ แล้วรถขายสินค้า พวกนี้ คือ ผมว่าช่วงหลังผมไม่เห็น ก็คืออย่าง ขายสินค้า คือ อย่างการขายลูกโป่งสวรรค์ คือเมื่อก่อนเคยทำ ก็คือ ลูกโป่งใช้ 4 สี แล้ว คุณต้องจำสีของคุณให้ได้ว่า อันไหนคือ ก. ข. ค. ง. ก็เดินขายลูกโป่งไป ก็หยิบลูกโป่ง ลูกโป่งใหม่ครับ ในห้องสอบก็จะมีคนมาเยอะ เดินขายลูกโป่ง ก็มีแต่คนแก่ๆ มาเดินขาย ลูกโป่ง ถือลูกโป่งสีแดงออกมา โห้วที่ละข้าง ลูกโป่งใหม่ครับ ดึงลงมาลูกโป่งสีเขียว ลูกโป่งใหม่ครับ อันนี้ใช้ได้ในกรณีมองไกล มองแล้วเห็นเลย ไปอยู่จุดๆ เดียว แล้วมองไปแล้วเห็น

ส่วนวิธีการที่ 3 ก็คือวิธีการที่ไม่ค่อยนิยม ก็คือ ใช้เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือสื่อสารทุกชนิด จริงๆ มันมีมากกว่าชนิดที่จับกุมได้ แต่ชนิดที่จับกุมได้เป็นชนิดที่ได้ประสิทธิผลมากที่สุด วิธีนี้จะใช้ในกรณีที่ 1 ก็คือ ผังห้องสอบหลุด 2. กระจายแบบคนละตึก แต่ในสถานที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน วิธีนี้จะนิยมใช้ เพราะยิงที่ปั๊บบ่มมันได้ทั้งหมดเลย แต่เสียง เพราะมันมีหลักฐานในการจับกุม แต่ถ้าเลือกวิธีที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ไม่ได้ก็ต้องใช้วิธีนี้เท่านั้น แนวทางที่จะป้องกัน คือ อันดับแรก เรื่องของการจัดผัง ถ้าผังแตกเมื่อไร วิธีการที่เขาจะใช้เครื่องมือสื่อสารมันจำเป็นต้องใช้แล้ว แล้วค่อยมาหาวิธีการจับกุมเครื่องมือสื่อสารอีกทีในความคิดผมว่ามันควรจะเป็นแบบนี้ ซึ่งจริงๆ แล้วผมเคยมานั่งทำการตรวจจับด้วยตัวเองว่า ถ้ามีคนจะทุจริตแล้วผมจะจับ แล้วผมจะอย่างไร ผมจะ run ผังสอบอย่างไร ผมนั่งคิดอยู่เป็นปีว่าวิธีการที่จะจัดผังแบบนี้ คือผมทำเสร็จแล้วละ ผมเชื่อว่าขบวนการนั้นเข้ามาสักประมาณ 400 - 500 คน คุณไม่มีสิทธิได้อยู่ห้องเดียวกัน คือการันตีได้ไม่ต่ำกว่า 500 คน ว่าคุณไม่มีสิทธิบอกกันในห้องนั้นเลย คุณต้องใช้วิธีเครื่องมือสื่อสารเท่านั้น แต่ว่าอย่างว่าคนตัวเล็กเสียงมันเบา พุดไปก็ไม่มีใครได้ยิน ก็เลยยังไม่ได้นำเสนอวิธีการนี้กับหน่วยงานไหนทั้งสิ้นในการจัดผังสอบแบบนี้ เป็นโปรแกรมง่าย ๆ ที่ผมทำขึ้นมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จริงๆ ก็คิดเป็นปี แต่บางทีมันเส้นผมบังภูเขานิดเดียวจริงๆ มันก็สำเร็จเรียบร้อยแล้ว คือพร้อมที่จะเอาไปใช้งานได้ ถ้าหน่วยงานต้องการเอาไปใช้งาน ก็จบสำหรับวิธีการ

ปิดตำราออก ดุฎิ อาระวุฒิ :

นี่คือที่บอกไปแล้วว่าหน้าที่ของคนที่เข้าร่วมขบวนการจะแบ่งหน้าที่กัน อันนี้มันไม่แน่นอนที่จะต้องเป็นแบบนี้ แต่ว่าหลักๆ มันจะเป็นในลักษณะนี้ โดยจะให้เห็นได้ชัด อย่างเครื่องมือสื่อสารที่เราได้มาก็คือเราได้จากการเข้าไปมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ในแต่ละครั้ง ท่านทราบไหมครับว่าในการสอบแข่งขันบรรจุของกรม.....ที่ผ่านมา เราวิเคราะห์ที่น่าจะมีคนที่เข้าขบวนการทุจริตประมาณ 4,000 คน ประมาณ 100 กว่ากลุ่ม ผมก็ต้องเอารายชื่อที่เราวิเคราะห์ได้ก่อน ว่าที่น่าจะเกี่ยวข้อง กลุ่มใหญ่ๆ ดูแล้ว 100 กว่ากลุ่ม 166 กลุ่ม ประมาณ 4,000 กว่าคน แล้วก็เป็นอย่างที่คาดคิดไว้ทุกอย่าง เอามาถึงตรงนี้ดีกว่า

คือข้อสอบที่ผมเรียนท่านย้อนกลับไปอีกชนิดหนึ่งก็คือว่า ข้อสอบมาถึงมือคนเฉลย คนเฉลย อาจจะอยู่ในห้องสอบก็ได้ อาจจะอยู่นอกห้องสอบก็ได้ ในกรณีที่อยู่นอกห้องสอบเคยพบที่ การสอบแข่งขันของกรม..... เพราะว่าตอนนั้นเราใช้เครื่องมือมาตรวจสอบ เดิมทราบ มาว่าในการสอบแข่งขันของ.....มีคนร่วมขบวนการใช้มือถือถ่ายรูปข้อสอบ แล้วส่งออกไปนอกห้องสอบ เพราะเดี๋ยวนี้กล้องมันชัด พอส่งออกไปเสร็จปั๊บ พอเครื่องรับรับได้ เขาก็ขยาย เขาก็เห็นข้อสอบแต่ละข้อ แล้วเวลาจะเฉลยกลับมาก็กลับมาที่สัญญาณมือถืออีก โดยเครื่องรับคือตัวนี้ เครื่องรับ ก็จะถูก tune ไว้ในลักษณะ pager ก็จะมีสั้น สั้นยาวๆ 1 ครั้งก็ข้อ ก. สั้นยาวๆ 2 ครั้งก็ข้อ ข. โดยที่คนที่รับเครื่อง pager ตัวนี้ไปก็จะซ่อนไว้ใน เบ้ากางเกงอย่างนี้ ท่านจะไปทำการตรวจค้นอย่างไร อยู่ในเบ้ากางเกง อยู่ในถุงเท้า ทั้งๆ ที่ ก.พ. ออกกฎระเบียบว่าห้ามนำเครื่องมือสื่อสารเข้าไป นี่คือการที่มีการส่งข้อสอบออกไปข้างนอกห้องสอบ มีการเฉลยนอกห้องสอบ และในวันนั้นเองการใช้เครื่องมือที่กรม..... ในการส่งข้อสอบออกไป บางทีส่ง msn ออกไป ปรากฏว่าระยะมาแป๊บเดียวเท่านั้นเอง ตรวจสอบพบว่าการส่งสัญญาณออกไปในลักษณะ 2.4 gig ก็คือการใช้เครื่องมือสื่อสาร ในกรณีที่เป็นกล้องวงจรปิด อาจจะเป็นกล้องกระดุม หรือกล้องอะไรสักอย่างหนึ่ง ส่งออกไปในสัญญาณไมโครเวฟ ท่านจะเห็นว่าที่มาบุญครอง ที่พันธุ์ทิพย์จะมีของพวกนี้ขาย จะส่งสัญญาณออกไป ในกรณีนี้ผมมั่นใจว่าคนคุมสอบจะต้องเกี่ยวข้องด้วย เพราะว่าในกรณีที่ผู้เข้าสอบพกเข้าไป กล้องกระดุมมันตัวเล็ก แต่จากกล้องจะต้องมีสายไปถึงเครื่องส่ง เครื่องส่งจะต้องมีแบตเตอรี่ มีกำลังขยาย มันไม่ได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้น ในการขาดสอบ ข้อสอบ มันจะเหลือ ถ้าคนคุมสอบไม่ซื่อสัตย์สุจริต ก็จะเอาข้อสอบเข้าไป ไปส่งที่ไหนก็ได้ ในห้อง

น้ำก็ได้อันที่ 2 ก็คือว่า ในการตรวจสอบ เราทราบก่อนว่าคนไหนที่น่าจะทุจริตเข้ามาให้เจ้าหน้าที่เข้าไปจีเข้าไปค้น เข้าไปรบกวน ทำให้คนขาดสอบไปเยอะมากเลย จาก 4,000 กว่าคน ของกรม.....เข้าสอบจริงๆ ไม่ถึง 1,000 คน ขนาดวันนั้นเองที่เราไปตรวจสอบที่สนามสอบแห่งหนึ่ง เราเข้าไปค้นอะไรได้น้อยมาก เพราะว่าเขาซ่อนไว้ดี เราจำเป็นจะต้องประกาศเลยหมายเลขไหนที่ถูก DSI จับตามอง บางสนามประกาศถึงขนาดนั้น บางสนามเข้าไปรบกวน บางสนามเข้าไปค้น ก็แล้วแต่กรรมการว่าใจเปิดกว้างแค่ไหน ปรากฏว่ามีอยู่สนามหนึ่ง ขวางโทรศัพท์ที่ออกมาจากห้องน้ำแตก นี่เราดูแล้วเป็นเครื่องจูนและเป็นเครื่องรับ อีกคู่หนึ่งเข้ามาสอบ แต่ว่าคนอื่นไม่รู้ว่าเป็นใครบ้าง คนที่รับสัญญาณ โดยคนหนึ่งหน้าคือคนที่เฉลยคำตอบ เฉลยเสร็จปั๊บ ก็จะทำเฉยๆ เขียนคำตอบใส่กระดาษแล้วม้วนกลมๆ แล้วหย่อนมาให้คนที่นั่งหลัง คนที่นั่งหลังนี้เขาก็ถอดรองเท้าแล้วยื่นรองเท้าออกมาข้างหน้า หย่อนกระดาษลงไปใ้รองเท้า พอคนคุมเฉลยก็ใช้เท้าลากรองเท้าตัวเองกลับเข้ามา แล้วเอากระดาษคำตอบมาแปลงเป็น code พอ code ตัวนี้เสร็จปั๊บ ทำไมต้องเป็นอย่างนี้ ทราบไหมครับ เขาเอาโทรศัพท์มือถือไปแปลงสัญญาณเขียนคำสั่งไว้ว่า ถ้ากดเลขพวกนี้มันหมายถึงอะไร แล้วมันก็จะไปสั้นตัวนี้ เรายึดตัวนี้ได้พร้อมกับกระดาษที่เป็น code แต่บางทีตัวนี้อาจจะไม่นั่งสอบก็ได้ คนเฉลยอยู่ในนี้ แต่ว่าคนที่ช่วยอาจเป็นเจ้าหน้าที่คุมสอบ เดินมาดูคนเฉลย เฉลยว่าอย่างไร แล้วก็ส่งเป็น code เอง โดยใช้เครื่องส่งตัวนี้เอง มันยากที่ทำการจับในเวลาแค่ 2 ชั่วโมงกว่า มันยากที่จะทำการวิเคราะห์ คือบางครั้งเราจะต้องตามตั้งแต่แรกถูกไหมครับ

ในการสมัครสอบทางอินเทอร์เน็ต ท่านควรจะประกาศไปเลยว่า ในกรณีที่แจ้งข้อความอันเป็นเท็จอาจจะผิดกฎหมายข้อไหนๆ เพราะว่าอย่าง นาย ก. ที่เป็นมือสอบ ในการสอบซี 2 เขาก็เข้าสอบเขาแจ้งว่าเขาจบแค่ ปวช. ปวส. เท่านั้นเอง ทั้งๆ ที่จบปริญญาโท เพราะอะไร เพราะว่า ก.พ. ไม่ได้ทำการตรวจสอบว่าเขาจบอะไรมาจริงๆ เพราะว่าคะแนนที่เขาตอบของเขาเองมันไม่ได้ลำดับที่ คือสอบไม่ผ่านนั่นเอง ก็ไม่มีการตรวจสอบย้อนหลัง อันนี้ผมใช้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แล้วก็เจอว่าเขาเข้าสอบหลายสนามแล้ว

เครื่องมือสื่อสารทั้งหมดเราไม่สามารถตรวจสอบได้ ผมเคยตรวจเข้มครั้งหนึ่ง โดยใช้เหมือนกับว่าถ้าใครผ่านมาแล้วมีเครื่องมือสื่อสารมันก็จะร้องขึ้นมา มีพวกแบตเตอรี่ มีไฟฟ้า มีโลหะอยู่ในตัวก็จะร้องขึ้นมา บางครั้งเข้าห้องสอบก่อน 30 นาทีมันไม่ทันจริงๆ เพราะคนมันเยอะเป็นหมื่นคน เป็นพันคน บางสนามปรากฏว่าส่งเจ้าหน้าที่ DSI เข้าไปสังเกตแล้ว ปล่อยออกนอกห้องสอบก่อนเวลาอีก ทั้งๆ ที่มีระเบียบแล้ว เพราะฉะนั้นมันยากที่จะทำการตรวจจับในตอนนั้นเลย ปัญหาในแง่ของกฎหมายก็คือว่า คนที่มีเครื่องมือสื่อสารนั้นก็แค่ผิด พ.ร.บ. วิทยุคมนาคมแค่นั้น โทษปรับ แล้วมันก็ไม่ถึงต้นตอเสียที่ จนกระทั่ง DSI วางแผนกัน คุยกับทางท่านอธิบดีและนำเรียนท่านรัฐมนตรีว่าจะขอคดีนี้เป็นคดีพิเศษ เพื่อที่ว่าเราจะตั้งรูปคดีเป็นลักษณะของอั้งยี่ ในลักษณะเป็นขบวนการแบ่งหน้าที่กันทำ มีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุจริตต่อหน้าที่ มีการจ่ายเงินจ่ายทองกัน มันเข้าในแง่ของกฎหมาย แต่ว่าเราก็ไม่แน่ใจว่าทางผู้พิพากษาเขาเห็นด้วยที่ DSI ตั้งรูปคดีเป็นแบบนี้หรือไม่ แต่เราต้องทำ เพราะว่าเราจะได้พิสูจน์ให้ทางผู้มีอำนาจในบ้านเมืองเขาได้เห็นความสูญเสียทรัพยากรที่ดีของชาติไปเยอะ โดยเฉพาะตัวข้าราชการเอง

บางครั้งผมยังคุยกับหลายๆ คน พี่ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องการแข่งขัน ผมอยากจะมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงเลย นี่คือแนวความคิดของผมจะนำเสนอต่อไปก็คือ เช่นว่า ท่านสังเกตดูว่าเวลาคนเราจะขึ้นเครื่องบิน ไปที่สนามบินจะมีการตรวจอาวุธ จะมีการตรวจเครื่องมือสื่อสาร แล้วก็มีสถานที่พักรอในการตรวจความปลอดภัยเรียบร้อยแล้ว ในการสอบก็ควรจะเป็นอย่างนั้น ประตูลocked 09.00 น. คุณควรจะมาตรวจก็โมงก็แล้วแต่คุณ แต่คุณต้องเข้าที่ประตูเครื่องบิน หรือประตูห้องสอบให้ได้ระยะเวลานั้น เมื่อขึ้นเครื่อง เครื่องมือสื่อสารต้องถูกปิด ต้องถูกยึดไว้ เหมือนกับ

ฝากอาวุธ ถ้ายังปล่อยปลดละเลยอยู่อย่างนี้ ยากที่จะทำการตรวจจับ เพราะบางทีบางสนาม นั่งชิดกันอย่างนี้เลย ไม่ว่าจะวิธีการไหนมันก็ยากที่จะเข้าไปปราบเขา พอเราเดินผ่านไปปืบ หนึ่งเขาก็หยุด เหมือนกับว่า อย่างของกรม..... เราจับสัญญาณได้ว่าการส่งข้อสอบออก นอกห้อง โดยมีคลื่นของไมโครเวฟออกไป แต่ปรากฏว่าเราเดินไปใกล้ๆ มันก็หยุดส่ง เรา จะหาทิศทางก็หาไม่ได้ ระยะเวลา 2 ชั่วโมงนี้ยากมาก ประสานไปที่ทางผู้ให้บริการเรื่อง โทรศัพท์มือถือแล้วว่า ช่วงนั้นเราขอ delay เรื่องการส่ง msn หรือ sms ได้ไหม เขา บอกว่าทำไม่ได้ นอกจากท่านจะทราบหมายเลขจริงๆ ว่าหมายเลขนั้นเป็นหมายเลขไหน ท่านจะมาให้ทุกหมายเลขหรืออะไรไม่ได้ มันต้องโปรแกรมลงไป มันใช้เวลามาก

ที่บรรยายให้ท่านได้ฟังก็คือว่าท่านพอจะทราบแล้วว่า ที่เราจะเจาะจงไปถึงกลุ่มไหน แม้กระทั่งการสอบแข่งขันเข้ารับราชการของ DSI เองก็มี แต่ปรากฏว่ามีมือที่ทำข้อสอบเรื่อง นิติศาสตร์มันน้อย เพราะฉะนั้นในกลุ่มใหญ่ๆ ประเภท 10 คนขึ้นไป 50 คน ไม่มี มี ประเภท 3 คน 5 คน ทำให้วิเคราะห์ง่ายขึ้นแล้วคนที่สอบเข้า 1,000 กว่าคนเอง วิเคราะห์ ง่ายขึ้นว่า คนไหนคือรับราชการอยู่แล้ว บางคนทำงานอยู่ที่ศาลอยู่แล้ว มาเป็นมือให้ รุ่นน้อง ขนาดคนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมยังทำเลย ท่านไม่ต้องไปสงสัยว่ากระบวนการอื่นจะทำไหม ตอนนั้นตรวจเข้ม เราวิเคราะห์ได้ว่าประมาณ 140 กว่าคนที่ทำการทุจริต ปรากฏว่าเข้าสอบอยู่ประมาณไม่ถึง 10 คน ประมาณ 5 หรือ 7 คนแค่นั้นเอง แล้วเราจับ แยก และตรวจค้นโดยละเอียด มันก็เลยปลอดภัยไปในสนามที่น้อยๆ

ผมอยากจะเสนอแนะ ก.พ. ว่า อยากจะให้ในการจ่ายเงินให้กับสนามสอบ อาจจะต้องทำเป็นงบประมาณอีกตัวหนึ่ง ไม่น่าจะเป็นค่าตอบแทน น่าจะเป็นพวกประเภทในลักษณะของการจัดซื้อจัดจ้าง หรือออกสเปคเสียเลยว่า คนที่ให้บริการด้านห้องสอบเขาจะต้องทำอะไรบ้าง เรื่องการตรวจ เรื่องการป้องกันสัญญาณ แล้วก็ที่นั่งคงห่างกันพอสมควร ผมเชื่อว่าถึงแม้ว่าเขาจะเก็บเงิน 30 บาท 50 บาท อาจจะขึ้นเป็นถึง 500 บาท ผมว่ายังคุ้มกว่ากับการมาตรวจจับ เราต้องป้องกันตั้งแต่แรก โดยการที่จะเข้าสอบแต่ละครั้ง มันยากที่จะทำการตรวจสอบว่าคนนี้เคยเข้าสอบมาแล้วกี่ครั้งย้อนหลัง ต้องหา 1 ต่อ 1 ไปตลอด โดยเฉพาะที่ของ ก.พ. จะทำการสอบครั้งต่อไป ผมทราบว่าหลายหมื่นคน เจ้าหน้าที่ผมมี 20 กว่าคน คงยาก แต่อย่างน้อยในขบวนการที่ผ่านมา หัวหน้ากลุ่มเขาหนีอยู่ตอนนี้ มือเฉลยไม่กล้าเข้า เพราะว่าภาพบางภาพถูกเผยแพร่ในทางสื่อ ในทางโทรทัศน์ไปแล้ว 2 - 3 ครั้ง ก็เสี่ยงต่อการถูกฟ้อง แต่ว่าเขาทำผิดจริงเขาไม่กล้าฟ้อง มัน

ก็หยุดไปได้ในบางกลุ่ม แต่กลุ่มเล็กๆ กลุ่มน้อยๆ ก็ยังมีอยู่ตลอด เครื่องมือสื่อสารก็ยังมี
ขายทั่วไป หาได้ง่าย ในการติดตั้ง ในการควบคุมการสอบมันยาก ยากในแต่ละครั้ง เครื่อง
มือของ DSI เองก็ไม่มีพอ ในระยะที่กว้างจริงๆ มีไม่พอต้องขอความร่วมมือไปยัง
คนที่เล่นวิทยุสื่อสารว่ามีคลื่นไหนบ้างที่กำลังใช้อยู่ขณะนี้เพราะฉะนั้นบางครั้ง
เจ้าหน้าที่ที่คุมสอบเองต้องใจแข็ง ต้องมีความกล้าที่จะร่วมกับทางเจ้าหน้าที่ DSI หรือเจ้า
หน้าที่ตำรวจที่เข้าไปทำการตรวจค้นอย่างละเอียด ผู้หญิงค้นผู้หญิง ผู้ชายค้นผู้ชาย บาง
สนาม เราประกาศว่าจะมีการตรวจสอบเรื่องเครื่องมือสื่อสาร ไม่มีใครเอาออกมา
พอบอกว่ามีเจ้าหน้าที่ DSI กับเจ้าหน้าที่ของทางทหารเอาเครื่องมือพิเศษมาทำการตรวจ
สอบ ใครมีแบตเตอรี่ที่อยู่ในเครื่องมือสื่อสารอาจจะระเบิดได้ ก็รีบเอาออกมาวางกันเต็ม
เลย บอกอาจจะถูกอวัยวะสำคัญที่ทันท่อนไว้ได้รับความเสียหายให้รีบเอาออกมาวาง
.....

มันน่ากลัวมากกว่าคนที่มียตำแหน่งสูงๆ หลายคนตอนนี้เขาผ่านการทุจริตการสอบ
เข้ามา แล้ววันหน้าเขาเป็นผู้บริหารระดับสูงแล้ว คนที่อยู่ในขบวนการนี้ทั้งหมด เขาจะ
ล้มคดี เขาจะทำให้ทุจริตงบประมาณแผ่นดิน หรือว่าจะให้ช่วยในเรื่องไหนมันสั่งกันง่าย
มันมีบุญคุณกันแล้ว

อันนี้คือจำนวนครั้งที่เราตรวจสอบพบในการสอบแข่งขัน เรายังไม่ได้ตรวจสอบจาก
ข้อมูลของ ก.พ. ทั้งหมดที่เก็บไว้ ตรวจสอบของ อบต. ตรวจสอบในการแข่งขันของทหาร
ตำรวจอีก เช่นว่าตอนที่เราไปทำการตรวจค้นบ้านหัวหน้ากลุ่ม เราต้องให้ตำรวจท้องที่
ขอหมายศาล ต้องคุยกับศาล แล้วเข้าไปค้น ขอความร่วมมือจากตำรวจ เพราะทาง DSI มี
ตำรวจเก่าหลายคน เราไปพบฝั่งห้องสอบที่เตรียมทุจริตไว้ คือได้ทุจริตผ่านมาแล้วของนัก
เรียนจำทหารอากาศ ตอนที่ไปค้นบ้านของนายหน้า เราพบซิมการ์ดจำนวนมาก พบ ไอซี
ทีสำหรับทำอยู่ในเครื่องมือที่มาดัดแปลงโทรศัพท์มือถืออีกจำนวนมาก ตรวจค้นที่บ้านของ
เจ้าหน้าที่.....คนหนึ่ง ที่เอารูปให้ดูไปแล้ว ที่เกี่ยวข้องกับตัวหัวหน้าขบวนการ ที่บ้าน
เขาอยู่ด้วยกันตามทะเบียนบ้าน ไปค้นบ้านเขาแล้ว พบเลยว่า กระดาษคำตอบในวันที่
ทำการสอบแข่งขันเข้าบรรจุเจ้าหน้าที่ของกรม.....มีการเฉลยข้อสอบ เฉลยอย่างไร คือ
ตอนแรกผมบอกลูกน้องที่ไปค้นบอกมีเอกสารอะไรเอามาให้ทั้งหมด เครื่องมือสื่อสารอะไร
เอามาทั้งหมด แม้กระทั่งรีโมทรถ เราพบกระดาษอยู่แผ่นหนึ่งนี่คือคำถามและคำตอบ
คำถามว่าอะไร คำตอบคืออะไร บางทีเรามองเองเราไม่รู้เรื่องถ้าเราไม่อยู่ในขบวนการ

ผู้ช่วย :

พอดีวันนั้นกระดาษที่เจอคือมันเป็นกระดาษคำถามของกรม..... ซึ่งในคำถาม
เดียว 1 โจทย์มันจะมี 5 ข้อ มันมีอยู่ 2 โจทย์ก็เป็น 10 ข้อ พอตีผมก็เข้าสอบเหมือนกัน
แต่ไม่ได้ไปทุจริต คือเข้าไปสอบเฉยๆ พอตีไปจำได้ว่า นี่คำถามในวันที่สอบ คือสงสัยว่า

คำถามนี้มันอยู่ก่อนที่จะสอบ หรือสอบแล้วค่อยมี ถ้ามันมีก่อนสอบมันอันตรายมาก เพราะว่า 10 ข้อ ของคำถามตรงนี้ มันช่วยได้เยอะมาก ๆ แต่ถ้ามันออกมาหลังจากสอบ มันก็ยังเป็นการเฉลยในห้องสอบ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็คือ คำถามมันมาอยู่ในมือของเจ้าหน้าที่ แล้วเจ้าหน้าที่คนนี้ก็จะเป็นเจ้าหน้าที่คุมสอบด้วย ผมก็มองว่ามันเป็นการที่อันตรายพอสมควรแล้วละครับ

พินตาตรวจออก ฤกษ์ อารยะวุฒิ :

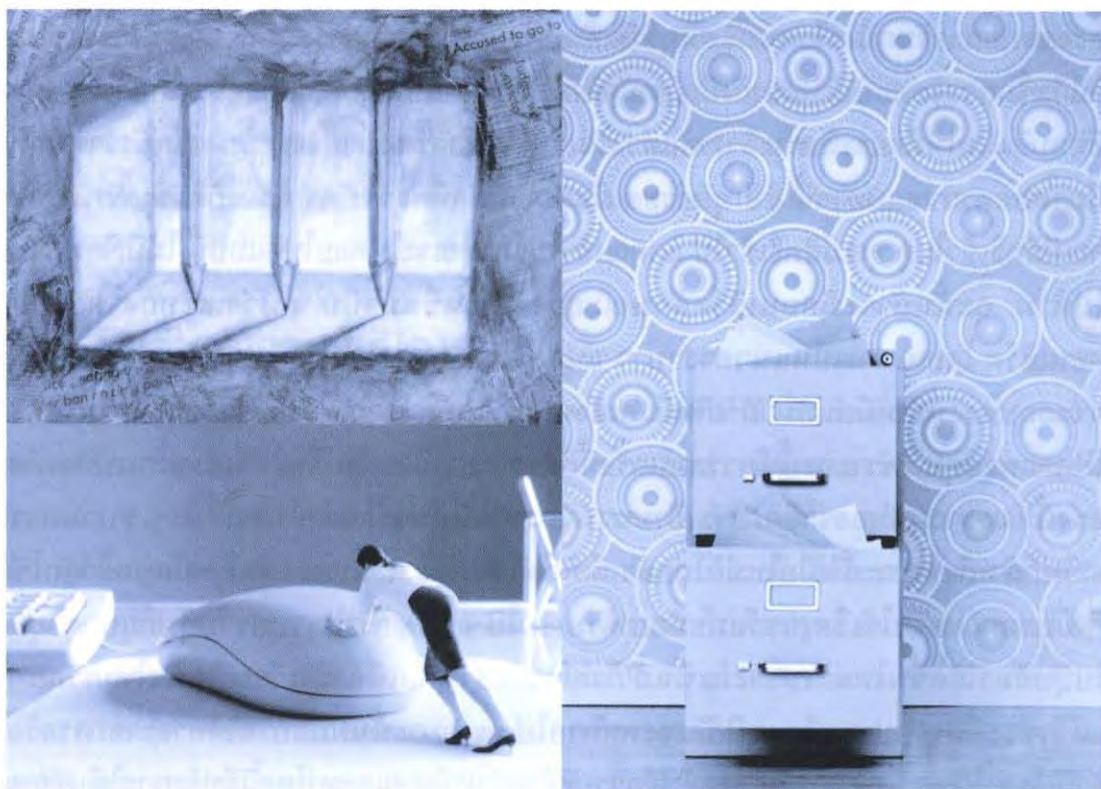
ก่อนจะจบ ขอให้ท่านได้เห็นเลยว่า พอหลังจากที่เข้าไปเช็คที่กรม.....แล้ว แล้วเตรียมที่จะรับเป็นคดีพิเศษแล้ว ยังตรวจสอบอีกว่า มือเฉลยเข้าไปสมัครสอบที่กรม.....อีก แต่ว่าตอนนี้เขาไม่เข้าหรอก เขาหนีแล้ว เห็นไหมครับว่า คนเดียวไปทั่ว อันนี้กลุ่มใหญ่กลุ่มเดียว ตำแหน่งที่สมัครกับวุฒิเขาไม่สัมพันธ์กัน เขาจบวิศวะไฟฟ้า เห็นไหมครับ ระดับ 2 เขายังไปสมัคร นี่แค่คนเดียวนะ ไม่ต้องพูดถึงผลเสีย ถ้าผลเสียที่ในขบวนการนี้ทุจริตเข้ามาแล้วอนาคตของชาติจะเป็นอย่างไรต้องขอความร่วมมือจากพวกท่าน ความรู้ความสามารถของพวกท่านกับคนที่ผมมีแค่น้อยย้อยสัก 20 กว่าคน แล้วก็ไม่เคยรับผิดชอบด้านนี้มาก่อน แต่พอเชิญเข้ามาวิเคราะห์ศึกษาปัญหาเรื่องนี้พอดีก็เลยได้รับเชิญจากทางผู้บริหาร ก.พ. ให้มาถ่ายทอด อย่างน้อยผมก็ยังได้ผู้ร่วมขบวนการที่เคยร่วมขบวนการที่ทำผิดมาแล้ว กลับใจมาช่วย หวังว่าในอนาคตของเราคงจะได้ข้าราชการที่มีคุณภาพมากกว่าทุกๆ วันนี้ ท่านลองกลับไปศึกษาดูว่า ผลการศึกษาหรือผลการวิจัยของนักศึกษาสถาบันต่างๆ หรือกระทั่งอาจารย์เองเขาบอกว่า ในการทุจริตของเจ้าหน้าที่มีหน่วยงานไหนบ้าง แม้กระทั่งท่านไป search ทางอินเทอร์เน็ตท่านก็จะพบว่า เจ้าหน้าที่พวกนี้ถูกตั้งกรรมการปดละเท่าไร ก็คน ในข้อหาทุจริตอะไรบ้าง แล้วก็นำโด่งมาตลอด ท่านก็จะเห็นว่ามันสัมพันธ์กันหมดทุกอย่าง เพราะฉะนั้นบางครั้งถึงแม้ท่านจะอยู่ในส่วนงานไหน หรืออะไร อย่างไร แล้วมีส่วนเกี่ยวข้อง สักวันหนึ่งผมอาจจะต้องไปขอความร่วมมือจากท่าน ขอความรู้จากท่านเหมือนกัน เพื่อช่วยกันในการคัดสรรเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพมากกว่าทุกวันนี้

ผู้ช่วย :

คือ อยากจะบอกว่าเหตุที่ผมต้องมาเปิดเผยข้อมูล ก็คืออยากจะทำให้มันเกิดความยุติธรรม เพราะว่ามันละมามากกว่า 10 ปีแล้วในเรื่องของตรงนี้ ผมเปิดเผยข้อมูลถามว่าผมได้อะไร ผมไม่ได้อะไร ถามว่าผมเสี่ยงไหม ผมเสี่ยง เพราะว่าปัจจุบันนี้ผมก็โดนคือคนไม่รู้จักมาถามหาที่บ้านอยู่เรื่อย หน้าตาแปลกๆ พวกผู้ชาย ชายฉกรรจ์ คือความปลอดภัยในตัวผมตอนนี้ก็คือค่อนข้างเสี่ยง แล้วผมก็ไม่ได้รับผลตอบแทนอะไรจากตรงนี้ แต่ว่าถามว่าผมกลัวไหม ก็มีบ้าง แต่ว่าคือต้องการให้เกิดความสม่ำเสมอ เสมอภาคกันในการสอบแข่งขัน ให้มันเป็นธรรม คือ ผมเปรียบเทียบอีกอย่างกรณีเรื่องของการ

ตรวจสอบการจับกุมอะไรตรงนี้ สมมุติมีคอนเสิร์ตฯ หนึ่งหรือการสอบแข่งขัน เปรียบเทียบกันว่า ในการจัดคอนเสิร์ตเขายังมีเจ้าหน้าที่ที่รักษาความปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ที่ควบคุมไม่ให้มีการทะเลาะวิวาท แต่ในส่วนของการสอบ จริงๆ มันจะไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มาคอยตรวจสอบตรงนี้ คือ พุดง่าย ๆ มีแค่เจ้าหน้าที่ตรวจบัตร คุณมีบัตรชมคอนเสิร์ต คุณมีสิทธิเข้าไปดู คุณมีสิทธิเข้าไป แต่คุณเข้าไปแล้วคุณจะไปต่อๆไปแบบนี้ ไม่มีเจ้าหน้าที่ไปห้าม ฉะนั้นถ้าจะมีคอนเสิร์ตลักษณะอย่างนี้เกิดขึ้นมาปุ๊บ ผมว่าและทุกงานที่เป็นคอนเสิร์ต โดยเฉพาะเป็นแนวคาราบาว แนวอะไรอย่างนี้ ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ควบคุมตรงนี้ การสอบตรงนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเกิดมีแค่เจ้าหน้าที่ฉีกบัตร คุณมีสิทธิเข้าสอบ แต่ไม่มีใครไปคอยควบคุม เพราะฉะนั้นการสอบครั้งนี้ก็ต้องและเหมือนกัน คือสิ่งที่ผมออกมาเปิดเผยตรงนี้ เพราะผมมองว่าอีก 2 - 3 ปี ขบวนการตรงนี้มันจะลดลำดับลงเรื่อยๆ ขบวนการจะไม่กล้า เพราะฉะนั้นมือใหม่ก็ไม่กล้า มือเก่าก็เริ่มหนี ฉะนั้นจะลดลงเหมือนแซร์ลูกโซ่ที่เมื่อก่อน ผมจำได้เรื่องแซร์แม่ช้อย ดังมาก ไปๆ มาๆ พอปราบปรามปุ๊บก็ยุบ พอยุบไปปุ๊บก็มาเกิดขึ้นใหม่ เพราะฉะนั้นถ้าไม่ปราบปรามต่อเนื่องมันก็จะเกิดขึ้นใหม่เรื่อยๆ แต่ว่าช่วงที่ปราบปราม 2 - 3 ปี มันจะหดหายไป เพราะฉะนั้นผมอยากให้ทางราชการจริงจังกับตรงนี้ในช่วง 2 - 3 ปี โดยที่วิธีการ หรืองบประมาณจะมาโดยวิธีประการใด อย่างคอนเสิร์ตเขายังจ้าง สห. จ้างตำรวจมารักษาความปลอดภัย เพราะฉะนั้นการสอบของ ก.พ. แต่ละครั้งก็ต้องจ้างเจ้าหน้าที่ที่จะมาคอยจับตรงนี้

ล่าสุดที่สอบของกรม..... ช่วงบ่ายเจ้าหน้าที่คุมสอบเองเขาไม่ให้ความร่วมมือ คือ DSI ไปช่วงบ่าย เจ้าหน้าที่ออกไปแล้ว กรรมการคุมสอบบอก มันมากันทำไม เครื่องก็ถูกถอดปลั๊กออก ดึงออก ทำอะไรได้ แล้วข้อสอบภาคบ่าย ผู้หญิงรู้ไหมว่าโอลิมปิคครั้งหน้าจัดที่ประเทศอะไร พวกผู้ชายน่าจะรู้ โอลิมปิคครั้งหน้าจัดที่ประเทศอังกฤษ พวกผู้หญิงรู้ไหมโอลิมปิคสมัยหน้าจัดที่ประเทศอังกฤษ คือเอาข้อสอบมาพูดกันอย่างนี้เลยในกรรมการคุมสอบ คือเป็นการเยาะเย้ยเจ้าหน้าที่ที่ไปทำการจับกุมอีกครั้งหนึ่ง หมายถึงว่าเขาไม่ให้ความร่วมมือ เพราะฉะนั้นถามว่าถ้าอย่างนี้เราไปควบคุมเฉพาะภาค ก. ภาค ข. เราควบคุมไม่ได้ แต่ถ้ามีชุดเฉพาะกิจขึ้นมา คือ ถ้าเทียบกับคอนเสิร์ต ไม่ใช่ว่าคอนเสิร์ตจบปุ๊บสลาย แต่การสลายตรงนั้นเขาไปตีกันหน้าเวที ตรงประตูทางออก ไม่ใช่ว่าหมดหน้าที่ฉันแล้ว มันไม่ใช่ ผมว่าต้องเรียบริ้อยจนเขากลับบ้านปลอดภัยในสนามสอบที่ลงบรรจุ ดังนั้นการสอบอันนี้ก็เหมือนกันครับ คือต้องจบกระทั่งภาค ก. และภาค ข. หลังการสอบคืออยากให้ทุกอย่างมันเกิดความโปร่งใสทุกขั้นตอน เรื่องผลที่จะตามมาผมคาดว่ามันจะลดลง แล้วมันก็จะหยุดไปสักกระยะ แล้วครั้งหน้าค่อยมาว่ากันอีกที่ว่าแนวทางการป้องกันให้มันต่อเนื่องมันควรที่จะเป็นอย่างไร

พินิตราจอก ดุษฎี อารยะวุฒิ :

สำหรับผมมีแค่นี้ ขอขอบคุณพวกท่านที่เข้าร่วมรับฟังในการบรรยายครั้งนี้
ขอบคุณมากครับ ■

ความเหมือนบนความแตกต่างของ ลูกค้าภาครัฐและภาคเอกชน

วิฑูรย์ สิมะโชคดี *

“ถ้าเราทำงานโดยยึด **“ลูกค้า”** เป็นหลัก เราก็จะไม่ทำแบบที่กำลังทำอยู่ทุกวันนี้”

นี่คือหลักการและแนวความคิดที่สำคัญยิ่งในการประกอบกิจการและทำธุรกิจอุตสาหกรรมในปัจจุบัน เพราะเป็นยุคสมัยที่ **“ลูกค้า”** เป็นใหญ่

การยึดเอา **“ลูกค้า”** เป็นที่ตั้งในการทำงาน ทำมาค้าขาย ประกอบกิจการหรือให้บริการ จึงเป็นการ **“คิดใหม่-ทำใหม่”** ของภาคเอกชน และรวมทั้งภาครัฐ (ราชการ) ในปัจจุบันด้วย

ในความเป็นจริงแล้ว ลูกค้าของภาครัฐและเอกชนนั้นจะแตกต่างกันทั้งความรู้สึกนึกคิด ของลูกค้าที่มีต่อองค์กร และขององค์กรที่มีต่อลูกค้า

ภาคเอกชน จะเสนอขายทั้งสินค้าและหรือบริการแก่ลูกค้า ส่วนภาครัฐจะให้บริการแก่ลูกค้า (ประชาชน) เป็นส่วนใหญ่

ลูกค้าจะมีความสำคัญที่สุดในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเอกชน เพราะเป็นที่มาของรายได้และกำไรของกิจการ

หากไม่เชื่อ ก็ลองนึกคิดดูซิว่า ถ้าไม่มี **“ลูกค้า”** มาซื้อหาหรืออุดหนุนสินค้าของกิจการ ธุรกิจอุตสาหกรรมนั้นๆ จะอยู่รอดได้อย่างไร

* รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

“ลูกค้า” (Customer) จะมีความสำคัญมากน้อยอย่างไรนั้น คงจะต้องยกเอาสุนทรพจน์ของ “ท่านมหาตมะ คานธี” (Mahathama Gandhi) มหาบุรุษแห่งอินเดีย ขึ้นกล่าวอ้าง ดังนี้

“ลูกค้า คือ แขนงที่สำคัญที่สุดที่มาเยือน ณ ร้านของเรา เขามีได้มาเพื่อพึ่งพาเรา เราต่างหากที่ต้องพึ่งพาอาศัยเขา เขามีใช้บุคคลที่มาขัดจังหวะการปฏิบัติงานของพวกเรา หากแต่ว่าการรับใช้เขาคือวัตถุประสงค์แห่งงานของพวกเรา เขามีใช้บุคคลแปลกหน้า แต่เขาคือส่วนหนึ่งของร้านของเรา การบริการจากพวกเรามีใช้การ

สงเคราะห์เขา เขาต่างหากที่กำลังสงเคราะห์พวกเรา ด้วยการยอมให้พวกเรามีโอกาสได้รับใช้เขา”
มหาตมะ คานธี (2412-2491)

ดังนั้น ธุรกิจอุตสาหกรรมใดๆ ยังมีลูกค้ามาก กิจการก็จะยังมีรายได้ และมีกำไรมากขึ้น เพื่อจะได้ประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและสามารถเติบโตใหญ่โตๆ ไปในอนาคต (คือยิ่งมากยิ่งดี)

แต่มุมมองและการคิดเช่นนี้ อาจจะแตกต่างจากหน่วยงานของภาครัฐ เพราะลูกค้าของภาครัฐ คือ ประชาชนผู้มาใช้บริการ

หากหน่วยราชการใดมีประชาชนมาติดต่อใช้บริการยิ่งมาก เจ้าหน้าที่หรือข้าราชการในหน่วยงานนั้นก็ต้องทำงานมากขึ้นและเหนื่อยมากขึ้นด้วย (คือยิ่งน้อยยิ่งดี)

หน่วยราชการต่างๆ ไม่มี “รายได้” หรือ “กำไร” เป็นปัจจัยหรือตัวผลักดันให้เกิดการทำงานเช่นเดียวกับของภาคเอกชน

พนักงานภาคเอกชน จึงต้องสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้ามากที่สุด เพราะเกี่ยวข้องกับรายได้และความอยู่รอดของกิจการ

ส่วนภาคราชการนั้น ที่ต้องทำก็เพราะเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ

ธุรกิจอุตสาหกรรมเอกชน ต้องการให้ลูกค้า “ซื้อซ้ำใช้ซ้ำ” ในสินค้าหรือบริการของตนเอง ก็เพื่อความอยู่รอดและต่อเนื่องทางธุรกิจ

หากวันนี้ลูกค้าซื้อสปูรี่ห้อ X ของเรา

พรุ่งนี้หันไปซื้อสบู่ Y มะรินนี้หันไปซื้อ สบู่ Z ของเจ้าอื่น เราก็ไม่สามารถคาดเดาปริมาณการขาย สบู่ของเราได้ จะตุนสบู่ X ไว้ขายก็ไม่กล้า จะสั่งซื้อวัตถุดิบก็กลัวว่าผลิตแล้วขายไม่ออก และไม่รู้ ว่าควรจะผลิตเพื่อไว้เท่าไรจึงจะเหมาะสม เพราะไม่มี “ลูกค้าประจำ” ธุรกิจก็อยู่ในสภาพที่เสี่ยง และไม่แน่นอน แต่ถ้ามั่นใจว่า มีลูกค้าเดิมจะกลับมาซื้อสบู่ X ของเราอีก เราก็สามารถพยากรณ์ ปริมาณที่จะผลิตสบู่หรือสั่งสำรองไว้ขายให้ลูกค้าได้จำนวนเหมาะสม ธุรกิจก็ไม่เสี่ยงและต่อเนื่องได้

แต่ภาครัฐส่วนใหญ่แล้ว อาจไม่ต้องการให้ประชาชนมา “ซื้อซ้ำใช้ซ้ำ” จึงไม่มีความจำเป็น ที่จะต้องเอาใจลูกค้า (ประชาชน) หรือต้องพยายามทำให้ประชาชนพึงพอใจ มากที่สุดแต่อย่างใด

ภาคเอกชนมีความกดดันจากสภาพการต่อสู้แข่งขันกันอย่างรุนแรงในท้องตลาด ดังนั้นวิชาการ ด้านการตลาดหรือหลักการตลาด (Marketing) จึงมีความสำคัญ ในขณะที่ภาครัฐไม่มีความกดดัน จากการต้องแข่งขันเหมือนภาคเอกชน (แม้ว่าปัจจุบันจะมีการอาศัย “การตลาด” มากขึ้นในการ บริหารจัดการภาครัฐ)

แนวความคิดในเรื่องของ “คุณภาพ” (Quality) จึงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญยิ่ง ในภาคเอกชน ทั้งในส่วนของมาตรฐานของตัวสินค้า และหรือพฤติกรรมของพนักงานในการให้บริการลูกค้า โดยเฉพาะความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นเรื่อยๆ แต่ในภาครัฐนั้น “จิตสำนึกแห่งคุณภาพ” เพิ่งจะเริ่มพูดกันมากขึ้นทุกที

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นประเด็นของ “ลูกค้าภายนอก” (External Customer) ที่เป็นผู้จ่ายเงินซื้อสินค้าหรือใช้บริการของเรา

แต่ความแตกต่างในประเด็นของ “ลูกค้าภายใน” (Internal Customer) เมื่อมีการบริหารจัดการ แบบองค์กรรวม (บูรณาการ) ของภาครัฐและภาคเอกชน ก็ยังมีอยู่ไม่น้อยและเป็นปัญหาเช่นกัน (แต่ไม่ได้กล่าวไว้ในบทความนี้)

ความแตกต่างมากมายหลายประการข้างต้น คงจะพอยืนยันให้เห็นได้ว่า คำว่า “ลูกค้า” ของภาครัฐและภาคเอกชนนั้น จะมีความหมายและมุมมองที่ต่างกันมากพอสมควร

ในบทความนี้ คำว่าภาครัฐ หรือหน่วยงานของภาครัฐจะหมายรวมถึง รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรอิสระ สถาบันอิสระ หน่วยงานกึ่งราชการและองค์กรอื่นๆ ที่ไม่มุ่งหวังกำไรด้วย

ดังนั้น แนวคิดทฤษฎีและวิธีการสำหรับการปลูกฝัง “จิตสำนึกแห่งคุณภาพ” และแนวทางสำหรับการให้บริการในทางปฏิบัติจริงของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จึงควรจะแตกต่างจากภาคเอกชน (แม้ว่าจะมีส่วนที่เหมือนกันไม่น้อย)

ในส่วนของภาครัฐนั้น การปรับเปลี่ยนทัศนคติและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จึงเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจังและเป็นระบบเร่งด่วน เพื่อให้มุ่งสู่ “การบริการที่มีคุณภาพ” (Quality Service) ตามที่ประชาชนและสังคมเรียกร้องมากขึ้นทุกที และเพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ทุกวันนี้ เราสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างมากภายในหน่วยราชการต่างๆ และด้วยอัตราที่เร็วขึ้นด้วย

เรื่องของการบริการอย่างมีคุณภาพนี้ ผมว่าไม่ใช่เรื่องที่ยากเย็นอะไรเลยสำหรับ “คนไทย” อย่างเราๆ เพราะเราเป็นชนเผ่าที่มีวัฒนธรรมแห่งการบริการเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว โดยเฉพาะ “ยิ้มสยาม” ที่ใครเห็นก็ประทับใจ และการมีอัธยาศัยไมตรีที่อ่อนน้อมของคนไทย

แม้จะเป็นปัญหาบ้างตรงที่ข้าราชการบางคนยังติดยึดกับความคิดแบบเดิมๆ ในลักษณะของ “การเป็นเจ้าของคน” แต่ก็มีน้อยมากแล้วในปัจจุบัน

เรื่องที่สำคัญจึงอยู่ที่การปรับเปลี่ยน “วิธีคิด” ให้สอดคล้องและทันกับยุคสมัยมากกว่า คือ ควรจะต้องคิดเสมอว่า “วิธีที่ทำไปนั้น ประชาชนจะรู้สึกจะนึกคิดอย่างไรบ้าง เป็นวิธีที่เพิ่มขึ้นตอน เพิ่มความยุ่งยาก เพิ่มต้นทุนค่าใช้จ่าย สร้างความล่าช้า หรือสร้างปัญหาให้แก่ประชาชนหรือไม่”

และจะต้องทำอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้ขั้นตอนต่างๆ ลดลงและงานเร็วขึ้น ประชาชนสะดวกขึ้น เสียค่าใช้จ่ายน้อยลง จะต้องทำอย่างไรจึงจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชาติบ้านเมือง เป็นต้น

เราควรจะต้องระลึกถึง “ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมาย” ของประชาชนอยู่เสมอ คือ ไม่ควรจะต้องดำเนินการใดๆ ที่จะเป็นการเพิ่มภาระเพิ่มปัญหาเกินความจำเป็นแก่ประชาชน (เช่น ออกระเบียบหรือกฎหมายต่างๆ เพิ่มมากขึ้น) เพียงเพื่อให้ง่ายต่อ “การควบคุมดูแล” ของเราเท่านั้น

ดังนั้น การใช้ “สามัญสำนึก” อาจจะตอบคำถามเหล่านี้ได้ดีทีเดียวว่า หากเราอยู่ในฐานะประชาชน เราอยากจะได้บริการบริการจากทางราชการอย่างไรบ้าง เราต้องการให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติต่อเราอย่างไร เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ ให้ความเป็นกันเอง รวดเร็ว โปร่งใส ไม่สร้างขั้นตอนเพิ่มเติม ไม่ทำให้เรื่องยุ่งยาก ใดๆหรือไม่ เป็นต้น

ทุกวันนี้ประชาชนเกิดเพิ่มขึ้นทุกวัน และการเรียกร้องต่างๆ ก็เพิ่มมากขึ้นทุกขณะ หากภาครัฐยังจะให้บริการแบบเดิมๆ และทำงานกันตามวิธีเดิมๆ ก็คงจะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ และมีแต่จะสร้างปัญหามากขึ้นทุกวัน

ดังนั้น ภาครัฐก็ต้อง “คิดใหม่ทำใหม่” จริงๆ และหากต้องการจะได้ผลจริงจังแล้ว หน่วยงานราชการก็จะต้องเร่งศึกษาวิจัยอย่างจริงจังและเป็นเรื่องเป็นราว หรือออกแบบสอบถาม “ความต้องการของลูกค้า (ประชาชน)” รวมทั้งแบบสำรวจ “ความพึงพอใจลูกค้า (ประชาชน)” ด้วย เพื่อจะได้ นำผลการศึกษามาปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้นต่อไป

ทั้งหมดทั้งปวงนี้ ผมเพียงต้องการจะเน้นย้ำให้เห็นความแตกต่างของลูกค้ำของภาครัฐและภาคเอกชนใน 2 ประการที่สำคัญ

ประการแรก ก็คือ มุมมองของลูกค้ำ หรือความรู้สึกนึกคิดของลูกค้ำที่มีต่อหน่วยงานผู้ให้บริการ คือ ลูกค้ำจะเรียกร้องจากภาคเอกชนแบบหนึ่ง และเรียกร้องจากภาครัฐอีกแบบหนึ่ง

ประการที่สอง ก็คือ มุมมองของผู้ให้บริการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของภาครัฐจะให้บริการประชาชนด้วยมุมมองและความรู้สึกที่แตกต่างไปจากที่ภาคเอกชนให้บริการลูกค้ำ

ความแตกต่างทั้ง 2 ประการนี้ จะลดน้อยลง เมื่อทุกคนยึดเอา “ความรับผิดชอบ” เป็นที่ตั้งและมุ่งมั่นในคำว่า “คุณภาพ” อย่างแท้จริง

ในทางปฏิบัติแล้ว ความแตกต่างดังกล่าวมิใช่ปัญหาหลัก ปัญหาจะอยู่ที่ “จิตสำนึก” หรือ “จิตวิญญาณแห่งการบริการ” (Service Mind) และ “จิตสำนึกแห่งการเรียนรู้และปรับปรุงงาน” ของผู้ให้บริการมากกว่า ซึ่งไม่น่าจะแตกต่างกันในเป้าหมายของ “การสร้างความประทับใจ” ให้แก่ลูกค้ำ

ทุกวันนี้ แม้ภาครัฐจะไม่มี “รายได้” หรือ “กำไร” เป็นตัวผลักดันหรือเป็นสิ่งจูงใจ แต่ก็มี “ความอึดเอิบใจ” ที่ให้บริการด้วยสำนึกในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติเป็นสำคัญ (ซึ่งปัจจุบันภาคเอกชนก็ให้ความสำคัญกับเรื่องของ “ความรับผิดชอบต่อสังคม” เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน)

ที่สำคัญที่สุดก็คือ เมื่อเรตัดสินใจยึดอาชีพรับราชการหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว เราก็จะต้องยึดมั่นใน “คุณภาพของการบริการ” เพื่อให้ประชาชน (ซึ่งเป็นลูกค้ำของเรา) มีความพึงพอใจและเป็นสุข ครับผม ! ■

“เราในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา

เราต้องรับผิดชอบต่อผลของงานทั้งหมด

เรา คือ ผู้ที่รับผิดชอบสุดท้าย

ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น

ถ้าเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของเราทั้งหมดแล้ว

แม้ว่าลูกน้องจะเป็นคนทำ

ซึ่งบางทีเราอาจจะไม่รู้

แต่โดยฐานะที่เป็นหัวหน้า

เราต้องแสดงความรับผิดชอบ

อย่างน้อยก็ร่วมรับผิดชอบกับลูกน้อง

นี่เป็นเรื่องของคุณธรรมประจำใจของคนเป็นผู้บังคับบัญชา...”

คมวาทะ...คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ (16 สิงหาคม 2545)
ที่มา คมวาทะ : ธรรมาภิบาล สำนักงาน ก.พ.

อ.ก.พ.สามัญ

ศรัณย์ พรไพศาลดี*

ในการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม 2551 จะมีองค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วย ก.พ. บริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักการหรือเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ควรจะต้องกล่าวถึงก็คือ อ.ก.พ.สามัญ ฉะนั้น เราจึงมาทำความรู้จักเกี่ยวกับประเภทองค์กรประกอบ อำนาจหน้าที่ ตลอดจนงานปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ.สามัญ และมติ ก.พ.ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการต่อไป

ประเภท อ.ก.พ.สามัญ

มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติให้มีองค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลสำหรับข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการต่างๆ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ.สามัญ” ดังนี้

* ผู้อำนวยการกองนิติการ สำนักงาน ก.พ.

(1) คณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ.กระทรวง”

(2) คณะอนุกรรมการสามัญประจำกรม เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ.กรม”

(3) คณะอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ.จังหวัด”

(4) คณะอนุกรรมการสามัญประจำส่วนราชการอื่น นอกจาก (1) (2) และ (3)

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะมี อ.ก.พ.กระทรวง อ.ก.พ.กรม และ อ.ก.พ.จังหวัดเหมือนเดิมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 เพียงแต่ไม่มี อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงเท่านั้น เนื่องจากมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ อ.ก.พ.กรมทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงแทน แต่ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ให้รัฐมนตรี เป็นประธาน อธิบดี เป็นรองประธาน และให้มีผู้แทน ก.พ.เป็นอนุกรรมการ โดยตำแหน่ง ส่วน อ.ก.พ.ตาม (4) ในอนาคตจะมีการกำหนดไว้ใน กฎ ก.พ. ต่อไป

องค์ประกอบของ อ.ก.พ.กระทรวง

อ.ก.พ.กรม และ อ.ก.พ.จังหวัด

องค์ประกอบของ อ.ก.พ.กระทรวง อ.ก.พ.กรม และ อ.ก.พ.จังหวัด จะประกอบด้วยอนุกรรมการ 3 ประเภท คือ อนุกรรมการโดยตำแหน่ง อนุกรรมการที่แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย) และอนุกรรมการผู้ได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือน ซึ่งรวมแล้วจำนวนไม่เกิน 11 คน โดยแต่ละ อ.ก.พ.สามัญ จะมีองค์ประกอบ ดังนี้

(1) องค์ประกอบของ อ.ก.พ.กระทรวง

ก. อนุกรรมการโดยตำแหน่ง 3 คน ได้แก่ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นประธาน ปลัดกระทรวง เป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ.

ข. อนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน ที่มีได้เป็นข้าราชการในกระทรวงนั้น

ค. อนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงในกระทรวงนั้น ที่เป็นผู้ได้รับเลือกจำนวนไม่เกิน 5 คน

(2) องค์ประกอบของอ.ก.พ.กรม

ก. อนุกรรมการโดยตำแหน่ง 2 คน ได้แก่ อธิบดี เป็นประธาน รองอธิบดีที่อธิบดีมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน

ข. อนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน ที่มีได้เป็นข้าราชการในกรมนั้น

ค. อนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารและประเภทอำนวยการในกรม นั้น ที่เป็นผู้ได้รับเลือกจำนวนไม่เกิน 6 คน

(3) องค์ประกอบของ อ.ก.พ.จังหวัด

ก. อนุกรรมการโดยตำแหน่ง 2 คน ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน

ข. อนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน

ค. อนุกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการที่กระทรวงหรือกรมแต่งตั้งไปประจำจังหวัดนั้น และเป็นผู้ได้รับเลือก จำนวนไม่เกิน 6 คน ซึ่งแต่ละคนต้องไม่สังกัดกระทรวงเดียวกัน

อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.

สามัญ

อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.สามัญ นอกจากจะกำหนดไว้ในบทบัญญัติมาตราว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.สามัญนั้นๆ แล้ว ยังอาจมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตราอื่นๆ รวมทั้งที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือเวียนของ ก.พ.ด้วย กล่าวคือ

1. อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.

กระทรวง

มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดใน มาตรา 16 ดังนี้

(1) พิจารณากำหนดนโยบาย ระบบ และระเบียบวิธีการบริหาร ทรัพยากรบุคคลในกระทรวง ซึ่งต้อง สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และ มาตรฐานที่ ก.พ.กำหนดตามมาตรา 8 (3)

(2) พิจารณาการเกลี้ยอัตรากำลัง ระหว่างส่วนราชการต่างๆ ภายใน กระทรวง

(3) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจาก ราชการ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เช่น พิจารณากรณีข้าราชการกระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 97 กรณีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ ออกจากราชการเพราะหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติ ตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่

ราชการ และกรณีมีมลทินมัวหมองตามมาตรา 110 (6) และ (7) เป็นต้น

(4) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และช่วย ก.พ.ปฏิบัติการใช้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ.มอบหมาย เช่น

- พิจารณากำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในกระทรวงตามมาตรา 47

- พิจารณานุมัติให้เลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ขาดคุณสมบัติเกี่ยวกับระยะเวลาปฏิบัติราชการ การลา หรือ การมาทำงานสายได้ ตามข้อ 18 ของกฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2544

- พิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการในการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ เพราะไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามข้อ 5 ของกฎ ก.พ.ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล พ.ศ. 2547

- แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 และระดับ 10 ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0708.1/22 ลงวันที่ 30 กันยายน 2540

- พิจารณานุมัติให้บรรจุผู้สมัครกลับเข้ารับราชการได้ แม้เป็นตำแหน่งที่มีผู้สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกได้ชั้นบัญชีรอการบรรจุหรือเลื่อนระดับตำแหน่งอยู่ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 0711/ว 8 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2523 เป็นต้น

2. อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.กรม

มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา 18 ดังนี้

(1) พิจารณากำหนดนโยบาย ระบบ และระเบียบวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลในกรม ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา 8 (3) และนโยบายและระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ อ.ก.พ.กระทรวงกำหนดตามมาตรา 16 (1)

(2) พิจารณาการเกลี้ยอัตรากำลังระหว่างส่วนราชการต่างๆ ภายในกรม

(3) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เช่น พิจารณากรณีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 97 เป็นต้น

(4) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการใช้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย เช่น

- พิจารณาการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกรณีมีมลทินมัวหมองตามมาตรา 110 (6) และ (7)

- พิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการในการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ เพราะปฏิบัติราชการไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามข้อ 5 ของกฎ ก.พ.ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการกรณีไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล พ.ศ. 2547

- พิจารณาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อส่งผลงานเข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ประเภททั่วไป ระดับ 8 ลงมา รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงาน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1006/ว10 ลงวันที่ 15 กันยายน 2548 เป็นต้น

3. อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.จังหวัด

มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา 20 ดังนี้

(1) พิจารณากำหนดแนวทางและวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา 8 (3)

(2) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เช่น พิจารณากรณีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 97 เป็นต้น

(3) ปฏิบัติตามที่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. กรม มอบหมาย

(4) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และช่วย ก.พ.ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย เช่น พิจารณาการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกรณีมีมลทินมัวหมอง ตามมาตรา 110 (6) และ (7) เป็นต้น

การปฏิบัติหน้าที่ของอ.ก.พ.สามัญ

แม้บทบัญญัติเกี่ยวกับ อ.ก.พ.สามัญ คือ มาตรา 14 ถึงมาตรา 23 จะมีผลใช้บังคับแล้วก็ตาม แต่โดยที่ลักษณะ 4 ข้าราชการพลเรือนสามัญยังไม่มีผลใช้บังคับ และกฎ ก.พ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาหรือการเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญคณะต่างๆ ยังอยู่ระหว่างการเสนอ

คณะรัฐมนตรีพิจารณา จึงทำให้ไม่อาจแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่ได้ ในระหว่างนี้ อ.ก.พ.สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนในวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับ(ในวันที่ 25 มกราคม 2551) จึงต้องทำหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญตามกฎหมายใหม่ได้ตามนัยมาตรา 128 แต่ก็ปรากฏว่า บางส่วนราชการมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ.สามัญ และได้หารือปัญหาดังกล่าวไปยัง ก.พ.หลายเรื่อง ซึ่ง ก.พ.พิจารณาแล้วมีความเห็นหรือมติที่ผู้เขียนเห็นว่า ควรจะได้กล่าวถึงเพื่อให้ข้าราชการหรือส่วนราชการจะได้ทราบและปฏิบัติหน้าที่ราชการได้อย่างถูกต้อง ดังนี้

1. ก.พ.มีมติเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2551 ว่า โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม 2551 ฉะนั้น ตั้งแต่วันดังกล่าว เป็นต้นไป การแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติในลักษณะ 1 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สำหรับกรณีที่มีการเลือกและสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ว่าด้วยการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิและการเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ และประกาศแต่งตั้งภายหลังพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับแล้ว จึงไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่มีผลใช้บังคับ และเนื่องจากมาตรา 128 บัญญัติให้ อ.ก.พ.สามัญซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ ตามพระราช

บัญญัติดังกล่าวใหม่ ดังนั้น อ.ก.พ.สามัญซึ่งครบกำหนดวาระและปฏิบัติหน้าที่มาโดยตลอดตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 รวมทั้งเป็น อ.ก.พ.สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะตั้ง อ.ก.พ.สามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

จากมติ ก.พ.ดังกล่าวสรุปได้ว่า ถ้าส่วนราชการจะแต่งตั้งอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามบทเฉพาะกาล เพิ่มเติมหรือตั้ง อ.ก.พ.สามัญตามกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 แล้ว จะต้องตั้งก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ

2. ก.พ.มีมติเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551 สรุปว่า อาศัยอำนาจตามมาตรา 128 วรรคหนึ่งและมาตรา 137 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือ

รัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี อันเป็น อ.ก.พ.สามัญ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนวันที่ 26 มกราคม 2551 สามารถปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ.กระทรวงสำหรับส่วนราชการตามมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ต่อไปจนกว่าจะได้มีการตั้ง อ.ก.พ.สามัญใหม่ได้

ดังนั้น อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการที่มีลักษณะตามมติ ก.พ.ดังกล่าว เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฯลฯ เป็นต้น จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

3. ก.พ.มีมติเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2551 สรุปว่า โดยที่ อ.ก.พ.สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามนัยมาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีองค์ประกอบตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และในขณะนั้นบทบัญญัติในลักษณะ 4 ยังไม่ใช้บังคับ รวมทั้ง ก.พ.ยังมีได้ออกกฎ ก.พ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาหรือการเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ จึงยังไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญใหม่ได้ ประกอบกับมาตรา 137 บัญญัติให้การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้นจะสมควรดำเนิน

การประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.พ.กำหนด และมาตรา 132 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติให้ในกรณีที่ไม้อาจนำพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. ข้อบังคับ หรือระเบียบ หรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วมาใช้บังคับได้ตามวรรคหนึ่ง การจะดำเนินการประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.พ.กำหนด ดังนั้น อาศัยบทบัญญัติดังกล่าว ก.พ.จึงเห็นควรกำหนดให้กรณีหากจะแต่งตั้งอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญแทนอนุกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในขณะที่เหลือจำนวนอนุกรรมการอยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งนั้น ให้ตั้งตามองค์ประกอบตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และกำหนดให้นำหลักเกณฑ์วิธีการตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ว่าด้วยการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิและการเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

จากมติ ก.พ.ดังกล่าว หาก อ.ก.พ.สามัญใดซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามบทเฉพาะกาลมาตรา 128 มีจำนวนอนุกรรมการเหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่งและจำเป็นต้องแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็สามารถดำเนินการแต่งตั้งได้ตามองค์ประกอบที่กำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ว่าด้วยการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิและการเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อเป็นอนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ

อย่างไรก็ดี มติ ก.พ.ตามข้อ 2 และข้อ 3 ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

มารู้จักระบบงบประมาณประเทศออสเตรเลีย

กรมศึกษา ณ Department of Finance and Deregulation

ดร.มาฆะ ภูจินดา *

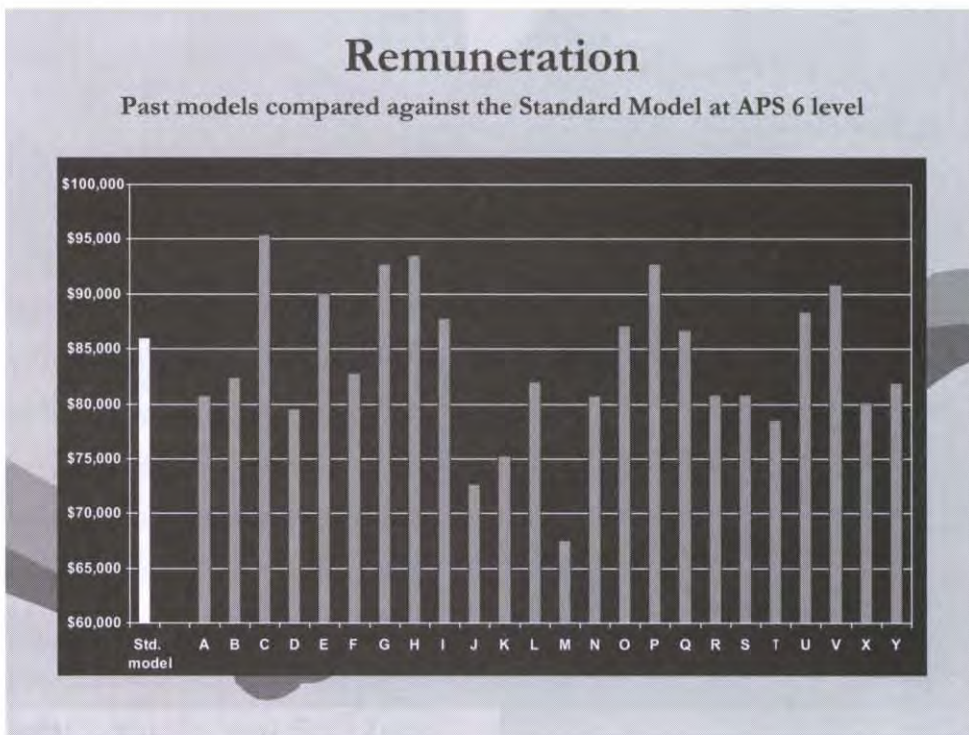
ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบการจัดสรรงบประมาณของประเทศออสเตรเลีย ในโอกาสนี้จึงได้นำเกร็ดความรู้ที่ได้มาเล่าให้ฟังเพื่อเป็นความรู้และแนวคิดต่อไปครับ ในสมัยก่อนระบบการจัดสรรงบประมาณด้านบุคคลของประเทศออสเตรเลียเป็นบทบาทหน้าที่ของ Public Service Commission ซึ่งเป็นผู้กำหนด ควบคุม การใช้จ่ายงบประมาณด้านบุคคลของส่วนราชการต่างๆ ในประเทศออสเตรเลีย หลังจากนั้นเมื่อกลางปี ค.ศ. 1990 Public Service Commission ได้ส่งมอบงานด้านการกำหนดงบประมาณและกลไกต่างๆเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณให้แก่ Department of Finance and Deregulation และในปี ค.ศ. 1996 เป็นต้นมา Department of Finance and Deregulation ได้ดำเนินการกระจายอำนาจให้ส่วนราชการแต่ละแห่งสามารถบริหารงบประมาณด้านบุคคลของตนเองได้ภายใต้กรอบงบประมาณที่กำหนด

* เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล สำนักพัฒนาระบบบำนาญตำแหน่งและค่าตอบแทน สำนักงาน ก.พ.

ระบบงบประมาณด้านบุคคล

รัฐบาลกลางออสเตรเลียได้ดำเนินการกระจายอำนาจให้ส่วนราชการบริหารกำลังคนภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายการจัดการการเงินและงบประมาณ ค.ศ. 1977 (The Financial Management and Accountability Act 1997) ที่ให้หัวหน้าส่วนราชการมีอิสระในการกำหนดหรือเจรจาต่อรองกับรัฐบาลในการกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทน (Remuneration) และประโยชน์เกี่ยวเนื่องต่างๆ

(Overheads) ได้ตามหลักเกณฑ์การกำหนดงบประมาณโดยใช้ Output/Outcome เป็นเกณฑ์ซึ่งภายใต้สภาวะการณ์และนโยบายการกำหนดงบประมาณเช่นนี้ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำของการกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทนในแต่ละส่วนราชการ เช่น กรณีการกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการสามารถกำหนดได้เองทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการกำหนดค่าตอบแทน ดังที่แสดงในภาพที่ 1

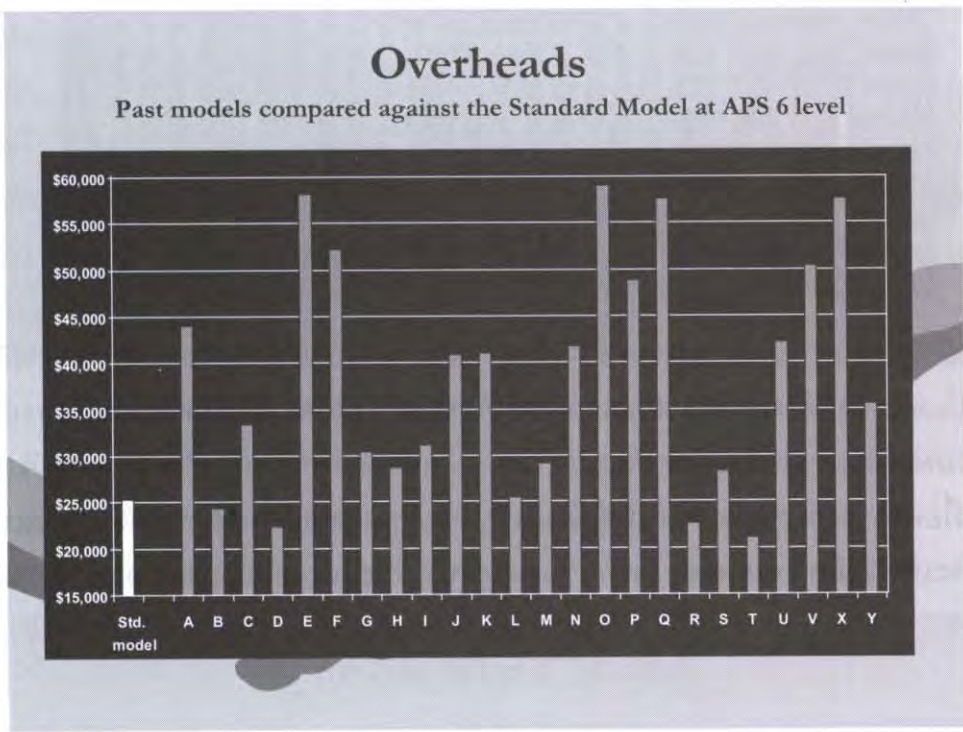
ภาพที่ 1 ค่าตอบแทนที่แตกต่างกันของข้าราชการระดับ APS 6

สำหรับกรณีศึกษาที่ขอยกตัวอย่างคือการกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการระดับ APS 6 ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงค่าตอบแทนที่แตกต่างกันของแต่ละส่วนราชการ โดยที่ค่าตอบแทน (Remuneration) ที่เป็นเงินเดือนของข้าราชการระดับ APS 6 ที่กำหนดไว้โดย Department of Finance and Deregulation อยู่ที่ 85,000 เหรียญออสเตรเลียต่อปี แต่เมื่อมีการกระจายอำนาจให้ส่วนราชการ

สามารถกำหนดค่าตอบแทนตามระบบ output/ outcome ได้เอง ส่วนราชการก็จะกำหนดค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าส่วนราชการที่กำหนดค่าตอบแทนสูงสุดสำหรับข้าราชการระดับ APS 6 กำหนดไว้ที่ 95,000 เหรียญออสเตรเลียต่อปี แต่ส่วนราชการที่กำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการ APS 6 ต่ำที่สุดกำหนดไว้ที่ประมาณ 70,000 เหรียญออสเตรเลียต่อปี

ไม่เพียงแต่การกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนมีความแตกต่างกัน แต่การกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นสวัสดิการ (Overheads) ก็มีความแตกต่างกันตามไปด้วย ดังที่แสดงให้เห็นในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สวัสดิการที่แตกต่างกันของระดับ APS 6

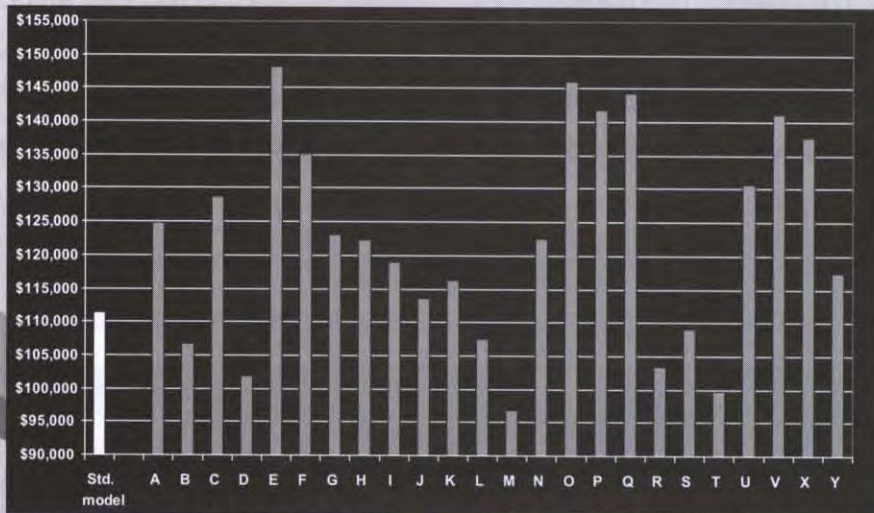
สำหรับการกำหนดสวัสดิการ Department of Finance and Deregulation ได้กำหนดค่ามาตรฐานสำหรับข้าราชการระดับ APS 6 ไว้ที่ 25,000 เหรียญออสเตรเลียต่อปี แต่ส่วนราชการที่กำหนดสวัสดิการต่อข้าราชการระดับ APS 6 ไว้สูงที่สุดอยู่ที่ 60,000 เหรียญออสเตรเลียต่อปี ในขณะที่ส่วนราชการที่กำหนดสวัสดิการสำหรับข้าราชการระดับ APS 6 ไว้ต่ำสุดอยู่ที่ประมาณ 20,000 เหรียญต่อปี ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนของข้าราชการระดับ APS 6 โดยจะสังเกตเห็นได้ว่าการกำหนดค่าตอบแทนสูงที่สุดของข้าราชการระดับ APS 6 นั้นกำหนดโดยส่วนราชการ C แต่ส่วนราชการ C กลับ

กำหนดค่าตอบแทนที่เป็นสวัสดิการไว้ค่อนข้างต่ำ (แม้จะสูงกว่าค่ามาตรฐาน) ในทางตรงกันข้ามส่วนราชการ O กำหนดสวัสดิการไว้สูงที่สุดแต่การกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ภาพที่ 1 และภาพที่ 2 แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของการกำหนดค่าตอบแทน (เงินเดือนและสวัสดิการ) เมื่อพิจารณาจากการกำหนดค่าตอบแทนรวม (เงินเดือน+สวัสดิการ) แล้วจะเห็นว่า การกำหนดค่าตอบแทนของส่วนราชการสูงกว่าค่าตอบแทนที่กำหนดไว้โดย Department of Finance and Deregulation เป็นอย่างมากดังแสดงให้เห็นในภาพที่ 3

Total: Remuneration + Overheads

Past models compared against the Standard Model at APS 6 level

ภาพที่ 3 ค่าตอบแทนและสวัสดิการของข้าราชการ APS ระดับ 6

โดยเมื่อพิจารณาจากส่วนราชการที่นำมาเป็นตัวอย่างสำหรับกรณีศึกษาทั้ง 24 ส่วนราชการแล้ว (ภาพที่ 4) จะเห็นว่ามี ความแตกต่างจากค่ามาตรฐานที่กำหนดโดย Department of Finance and Deregulation.

Overview

At APS 6 level	Standard Model	Past Agency Models (24 key agencies)			
		Min	Average	Max	Standard deviation
Remuneration	\$86,001	\$67,538	\$83,818	\$95,423	\$6,921
Overheads	\$25,353	\$21,050	\$38,592	\$59,042	\$12,642
Total standard cost/FTE @ APS 6 level	\$111,353	\$95,753	\$122,410	\$148,259	\$15,743

ภาพที่ 4 สรุปการกำหนดค่าตอบแทน

บทสรุปจากกรณีศึกษา

กรณีศึกษาของ Department of Finance and Deregulation เป็นระบบการจัดสรรงบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพของส่วนราชการโดยเน้นการกระจายอำนาจให้กับส่วนราชการบนแนวคิดที่ว่าส่วนราชการย่อมมีการบริหารราชการที่แตกต่างกันตามภารกิจและบทบาทของส่วนราชการตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น หัวหน้าส่วนราชการจึงควรได้รับความคล่องตัวในการจัดสรรงบประมาณภายใต้การกำกับดูแลของ Department of Finance and Deregulation ในส่วนของการบริหารงบประมาณบุคคล อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจซึ่งเป็นหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่และแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นและความคล่องตัวของหัวหน้าส่วนราชการในการกำหนดงบประมาณด้านบุคลากรได้เองตามรูปแบบ

และวิธีการกำหนดงบประมาณจาก Output/ outcome ของแต่ละส่วนราชการ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดงบประมาณจะต้องหามาตรการป้องกันหรือกำหนดเพดานการจัดสรรงบประมาณให้กับส่วนราชการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ส่วนราชการกำหนดงบประมาณที่เหลื่อมล้ำกัน ซึ่งการแก้ปัญหาหนึ่งของ Department of Finance and Deregulation คือการกำหนดค่ามาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการไม่ให้แตกต่างจาก standard model ที่ Department of Finance and Deregulation กำหนดเอาไว้มากนัก โดย Standard Model (ภาพที่ 5) แสดงให้เห็นถึงการสำรวจระดับค่าตอบแทนของตำแหน่งต่างๆ ล่าสุด รวมถึงสวัสดิการต่างๆ ด้วย

The Standard Model

REMUNERATION		
1.	Base Salary	Rate/FTE
	Graduate	\$49,209
	APS 1	\$40,939
	APS 2	\$45,852
	APS 3	\$51,315
	APS 4	\$57,133
	APS 5	\$62,540
	APS 6	\$72,882
	EL 1	\$91,325
	EL 1	\$113,645
	SES-1	\$145,854
	SES-2	\$183,842
	SES-3	\$223,594
2.	Superannuation:	15.4% of base salary
3.	Long Service Leave (LSL):	2.6% of base salary
STANDARD MARGINAL ON COST/OVERHEADS per FTE		
4.	Worker's Compensation Premium:	Actual or forecast actual premiums to be paid by the agency per FTE
5.	Staff Training and Development Costs: (3% of	3.00%
6.	Human Resources Support Costs:	\$1,000
7.	Organisational Services Costs:	\$5,000
8.	Desktop ICT Services Costs:	\$4,000
9.	Property operating expenses (poe):	\$12,000

ภาพที่ 5 The Standard Model

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ

การทำ KM วิธีการโจรกรรมของโจรจันทร์

โดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ

บุรชัย ศิริมหาสาร *

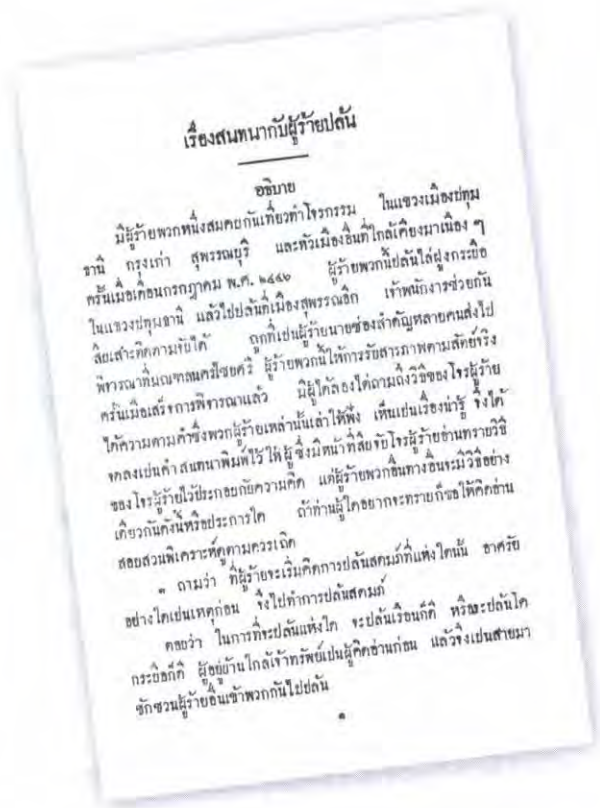
การทำ KM (Knowledge Management) ของสังคมไทยในอดีต มิได้บันทึกไว้โดยตรง แต่มักจะแทรกอยู่ในพงศาวดาร หรือนิทานพื้นบ้านที่เป็นตำนานเล่าขานกันต่อๆมา เมื่อนำแนวคิดทฤษฎีของ KM มาวิเคราะห์ จึงพบว่า ในประวัติศาสตร์ไทยนั้น เคยมีการจัดการความรู้อยู่หลายครั้ง ครั้งนี้มีเรื่องราวที่น่าสนใจ เพราะเป็นการทำ KM วิธีการโจรกรรมของโจรจันทร์ โดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ผู้เป็นพระบิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์ไทย

การทำ KM วิธีการโจรกรรมของโจรจันทร์ ปรากฏอยู่ในหนังสือนิทานโบราณคดี เรื่อง “โจรจันทร์” (หน้า 180-191) ซึ่งผู้เขียนได้นำมาเรียบเรียงใหม่ พร้อมทั้งแสดงทัศนวิจารณ์เกี่ยวกับการทำ KM ไว้ ดังนี้

การพบกับโจรจันทร์ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ

เมื่อราว พ.ศ. 2446 พระยาสุนทรบุริยสมุหเทศาภิบาล มณฑลนครชัยศรี จับตัวหัวหน้ามหาโจร ที่ชื่อว่า “โจรจันทร์เจ้า” ซึ่ง

* เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 8 ว สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

โจรจันทร์เล่าว่า “เคยรับใช้เจ้านายหลายพระองค์”

ทรงถามว่า “ก็แกเป็นโจร เจ้านายท่านไม่รังเกียจหรือ”

โจรจันทร์ตอบว่า “เจ้านายท่านไม่ทราบว่าเป็นโจร อย่าว่าแต่เจ้านายเลย แม้คนอื่น ๆ ก็ไม่มีใครรู้ว่าเป็นโจร รู้แต่พวกโจรด้วยกันเท่านั้น เพราะพวกโจรต้องระวังตัวกลัวถูกจับ จึงมักเรียกขานกันเอง โดยปกติทั่วไปว่า “นักเลง” ซึ่งหมายถึง เป็นคนกว้างขวางใช้สอยได้คล่องแคล่ว ผู้มีบรรดาศักดิ์จึงชอบใช้ เพราะนักเลงที่ไม่เป็นโจรก็มี”

วิชาโจรกรรมจากคำบอกเล่าของโจรจันทร์

จากนั้น ทรงได้ถามความข้ออื่นๆ อีก โจรจันทร์ก็เล่าให้ฟังโดยซื่อ ถึงวิธีการทำโจรกรรม โดยไม่ปิดบังอำพราง เพราะได้สารภาพผิดต่อเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ หหมดแล้วไม่มีอะไรต้องปกปิดอีก

การสอบถามโจรจันทร์ของสมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ มีจุดประสงค์ต่างจากการสอบสวนของเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ ซึ่งเป็นการสอบสวนเพื่อชำระโทษ แต่พระองค์ทรงสอบถามเพื่อสกัดความรู้เกี่ยวกับวิชาโจร (หรือเพื่อการทำ KM เป็นจุดประสงค์หลัก) ซึ่งโจรจันทร์ได้เล่าถึงความชำนาญในกระบวนการโจรกรรมอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นเหตุเป็นผล ทำให้รู้ถึงเทคนิคการปล้นของโจร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสืบจับผู้ร้าย เช่น

การที่โจรจะปล้นบ้านใคร จะต้องมีคนอยู่ใกล้กับเจ้าทรัพย์เป็นสายให้ ถ้าไม่มีสายก็ปล้นไม่ได้ เพราะพวกโจรก็ต้องเสี่ยงชีวิต กลัวตายเหมือนกัน

เที่ยวปล้นสะดมอยู่แถวปทุมธานี อยุธยา และสุพรรณบุรี แล้วนำตัวขึ้นรถไฟจากสถานีบางกอกน้อย ไปชำระความที่เมืองนครปฐม

สมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ (พระอนุชาในรัชกาลที่ 5) ได้เสด็จขบวนรถไฟเดียวกับโจรจันทร์โดยบังเอิญ นึกอยากรู้จักกับโจรจันทร์ ที่เรียกตามคำโบราณว่า “มหาโจร” นั้น จะมีหน้าตาเป็นอย่างไร จึงบอกกับเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ ว่า หลังชำระความแล้ว ช่วยนำตัวมาให้ดูด้วย

ลักษณะของโจรจันทร์

เมื่อทอดพระเนตรเห็นโจรจันทร์ ทรงรู้สึกประหลาดใจที่โจรจันทร์มีท่าทางสุภาพรูปพรรณสัณฐาน ไม่มีลักษณะที่สื่อว่าเป็นคนเหี้ยมโหด ถึงขั้นเป็นหัวหน้านายโจร และยังพูดจาเรียบร้อยเหมือนอย่างเคยเพ็ดทูลเจ้านายมาก่อน

สายจะบอกให้รู้ว่า บ้านใดมีเงินทองมาก พอสมควรปล้น มีกำลังคนต่อสู้มากน้อยเพียงใด ช่องทางที่จะบุกเข้าบ้านอยู่ทางใด เมื่อใดที่เจ้าทรัพย์เปลือหรือไม่อยู่บ้านจึงเข้าปล้น จนแน่ใจว่า โจรมีกำลังมากกว่าเจ้าทรัพย์เท่าตัว จึงทำการปล้น

ถามว่า คนเป็นสายเป็นผู้ชักชวนโจรให้มาปล้น หรือโจรต้องจ้างวานคนเป็นสายให้ และคนชนิดใดที่เป็นสายให้โจรปล้นบ้าน

ตอบว่า คนที่เป็นสายมี 3 ประเภท คือ

1. คนรับใช้ในบ้านที่อยากได้เงิน
2. เพื่อนบ้านที่เป็นศัตรูกับเจ้าทรัพย์
3. ญาติที่ไม่ถูกกับเจ้าทรัพย์ เพราะขอเงินแล้วไม่ได้

(ผู้เขียน : เพราะฉะนั้น ถ้าตำรวจจะสืบจับผู้ร้าย น่าจะเริ่มสืบสวนเพื่อหาเบาะแสจากคน 3 กลุ่มนี้ ก็จะได้ตัวคนร้ายไม่ยาก)

ถามว่า โจรรู้ได้อย่างไรว่า เจ้าของบ้านเก็บเงินทองไว้ที่ไหน

ตอบว่า พวกโจรไม่รู้ แต่ต้องจับตัวเจ้าทรัพย์ให้ได้ แล้วขู่มึงคับให้บอกที่ซ่อน ถ้าโจรค้นหาเอง ก็ได้เงินน้อย เพราะปล้นแล้ว ก็ต้องรีบหนี ก่อนชาวบ้านมาช่วย

ถามว่า เวลาปล้น ไม่กลัวเจ้าทรัพย์จำหน้าได้หรือ

ตอบว่า แต่เดิมใช้การมอมหน้า ไม่ให้จำได้ แต่ภายหลังมีกำนันผู้ใหญ่บ้านดูแล เวลาเกิดการปล้น ผู้ใหญ่บ้านมักเรียกลูกบ้านมาตรวจ จึงล้างหน้าไม่ทัน

โจรจึงเปลี่ยนวิธีการใหม่ ให้โจรต่างถิ่นที่เจ้าทรัพย์ไม่รู้จักหน้า ขึ้นเรือนปล้น ส่วนโจรที่เจ้าทรัพย์รู้จัก ให้คอยซุ่มระวังอยู่ในที่มืด

(ผู้เขียน : จะเห็นว่า โจรก็ต้องมีการวิจัย

เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ

และพัฒนา (R&D) การปล้นของตนเอง ไม่ให้ถูกจับได้)

ในระหว่างการปล้น จะมีคำสั่งญาณที่หัวหน้าโจรใช้สั่งการต่างๆ กับลูกน้อง เช่น

“อายเสือเอวา” พวกโจรก็จะยิงปืนและเข้าพังประตูบ้าน

“อายเสือขึ้น” พวกโจรก็จะปืนขึ้นบ้าน

“อายเสือถอย” พวกโจรจะลงจากเรือนพากันกลับ

“อายเสือล่า” พวกโจรเสียที่แก่เจ้าทรัพย์ทำการปล้นไม่สำเร็จ ให้ต่างคนต่างหนีเอาตัวรอด

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงมีความเห็นว่า โจรจันทร์ผู้นี้ มีความชำนาญในการโจรกรรมมาก ถ้าวิชาโจรเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ความรู้ของโจรจันทร์ในศาสตร์ชนิดนี้ น่าจะถึงขั้นศาสตราจารย์ทีเดียว

นอกจากนี้ ทรงสรุปความรู้ที่ได้จากการสนทนากับโจรจันทร์ว่า โจรกรรมเป็นของมีจริง คล้ายกับวิชาอย่างหนึ่ง หากเป็นวิชาสำหรับทำความชั่ว สาธุชนไม่ควรเอาใจใส่

แต่ถ้าสาธุชนได้รู้ไว้บ้าง ก็จะเป็นประโยชน์ เช่น พนักงานปราบปรามโจรผู้ร้าย จะได้รู้เท่าทันโจร หรือคหบดีก็จะได้รู้จักป้องกันทรัพย์สินของตนให้ปลอดภัยจากพวกโจร

การทำ KM คือ การสร้างฐานความรู้ขององค์กร เพื่อประโยชน์ในการทำงาน

ทรงกล่าวว่า ตัวฉันได้มีโอกาสพบปะกับศาสตราจารย์โจรกรรมอย่างโจรจันทร์ น่าจะเขียนความรู้เรื่อง โจรกรรม ให้เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจตามหัวเมือง ตลอดจนพวกเจ้าทรัพย์

การทำ Tacit Knowledge ให้เป็น Explicit Knowledge

เมื่อคิดเช่นนี้แล้ว จึงเรียกโจรจันทร์มาสอบถามอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งกระดาษและดินสอ จดคำอธิบาย โดยบอกให้โจรจันทร์รู้ว่า จะเขียนหนังสือเรื่อง โจรกรรม (Explicit Knowledge) ถ้าบอกให้ถั่วถั่วดีจริง (Tacit Knowledge) จะกราบบังคมทูลขอให้พันโทเป็นบำเหน็จ (มีการสร้างแรงจูงใจให้คนอยากมีส่วนร่วมในการทำ KM ตามแนวทาง 6-Step Model)

โจรจันทร์ทราบแล้วก็ยินดี ชี้แจงให้ตามพระประสงค์ และให้สัญญาว่า ถ้าพันโทแล้วจะเลิกเป็นโจรตลอดชีวิต

สมเด็จพระยาตากษัตริย์ราชานุกาฬ จึงเขียนหนังสือ เรื่อง “สนทนากับผู้ร้ายปล้น” (ซึ่งเป็น Explicit Knowledge) เมื่อ พ.ศ. 2446 ได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างแพร่หลาย เพราะไม่มีใครเคยรู้เรื่องโจรกรรมแบบพิสดารอย่างในหนังสือเล่มนี้มาก่อน

ทัศนวิสัยเกี่ยวกับ KM

จุดประสงค์ของการทำ KM คือ การส่งเสริมให้คนในองค์กรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (Knowledge Sharing) โดยเฉพาะการแบ่งปันความรู้จากประสบการณ์ทำงานของแต่ละคน (Tacit Knowledge) ซึ่งถือว่าเป็นความรู้ที่มีค่าขององค์กรที่แฝงอยู่ในตัวของพนักงาน เพื่อให้ Tacit Knowledge กลายเป็น Explicit Knowledge (ความรู้ที่ปรากฏแจ้งชัด) ซึ่งผู้อื่นสามารถเรียนรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้

ดังที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้จดบันทึกคำบอกเล่า เรื่อง โจรกรรม จากประสบการณ์ของโจรจันทร์ (Tacit Knowledge) เขียนเป็นหนังสือ เรื่อง “สนทนากับผู้ร้ายปล้น” ออกพิมพ์เผยแพร่ (Explicit Knowledge)

การทำความรู้ที่ได้จากการทำ KM ไปใช้ในการทำงาน

เมื่อพระองค์ได้ดำรงตำแหน่งเป็นเสนาบดี (รัฐมนตรี) กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ปราบโจรผู้ร้ายโดยตรง ความรู้เรื่องโจรกรรมของโจรจันทร์ ที่ได้จากการทำ KM ครั้งนั้น มีประโยชน์ต่อการบริหารราชการมาก เพราะมีขุมความรู้หรือคลังความรู้ (Knowledge Assets) ที่เก็บรวบรวมไว้ คือ หนังสือ เรื่อง “สนทนากับผู้ร้ายปล้น” เป็นฐานความรู้ขององค์กรในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

การทำ KM เรื่อง วิธีการสอบสวนโจรให้รับสารภาพ

หนึ่ง นอกจากความรู้เรื่องโจรกรรมที่ได้จากโจรจันทร์แล้ว ยังได้ความรู้เกี่ยวกับการสอบสวนโจรให้ยอมรับสารภาพแต่โดยดี

หลังจากที่ทรงพูดคุยกับโจรจันทร์จนมี

ความคุ้นเคยกันทั้งสองฝ่าย สมเด็จพระยา-
ดำรงราชานุภาพ ทรงถามโจรจันทร์ว่า แก่ก็เป็น
ถึงมหาโจร ทำไมจึงยอมสารภาพผิดแต่โดยง่าย
ผิวดิฉัยหัวหน้าโจร

การขำระความของท่านเจ้าคุณเทศา

โจรจันทร์ตอบว่า เดิมตั้งใจจะไม่รับ ถ้า
ขำระความที่เมืองปทุมธานี แต่เมื่อถูกขำระความ
ที่ต่างเมือง ก็ใจอ่อน เพราะว่าตั้งแต่ลงจากรถไฟ
มาเมืองนครปฐม แลหาพวกพ้องที่รู้จักสักคน
ก็ไม่มี เหลือตัวคนเดียวก็เปลี่ยวใจ

เมื่ออยู่ในเรือนจำ พบปะพวกนักโทษ
ด้วยกัน ก็บอกว่า รับสารภาพหมดแล้ว ก็ยิง
ครั้นคร้าม

แต่อะไรก็ไม่ทำให้ท้อใจ เท่ากับวิธีการ
ขำระความของเจ้าคุณเทศา ที่เรียกโจรจันทร์
มานั่งคุยด้วยตั้งแต่หัวค่ำ เมื่อถามเรื่องปล้น
โจรจันทร์ก็ปฏิเสธ

ท่านเจ้าคุณเทศาก็ไม่ว่าอะไร บอกว่า
“คิดดูให้ดี คนอื่นเขารับหมดแล้ว”

จากนั้น ก็หันไปสูบบุหรี่ จิบน้ำชา พุดคุย
กับข้าราชการคนอื่นตามปกติ

นานๆ ครั้ง ก็หันกลับมาถามโจรจันทร์
ซึ่งนั่งอยู่ข้างๆ ว่า จะรับหรือไม่ เวียนถามอยู่
อย่างนี้หลายครั้ง จนถึงเวลาสัก 5 ทุ่ม จึงเลิก
ขำระความ

ถึงวันที่ 2 ก็ทำเช่นนี้อีก ยิ่งถูกถาม
ซ้ำซาก ก็ยิ่งรำคาญหนักขึ้น แต่ยังใจแข็งปฏิเสธ

พอถึงคืนที่ 3 ก็ชักระอาใจ พอท่าน
เจ้าคุณให้คนไปปรับตัวมา ถามอย่างเก่าอีก ก็เบื่อ
เหลือทน ถ้าไม่ยอมรับ ก็คงถามเช่นนี้ ไม่มีที่
สิ้นสุด

นึกว่าไหนๆ ก็ไม่พ้นโทษแล้ว เพราะ
คนอื่นก็ยอมรับหมดแล้ว ก็เลยรับสารภาพให้
จบเรื่องไป จะได้หลับนอนให้สิ้นรำคาญ จึงรับ
เป็นสัจใจในคืนที่ 3 เพราะสัจปัญญาท่านเจ้าคุณ
เทศาไม่ได้

การขำระความของเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ

เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ เป็นอีกผู้หนึ่ง ที่มี
วิธีขำระโจรผู้ร้าย ท่านเล่าว่า ถ้าขำระความใน
ถิ่นที่ผู้ร้ายอยู่ จะไม่ยอมเป็นสัจ ด้วยมันอาย
พวกพ้องของมัน ถ้าเอาไปขำระต่างถิ่น จะได้
ความง่ายขึ้น (ซึ่งตรงกับคำให้การของโจรจันทร์)

เมื่อครั้งโจรจันทร์ก่อคดีปล้นบ้านที่
สุพรรณบุรี พอรู้ข่าวถึงนครปฐม เจ้าพระยาศรี

วิชัยฯ สั่งให้พระยามหินทรฯ ไปเอาตัวผู้ใหญ่บ้านก่อนที่สุพรรณบุรี มาสอบสวน ก็ให้การรับสารภาพว่าเป็นพวกโจรที่ปล้นและบอกชื่อพวกโจร ทำให้จับตัวได้เป็นส่วนใหญ่

เคล็ดลับ (Tacit K.) ของเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ

พระยามหินทรฯ ไม่เข้าใจว่า เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ รู้ได้อย่างไรว่า ต้องเอาตัวผู้ใหญ่บ้านก่อน มาชำระ ก็จะได้ความจริง

เคล็ดลับมีอยู่ว่า เวลาเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ ไปเที่ยวที่ใด ท่านจะสืบถามชื่อนักเลงในถิ่นนั้น แล้วจดไว้ในสมุดพก ถ้าสามารถพบตัวจริงด้วย ท่านก็จะขอพบ แล้วสืบถามประวัติของพวกนักเลงจากคนบ้านเดียวกัน ที่เป็นนักโทษติดอยู่ในเรือนจำ จึงรู้แหล่งของพวกโจรในตำบลต่างๆ

ทัศนวิจารณ์เกี่ยวกับ KM

การที่เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ สามารถสืบจับตัวผู้ร้ายได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะท่านมีฐานข้อมูลของคนร้ายที่จดไว้ในสมุดพก คล้ายกับสมุดหน้าเหลือง ในภาษา KM เรียกว่า Yellow Pages Data Base และมีการสืบค้นประวัติของคนร้าย จากนักโทษในเรือนจำที่เป็นคนบ้านเดียวกัน เพื่อ Update ข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

การทำงานของเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ เป็นตัวอย่างที่ดีของนักจัดการความรู้ที่ใช้ความรู้เป็นฐานในการทำงาน ตามหลักการ 3 Rs ของ KM คือ

Right Knowledge

Right People

Right Time

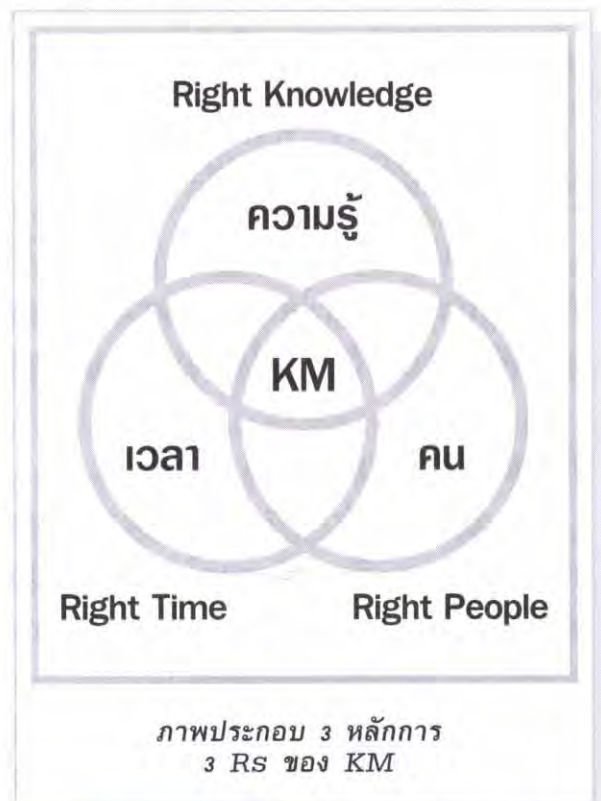
ในแนวคิดนี้

การทำ KM คือ การบริหารจัดการ เพื่อ.....

ให้คนที่ต้องการความรู้ (ในการปฏิบัติงาน) ได้ความรู้ที่ต้องการ ในเวลาที่ต้องการ

การทำ KM ช่วยทำให้ 3 Rs คือ ความรู้ (Right Knowledge) คน (Right People) และเวลา (Right Time) มาบรรจบกันอย่างพอเหมาะพอดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

ดังที่พระยามหินทรฯ ตั้งข้อสังเกตว่า เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ รู้ได้อย่างไรว่า ต้องเอาตัวผู้ใหญ่บ้านก่อนมาชำระ ก็จะได้ความจริง เพราะเจ้าพระยาศรีวิชัยฯ ทำงานตามหลัก 3 Rs ของ KM นั่นเอง

เคล็ดลับ (Tacit Knowledge) ของหลวงชัยอาสา

เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ ยังมีผู้ช่วยอีกคนหนึ่ง คือ หลวงชัยอาสา เมื่อยังเป็นพะทะมะรัง (ผู้คุม

นักโทษ) เรือนจำนครปฐม เป็นผู้มีคุณวุฒิอย่าง แปลกประหลาดในกระบวนการบังคับบัญชา ไม่ ดุร้าย นักโทษทั้งรักและกลัว เรียกท่านว่า “คุณพ่อ” ทั้งเรือนจำ จนคนภายนอกพิศวง

กล่าวกันว่า หลวงชัยอาสาจ่ายนักโทษไป ทำงานนอกเรือนจำได้ โดยไม่ต้องมีผู้คุม เพราะ แก่รู้จักผูกใจนักโทษไม่ให้หนี

เมื่อถามหลวงชัยอาสาว่า ทำอย่างไร นักโทษจึงไม่หนี ท่านตอบว่า นักโทษมี 2 ประเภท คือ

ประเภทที่คิดหนี ถ้ามีโอกาสเมื่อใด มัน ก็หนี พวกนี้ จ่ายออกนอกตารางไม่ได้

แต่นักโทษอีกประเภทหนึ่ง **ใจยังรักดี** คือ พวกที่ใกล้จะพ้นโทษ ประเภทนี้ สั่งสอนได้

จึงจ่ายไปทำงานตามลำพัง เพราะเชื่อใจ ว่า จะไม่หนี

ท่านบอกว่า “ท่านไม่มีวิชาอะไร ที่ จะเปลี่ยนอุปนิสัยของนักโทษได้”

สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ ได้ ฟังคำอธิบายแล้ว ก็เข้าใจว่า “ความสามารถของ หลวงชัยอาสา คือ รู้จักคาดใจนักโทษเป็นสำคัญ”

ทัศนวิสัยเกี่ยวกับ KM

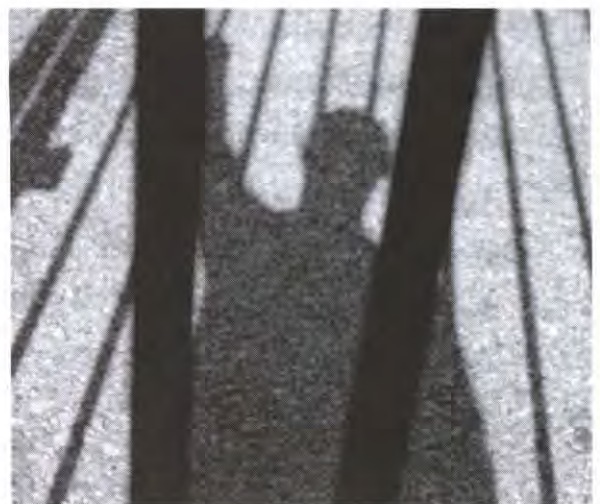
ข้อความที่ว่า “ความสามารถของ หลวงชัยอาสา คือ รู้จักคาดใจนักโทษเป็น สำคัญ” ข้อความนี้ เป็นแก่นความรู้ (Core Competency) ที่ทรงสรุปได้จากการทำ KM กับหลวงชัยอาสาว่าการเป็นผู้คุมที่ดีต้อง เข้าถึงจิตใจของนักโทษ หรือต้องรู้จักธรรมชาติ ของนักโทษแต่ละคนว่า เป็นนักโทษประเภทใด (คิดหนี หรือไม่คิดหนี) หลวงชัยอาสาไม่มีวิชา อาคมอะไร ที่จะเปลี่ยนอุปนิสัยของนักโทษได้ เพียงแต่ท่านรู้จักใช้หลักจิตวิทยาในการปกครอง เท่านั้นเอง

การทำ KM ให้บรรลุเป้าหมาย ผู้ทำ KM จะต้องสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่องที่ฟัง ให้เป็นแก่น ความรู้ (Core Competency) คือ สมรรถนะหลักที่เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งทำให้งาน สำเร็จ เพื่อให้ผู้อื่นสามารถนำไปใช้ในการ ทำงานได้

ในกรณีนี้ แก่นความรู้ที่จำเป็นสำหรับ ผู้คุมนักโทษ คือ หลักจิตวิทยาที่เข้าใจถึง ธรรมชาติหรือจิตใจของนักโทษแต่ละคน ซึ่ง ทำให้ปกครองนักโทษได้ง่ายขึ้น

หลวงชัยอาสาเป็นกำลังสำคัญที่ช่วย เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ ใน 2 เรื่อง คือ การสืบเรื่อง โจรผู้ร้ายจากความรู้ของพวกนักโทษ และการ ปลอบผู้ร้ายให้รับเป็นสัจ เพราะท่านรู้จักฝึกหัด นักโทษให้เป็นสาย ปะปนอยู่กับโจรผู้ร้ายที่ จับได้ คอยพูดจาเกลี้ยกล่อมให้รับเป็นสัจ

ตั้งเห็นได้จากคำที่โจรจันทร์เล่าว่า หลวงชัยอาสาเป็นทั้งพะทำมะรง (ผู้คุมนักโทษ) และครูของพะทำมะรงในเรือนจำอื่น ซึ่ง สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ ให้ท่านช่วย ถ้ายทอดความรู้เกี่ยวกับการควบคุมนักโทษให้ แก่พะทำมะรงตามมณฑลต่างๆ และต่อมาได้ เลื่อนตำแหน่งเป็นพระพุทธรักษาตราบุรีรักษ์ (โพธิ์) เจ้ากรมรักษาพระปฐมเจดีย์ จนท่านชราภาพ และถึงแก่กรรม

การถ่ายทอด Best Practices ของหลวงชัยอาสา

จุดประสงค์ของการทำ KM ประการหนึ่งคือ มีการแสวงหา Best Practices หรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของคนในองค์กร แล้วนำความรู้และทักษะนั้น มาเผยแพร่และถ่ายทอดให้คนในองค์กรได้เรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิธีการทำงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น องค์กรนั้น ก็จะได้รับเกียรติ

ดังที่สมเด็จพระยาตำราญภาพ ทรงส่งเสริมให้หลวงชัยอาสาได้ถ่ายทอด Best Practices ในการปกครองนักโทษให้กับพระตำมะรงในเรือนจำอื่น ตามมณฑลต่างๆ และยกย่องให้เป็นครูของพระตำมะรง ซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าขององค์กร

ถ้าไม่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่พระตำมะรงรุ่นหลัง ก็เสียดายความรู้ที่สูญหายไป เมื่อท่านถึงแก่กรรมแล้ว

โจรจันทร์พ้นโทษเพราะ บำเหน็จความชอบจากการทำ KM

หลังจากที่สมเด็จพระยาตำราญภาพ ทรงสนทนากับผู้ร้ายอย่างโจรจันทร์แล้ว ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานโทษ โดยยกความชอบที่โจรจันทร์ได้ชี้แจงกระบวนการโจรกรรมให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ เพื่อปราบโจรผู้ร้าย

เมื่อได้รับพระราชทานโทษแล้ว โจรจันทร์มิได้กลับเมืองปทุมธานี ขออยู่รับใช้สอยเป็นพนักงานเฝ้าเรือนที่เมืองนครปฐมต่อไป

เจ้าพระยาศรีวิชัยฯ (ผู้เชี่ยวชาญการปราบโจร) ได้กล่าวรับรองนายจันทร์ว่า พวกโจรปล้น เช่น นายจันทร์ ยังถือสัจ ถ้ากลับใจแล้วพอไว้ใจได้ ไม่เหมือนพวกขโมยที่ล้วงลักตัดช่อย่งเบา

รัชกาลที่ 6 โปรดให้โจรจันทร์ เล่าเรื่องโจรกรรมถวาย

ในสมัยนั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช โปรดประพาสเมืองนครปฐมเนื่องๆ เสด็จประทับที่วังกะโลของสมเด็จพระยาตำราญภาพ ทรงทราบว่า นายจันทร์ พนักงานเฝ้าเรือนเคยเป็นโจร ตรัสเรียกไปไถ่ถาม ให้เล่าเรื่องโจรกรรมถวายจนทรงคุ่นเคย

ถึงสมัยเมื่อเสวยราชย์แล้ว เวลาเสด็จเมืองนครปฐม พบนายจันทร์ ก็ตรัสทักด้วยทรงพระกรุณา แม้พวกข้าราชการในราชสำนักที่รู้จักนายจันทร์ ทุกคนไม่มีใครรังเกียจ เพราะเหตุว่าเป็นโจรแล้วกลับใจได้

ทัศนวิสัยเกี่ยวกับ KM

มีคำกล่าวว่า “ความรู้ทำให้องอาจ” หรือ “ความรู้ คืออำนาจ” (Knowledge is Power) ความรู้เป็นของมีค่า คนที่มีความรู้จึงเป็นคนที่มีความรู้ในวิชาโจร แต่ก็ทำให้โจรผู้นั้น มิใช่ โจรระจอก แต่เป็นมหาโจรระดับศาสตราจารย์จันทร์ ที่มีหลักวิชาในการทำงานของตนอย่างมืออาชีพ ดังที่สมเด็จพระยาตำราญภาพ ทรงยอมรับโจรจันทร์ว่า มีความรู้ระดับเป็น ศาสตราจารย์ด้านโจรกรรม

เล่าเรื่อง (Storytelling หรือ Success Story) คือ ให้ผู้มีความรู้เล่าประสบการณ์ความสำเร็จของตนเอง ที่เป็นเคล็ดลับ (Tacit Knowledge) หรือ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ว่า มีวิธีการอย่างไร

เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Storytelling จะประกอบไปด้วยกลุ่มคนต่างๆ ที่มารวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ในภาษา KM เรียกว่า CoPs ย่อมาจากคำว่า Community of Practices

ในภาษาไทยแปลว่า ชุมชนนักปฏิบัติ หรือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ หรือ เครือข่ายความรู้ ซึ่งประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย คือ คุณอำนวย คุณกิจ และ คุณลิขิต ดังนี้

1. คุณอำนวย (Knowledge Facilitator)

คือ ผู้เอื้ออำนวยความรู้ มีหน้าที่บริหารจัดการให้ผู้มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ให้พูด หรือ แสดงความรู้ที่ออกมา เพื่อแลกเปลี่ยนกับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่ม

ในเรื่องนี้ สมเด็จพระญาณสังวร ปธานุภาพ ทรงทำหน้าที่คล้ายกับคุณอำนวย คือ เป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้โจรจันทร์เปิดเผยความรู้วิธีการโจรกรรมออกมา ด้วยการตั้งประเด็นคำถามต่างๆ เพื่อสกัดขุมความรู้ (Knowledge Assets) และสรุปเป็นแก่นความรู้ (Core Competency) ที่ได้ฟังจากเรื่องเล่า

พระองค์ทำหน้าที่ของคุณอำนวยได้อย่างน่าชื่นชม ทรงสร้างบรรยากาศที่ดีของการทำ KM คือ บรรยากาศของความไว้วางใจ การยอมรับ ไม่ดูถูกดูแคลน บรรยากาศเช่นนี้ ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันของบุคคล 2 ฝ่าย คือ คนที่พร้อมให้ และ คนที่ใฝ่รู้

เมื่อได้ศึกษาการทำ KM ของสมเด็จพระญาณสังวร ปธานุภาพ จากเรื่อง โจรจันทร์ ในหนังสือนิทานโบราณคดี ทำให้ทราบถึงพระอัจฉริยภาพในด้านจัดการความรู้ของพระองค์ ที่ได้ทำ KM เรื่อง วิธีโจรกรรม และวิธีการชำระความให้โจรยอมรับสารภาพ ทำให้ได้แก่นความรู้ต่างๆ มากมาย สามารถนำมาใช้ได้ในการตำรวจทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ที่น่าชื่นชมยกย่อง คือ ความรักในความรู้ของพระองค์ ที่สนพระทัยในศาสตร์แขนงต่างๆ แม้กระทั่งวิชาโจรที่บางคนดูถูกว่า เป็นของต่ำทราม น่ารังเกียจ

ที่สำคัญคือ มิได้ถือพระองค์ว่า เป็นเจ้านายชั้นสูง ทรงสนทนาและฟังเรื่องเล่าของโจรจันทร์ ด้วยความสนพระทัย

หากนำแนวคิดทฤษฎี KM มาวิเคราะห์การทำ KM ของสมเด็จพระญาณสังวร ปธานุภาพ จะพบว่า การทำ KM ในครั้งนั้น มีลักษณะคล้ายกับการสกัดความรู้ด้วยเทคนิคการ

1) คนที่พร้อมให้ ได้แก่ โจรจันทร์ เจ้าคุณเทศา เจ้าพระยาศรีวิชัย และหลวงชัยอาสา

2) คนที่ไม่รู้ คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าคุณธรรมาโศภิต

ที่สำคัญ คือ ทรงทำให้โจรจันทร์รู้สึกไว้วางใจ ยอมเปิดเผยวิธีการโจรกรรมทั้งหมดด้วยความเต็มใจ โดยไม่ปิดบังอำพราง ทำให้ได้ความรู้วิธีโจรกรรมแบบพิสดารที่หาอ่านจากที่ใดไม่ได้ นอกจากหนังสือเรื่อง สนทนากับผู้ร้ายปล้น ที่พระองค์ทรงนิพนธ์จากคำบอกเล่าของโจรจันทร์

อุปสรรคในการทำ KM

อุปสรรคสำคัญของการทำ KM ประการหนึ่ง คือ คนในองค์กรหวงความรู้ หรือไม่ยอมเปิดเผยความรู้ให้ผู้อื่นฟัง ด้วยเหตุผลต่างๆ คือ

จะทำให้คนอื่นเก่งกว่าเรา และเราจะหมดความสำคัญในที่สุด

หรือบางครั้ง ก็ไม่แน่ใจว่า ความรู้ของตน จะมีประโยชน์ต่อคนอื่นหรือไม่ พูดไปก็ไม่มีคนสนใจ

หรือรู้สึกอายถ้าต้องเปิดเผยกลเม็ดเคล็ดลับที่ตนเคยปกปิดไว้ในเวลาทำงานร่วมกับคนอื่น

ยิ่งในกรณีของโจรจันทร์ การพูดถึงวิชาโจร ซึ่งเป็นวิชาฝ่ายมารที่ต่ำทราม ไม่ควรแก่การเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้ เพราะเท่ากับเป็นการประจานความเลวของตนเองให้ผู้อื่นฟัง

**ในหลักการของ KM เชื่อว่า
ไม่มีใคร บังคับผู้ใด
ให้เปิดเผยความรู้ ที่ซ่อนเร้นอยู่
ในตัวได้ ถ้าคนผู้นั้น
ไม่เต็มใจจะเปิดเผย**

เพราะฉะนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าคุณธรรมาโศภิต ทรงเป็นนักจัดการความรู้ที่แสดงบทบาทของคุณอำนวย (Knowledge Facilitator) เพื่อสกัดความรู้ได้อย่างดีเยี่ยม ควรแก่การศึกษาเป็นแบบอย่าง

2. คุณกิจ (Knowledge Practitioners)

คือ สมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ การทำ KM ครั้งนั้นมีคุณกิจอยู่ 2 ฝ่าย

1) ฝ่ายที่เป็นผู้ร้าย คือ โจรจันทร์ เป็นผู้อธิบายความรู้เกี่ยวกับวิธีโจรกรรม

2) ฝ่ายที่เป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการ คือ เจ้าคุณเทศา เจ้าพระยาศรีวิชัย และหลวงชัยอาสา เป็นผู้อธิบายความรู้เกี่ยวกับการปราบโจรผู้ร้าย

ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าคุณธรรมาโศภิต ทรงสกัดความรู้จากคุณกิจทั้ง 2 ฝ่าย ทำให้ได้ความรู้จากโจรและเจ้าหน้าที่ปราบโจรว่า มีวิธีการอย่างไร เมื่อนำความรู้ของทั้ง 2 ฝ่ายมารวมกัน

จึงกลายเป็นขุมความรู้ที่สมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อการปราบโจรผู้ร้าย

3. คุณลิขิต (Note taker)

คือ ผู้ทำหน้าที่บันทึกความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า Tacit Knowledge ให้เป็น Explicit Knowledge ที่เป็นลายลักษณ์อักษร

นอกจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าคุณธรรมาโศภิต จะทำหน้าที่เป็นคุณอำนวยแล้ว ทรงทำหน้าที่เป็นคุณลิขิต ด้วยการจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ เขียนเป็นหนังสือ เรื่อง “สนทนากับผู้ร้ายปล้น” และเรื่อง “โจรจันทร์เจ้า” ในหนังสือนิทานโบราณคดี ดังที่ได้นำเสนอแล้ว

ปัจฉิมลิขิต

การได้ศึกษา เรื่อง “โจรจันทร์เจ้า” จากหนังสือนิทานโบราณคดี ของสมเด็จพระยา ดำรงราชานุภาพ แล้วนำแนวคิดทฤษฎีของ KM มาคิดวิเคราะห์หิววิจารณ์ ทำให้ผู้เขียนรู้สึกว่ าศาสตร์ต่างๆ ที่เป็นของใหม่ในโลกตะวันตก แล้ว เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทย อย่างเช่น การทำ KM มิใช่เรื่องแปลกใหม่แต่ประการใด เพราะของ ไทยเราก็มีอยู่แล้ว และทำมาก่อนชาติตะวันตก หลายร้อยปี

เราสนใจศึกษาแต่ภูมิปัญญาเทศ หรือ ภูมิปัญญาสากล จนลืมศึกษาภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นรากเหง้าของเราเอง แล้วก็หลงตื่นตื่น ยกย่อง บูชา ภูมิปัญญาสากลว่า วิเศษกว่า ภูมิปัญญาไทย

แท้จริงแล้ว ควรมีการผสมผสาน ภูมิปัญญาไทยและเทศเข้าด้วยกัน คือ ให้รู้เขา และรู้เรา น่าจะดีที่สุด

ผู้เขียนยอมรับว่า ศาสตร์ทางตะวันตก เป็นสิ่งที่ดี เพราะมีการวิจัยและพัฒนา องค์กรความรู้อยู่ตลอดเวลาอย่างไม่หยุดนิ่ง ซึ่งเป็น สิ่งที่คนไทยควรเอาเป็นแบบอย่าง

อย่างไรก็ตาม หากศาสตราจารย์ Nonaka และ Takeuchi เจ้าของทฤษฎี KM (SECI-Knowledge Conversion Process) ผู้เป็น ปรมาจารย์ด้าน KM ที่โลกให้การยกย่อง ว่าเป็น ผู้บุกเบิก เรื่อง การจัดการความรู้ เมื่อ ปี คศ. 1995 ได้มีโอกาสรับรู้เรื่อง การทำ KM ของ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ดังที่ นำเสนอแล้ว

ท่านปรมาจารย์ด้าน KM ทั้ง 2 ท่าน จะต้องทึ่ง และให้การยอมรับนับถือการทำ KM แบบภูมิปัญญาไทย ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อหลาย ร้อยปี ก่อนที่ท่านทั้งสองจะมีชื่อเสียงโด่งดัง ทั่วโลก ■

บรรณานุกรม

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระยา. นิทานโบราณคดี. กรุงเทพฯ : บุรินทร์การพิมพ์, 2516.

บดีนทร์ วิจารณ์. การจัดการความรู้ สู่...ปัญญาปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัท เอกซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2547

วิจารณ์ พานิช. เทคนิคการประชุมระดม ความคิดแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึก, 2548. (เอกสารอัดสำเนา)

ชวนชม

อาเหม็ดที่อียิปต์

อาเหม็ดไม่ใช่ชื่อของคน แต่เป็นชื่อการประชุมกรอบการหารือเอเชีย-ตะวันออกกลาง หรือ Asia Middle East Dialogue (AMED) ที่ขึ้นปีที่ 2 แล้ว และปีนี้ เป็นคราวของประเทศตะวันออกกลางที่จะต้องเป็นเจ้าภาพการประชุมต่อจากสิงคโปร์ ผู้ก่อตั้งการประชุม

ในแต่ละวันของชีวิตเจ้าหน้าที่โต๊ะ มักมีสิ่งที่ไม่อาจคาดการณ์ใดๆ ล่วงหน้าได้ โดยไม่รู้เนื้อรู้ตัวก็มักมีงานต้องเตรียมแฟ้มข้อมูล และประเด็นหารืออย่างกะทันหันบ่อยๆ (อาทิ เมื่อท่านเอกอัครราชทูตประเทศตติสินพระทัยกะทันหันจะเยือนไทยเป็นต้น) แต่ AMED เป็นการประชุมกรอบใหม่ที่เหนือความคาดหมาย และการเตรียมพร้อมกว่านั้น เพราะเป็นการประชุมใหม่ขนาดที่เมื่อติดต่อกับเจ้าภาพประสานงานเรื่องกำหนดการและเนื้อหาต่างๆ แล้ว กลับพบว่าทั้งเจ้าภาพและคนไปก็ยุ่งงๆ พอๆ กันอยู่เล่นเอาคนเตรียมตัวไป ออกจะหน้าแห้งๆ ที่ต้อง

คอยแก็งๆๆ แล้วก็แก็งแฟ้มข้อมูล แก็งประเด็นหารือ แก็งกำหนดการ แก็งไฟล์ทเที่ยวบิน แก็งจำนวนห้องพัก แก็งจำนวนวันที่จองรถแก็งๆๆ แล้วก็แก็ง จนเมื่อเงยหน้ามองนาฬิกาติดข้างฝาในกองก็พบว่า...สามทุ่มไปแล้ว แต่ก็ยังไม่มีความว่าจะมีใครได้กลับบ้าน..

ในที่สุดวันที่เราขึ้นเครื่องก็มาถึง คณะเจ้าหน้าที่กระทรวงของดิฉันออกจากกรุงเทพฯ ด้วยความโล่งใจว่าอย่างน้อยก็ได้ขึ้นเครื่องแล้วเราไปแวะเปลี่ยนเครื่องที่กรุงอัมมาน จอร์แดน ก่อนบินเข้าเมืองชาร์มเอลเชค อียิปต์ และระหว่างที่กินข้าวต้มแก้หนาวที่ทำเนียบท่านเอกอัครราชทูต ณ กรุงอัมมาน นั้น ก็มีโทรศัพท์ทางไกลมาบอกว่า ท่านรัฐมนตรีว่าการ หัวหน้าคณะผู้แทนไทย เกิดป่วย และจะไม่บินมาประชุมแล้ว ซึ่งแม้ในฐานะเพื่อนข้าราชการ ดิฉันควรแสดงความเห็นใจและหวังให้ท่านหายดี แต่ตอนที่ได้ยินนั้น ดิฉันก็แอบดีใจและโล่งอก เพราะให้ท่านรัฐมนตรีป่วยเป็นหวัดอยู่กรุงเทพฯ ก็อาจจะดีกว่า...

เราออกจากท่าอากาศยานอัมมาน ที่จอร์แดน ซึ่งมีซากเครื่องบิน Iraq Air เก่าๆ ทิ้งไว้ใกล้ลานบิน สืบเนื่องจากความผูกพันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของจอร์แดนและอิรักตั้งแต่สงครามอิรักหนล่าสุด สิ้นสุดลง ด้วยความรู้สึกสบายใจ และเราลงที่สนามบิน เมืองชาร์มเอลเชค อียิปต์ พร้อมกับลมแรงที่แรงมากถึงแรงที่สุด จนต้นปาล์มข้างทางเอียงรูดไปรูดมาซ้ายขวา เราเลยไม่ได้ไปไหน นอกจากไปเตรียมห้องฝ่ายเลขานุการ และเตรียมแถลงการณ์ของท่านรองปลัดกระทรวง ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย แทนท่านรัฐมนตรีว่าการฯ

แต่เราก็มีช่วงเวลาความสุขของวันแรกในอียิปต์เหมือนกัน ซึ่งก็คือการได้ลองชิมอาหารอียิปต์ ที่ต้องกินด้วยมือ และอร่อยกว่าที่คิด (ไม่แน่ใจเหมือนกันว่า มือเราเป็นปัจจัยทำให้อร่อยขึ้นด้วยหรือไม่ แต่ด้วยอารมณ์หิว ก็เห็นแต่ละคนตั้งหน้าตั้งตากินกันใหญ่) อาหารที่เราได้ลองก็มี นกพิราบทอด แป้งนาน สลัด-โยเกิร์ต ไก่ยัดไส้ข้าว ส่วนช่วงเวลาตื่นเต้นลุ้นระทึกที่สุด

คือการข้ามถนนแบบเสี่ยงตายหลบรถซ้าย-ขวา (คนอียิปต์ขับรถนำกั้วคะ) จนอดคิดไม่ได้ว่านี่เราอุตส่าห์รอดจากสนามบินจอร์แดน จากเครื่องบินสายการบินตะวันออกกลางหลายเครื่องที่ขึ้น แล้วต้องมาเสี่ยงตายกับการที่รถ (หน้าตาเหมือนกระป๋อง) ชนใน Sharm El Sheikh นี้ก็ไม่ไหวนะ

วันที่สองเป็นวันเปิดการประชุม AMED อย่างเป็นทางการ เจ้าภาพอียิปต์จัดการประชุมได้ดีเหนือความคาดหมาย แม้ว่าจะไม่ได้มีข้อมูลให้ก่อนการประชุมมากนัก อียิปต์จัดให้มีการกล่าวถ้อยแถลงของเจ้าภาพเก่า (สิงคโปร์) เจ้าภาพปัจจุบัน (อียิปต์) และผู้แทนประเทศเอเชีย (จีน) และผู้แทนประเทศตะวันออกกลาง (อียิปต์ แต่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาที่กำลังจะลงสมัครชิงตำแหน่งใน UNESCO) ไทยในฐานะประเทศเจ้าภาพในอนาคต (ปีหน้า) ยังไม่ถึง

คิวแถลง เพราะต้องรอดอนปิดประชุม แต่ก็ไม่ได้แปลว่า ระหว่างนั้น คณะผู้แทนไทยจะได้อยู่เฉยๆ เพราะก็ยังคงต้องจดยางานการหารือระหว่างการประชุมแต่ละช่วง ไม่นับที่ต้องเตรียมเรื่องการหารือทวิภาคีระหว่างหัวหน้าคณะฝ่ายไทย กับหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมเหมือนกัน เจ้าหน้าที่เลยต้องแปะมือกันแลกหน้าที่วิ่งไปวิ่งมาระหว่างห้องหารือต่างๆ เพื่อจัดบันทึก เพื่อให้แต่ละคนได้พัก ได้มีเวลาเตรียม press release ที่จะต้องใช้ เตรียมดูความเรียบร้อยของห้องหารือ (หากลืมหัดไว้ก่อนก็จะพบว่า หัวหน้าคณะผู้แทนไทยจะยืนหมุนไปมาหน้าตาเคร่งเครียดเพราะไม่รู้จะไปพบกับผู้แทนอีกประเทศที่ไหน และเจ้าหน้าที่จัดบันทึกก็จะหน้าตาตื่น เหงื่อแตก วิ่งลนลาน) และเนื่องจากไทยเป็นเจ้าภาพในปีหน้า จะไม่จัดบันทึกหรือเข้าทุกช่วงการประชุมก็คงไม่ได้ เพราะจะกลายเป็นการเสียภาพลักษณ์ของประเทศไป หากประเทศอื่นๆ และประเทศเจ้าภาพ มองไปแล้วเห็นว่า หลังป้าย Thailand ไม่มีคนนั่งฟังอยู่

ดิฉันเป็นรำคาญการจัดบันทึกแบบเขียน จึงเอา laptop ไปนั่งพิมพ์รายงานการประชุมไปพร้อมๆ กับที่ฟัง เพื่อจะได้ง่ายแก่การทำรายงาน แต่เวอร์กรรมก็คือ laptop ราชการนั้น รุ่นไม่ทันสมัยสักเท่าไร แบตเตอรี่ใช้ไปไม่กี่อึดใจก็อ่อนระโหยโรยแรง เตือนรอนให้ต้องวิ่งหาปลั๊กไฟเสียบ แถมพอย้ายห้องจัดบันทึกไปมา หากใครไปประชุมก็คงเห็นภาพเจ้าหน้าที่ลาก laptop คาบกระเป๋าถือ คางเสื่อ แจ็คเก็ตสูท และอุ้ม laptop พร้อมมีสายไฟห้อยต้องแต่งวิ่งไปมา กระหืดกระหอบทุกครั้งที่จะจบการประชุม ในขณะที่คนอื่นที่ low tech กว่า และจัดบันทึกด้วยปากกาและดินสอ ยืนกินชาอียิปต์สบายใจ

ระหว่างปรับแก้สุนทรพจน์ของหัวหน้าคณะผู้แทนไทยให้ท่านรองปลัดกระทรวงกลาโหมในนามท่านรัฐมนตรี พี่ๆ ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร ก็คงเห็นแววหิวโหยของเจ้าหน้าที่ในคณะ ถึงได้พาไปรับประทานอาหารค่ำแบบเบคูอิน กลางทะเลทราย ซึ่งถือว่าพิเศษพอควร (มารู้ทีหลังคือเป็นโปรแกรมสำหรับท่านรัฐมนตรี แต่เราโชคดีได้ไปแทน)

สถานที่ๆ เราไปถึง เป็นลานกว้างกลางทะเลทราย ที่มีทางเข้าและรั้วเป็นไม้ปักห่างๆ และมีภูเขาเป็นฉากหลัง ตรงกลางของลานกว้าง มีเวทีกลมๆ ยกพื้นไว้เล็กน้อย และข้างๆ มีผู้หญิงเบคูอิน ซึ่งโปกผ้า และมีผ้าปิดหน้าตั้งจุมูกจนถึงคอ กำลังทำเบงนानแบบเบคูอิน โดยการเอาระตะกลมๆ วางบนหลุมที่มีถ่านจุดอยู่ข้างใต้ และเอาเบงที่นวดแล้ว พลิกไปมาบนกันกระแทกที่หงายขึ้นรอบๆ เป็นพรมทอมือที่ปูกับพื้น และมีหมอนอิงกองอยู่ระเกะระกะ รอบๆ มีโต๊ะเตี้ยๆ ที่มีเทียนจุดอยู่รอบๆ แวมๆ ดูแล้วโรแมนติกประมาณ The English Patient ภาพยนตร์โรแมนติกที่ Ralph Fiennes กับ Kristin Scott Thomas เคยแสดงไว้ และเมื่อนั่งลงสักพัก คนเสิร์ฟก็เอามาเสิร์ฟ พอซั๊กจะเข้าที่เข้าทาง ดิฉันกับเพื่อนก็เริ่มเจรจาต่อราคาซื้อของฝากจากผู้หญิงเบคูอินที่หยุดบึ่งเบงแล้ว ต่อไปต่อมาถึงต่อได้ก็ซั๊กสงสาร เลยหยุด เพราะเหลือบไปเห็นลูกชายของเธอ อายุสัก 3 ขวบ ตากลมโตขนดางอน ยืนขี้มูกย่อย ตื่นเต้นกับรูปตัวเองในกล้องดิจิตอลของเรา ดูแล้วเจ้าหนูควรจะได้มีดั่งค์ไปหาหมอ หรือซื้อยาแก้หวัดกินได้แล้ว จากนั้น เราก็ได้ดูการแสดง ซึ่งเป็น

ระบำพื้นเมืองของชาวเผ่ารอนเรในอียิปต์ ซึ่ง
ลีลาตระการตา และดนตรีเร้าใจทีเดียว จาก
นั้นอาหารก็พร้อม ซึ่งอย่าถามเลยคะว่ามีอะไร
บ้าง เพราะมันมีดเคาะ เคาได้จากรสชาติที่กิน
ไปแล้วแต่เพียงว่า คงมีผักต่างๆ บ้าง เนื้ออย่าง
แป้งน่าน และซอสต่างๆ จบจากอาหาร เรา
ก็ได้ดูระบำหน้าท้องอันเลื่องชื่อของอียิปต์ (ซึ่ง
ผอ. ดิฉันได้กระโดดหน้าอย่างรวดเร็วมื่อนาง
ระบำมาชวนแกขึ้นไปลองเต้น) และระบำ
หมุนกระโปรง แบบซูฟี (?) ที่จะใช้ผู้ชายเต้น
หมุนๆๆๆ อย่างไม่หยุด และหมุนผ้าสีต่างๆ
และผ้าทรงกลมมีรูตรงกลาง หน้าตาเป็น
กระโปรงตลอดการแสดง

วันที่สองของการประชุม AMED เป็น
ไปเช่นวันแรก แต่วุ่นวายกว่ามาก เพราะเมื่อ
ใกล้ช่วงปิดประชุม ท่านรองปลัดกระทรวง
ต้องกล่าวสุนทรพจน์ จึงต้องมีการซักซ้อม
ความเข้าใจกับเจ้าภาพหลายเรื่อง แต่ทุกอย่าง
ก็ผ่านไปด้วยดี และไทยก็ได้รับคำชมว่า มี
ความกระตือรือร้นพร้อมที่จะเป็นเจ้าภาพ
(เอ่อ... ก็ไม่ขนาดนั้นหรอกคะ) แต่ไม่ว่าความ
กล้าใจของการเป็นเจ้าภาพในปีหน้าสำหรับ
คณะของไทยจะเป็นเช่นไร คณะผู้แทนไทย
ก็ลงความเห็นไว้ว่า เมืองงานจบแล้วก็ไปเที่ยวกัน
ดีกว่า (เฮ)

Sharm El Sheikh เป็นเมืองตาก
อากาศ จึงมีสถานที่ให้เที่ยวบ้าง อาทิ ทะเล
แดง ที่มีเรือท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวล่องไป
ดูปะการังใต้น้ำ มีเทือกเขา St. Catherine
ที่อยู่ไม่ไกล ซึ่งเชื่อกันว่า เป็นที่ซึ่ง Moses
เคยเดินทางมาถึง และได้พบกับพระเจ้าใน
ศาสนายูดาห์ มีเมืองชายทะเลสำหรับดำน้ำชื่อ
เมือง Dahab และมีตลาดเก่า ในตัวเมืองเอง

ชื่อตรงตัวว่า Old market เราเลือกไปลอง
เรือดูปะการังในบ่ายวันเลิกงาน และไปเมือง
Dahab ที่หน้าตาน่ารัก ในวันรุ่งขึ้น เพราะ
บริษัทที่ให้เช่ารถตู้บอกว่า การออกไป
St. Catherine ต้องขออนุญาตก่อนไป
ไม่จั้นไม่ได้ไป และเราก็ขอไม่ทัน ซึ่งเราก็ไม่ได้
เสียตายอะไร เพราะในขณะเราก็มีท่านผอ.
หลายท่านที่อายุไม่น้อยแล้ว และอาจมีปัญหา
หากต้องเดินขึ้นเขา หรือนั่งอุฐูขึ้นเขา ถ้าเรา
ได้ไปจริงๆ

แม้ปากจะบอกว่า Old market และ
Dahab ขายของแพงกว่าในไคโร แต่ท้ายที่สุด
แต่ละคนในขณะเราก็ได้ซื้อได้จับสินค้าต่างๆ
อยู่ดี เช่น สร้อยหินปะการัง หินขึ้นนกการะเวก
หรือหินเทอร์คอยส์ (ซุดได้จากภูเขาใกล้ๆ
Sharm el Sheikh) เครื่องเงิน พรหมขนอุฐู
ผ้าพันคอลายหมากรุกแบบอาหรับ (ที่วัยรุ่นไทย
นิยมมาพันคอเลียนแบบนักร้องเกาหลี โดยคงไม่
รู้ว่า อันที่จริงกำลังเลียนแบบ Arafat อดีต
ผู้นำปาเลสไตน์ที่ตายไปแล้ว และชายชาว
อาหรับอีกมากมายมหาศาล) เครื่องประดับทอง
เหลือง เสื้อผ้าฝ้ายอียิปต์ (แต่ต้องพิสูจน์คุณภาพกัน
เองนะคะ) เฟอร์นิเจอร์และโคมระย้า chandelier
แบบตะวันตกออกกลาง ที่น่าซื้ออย่างมาก แต่
คงหมดหนทางโหลดหรืออุมขึ้นเครื่องสำหรับ
การต่อราคาซื้อของก็สนุกสนานมาก พุดกัน
น้ำลายแห้งทั้งคนขาย (อียิปต์) และเรา แต่ก็ใช่
ว่าคนขายทุกคนจะถูกคอกันได้หมด บางรายเห็น
หน้าเราก็นึกว่าเป็นญี่ปุ่น ทำทางคงจะรวย
ก็เลยตั้งราคาสูงมาก จนเราหงุดหงิดต้องเดิน
ออก หรือไม่ก็ขอยืมตักนักท่องเที่ยวหน้าร้าน
และเดิน (รังความู) ถามตลอดว่า “where
you from?” “come in my shop,
come see I have a lot of things”

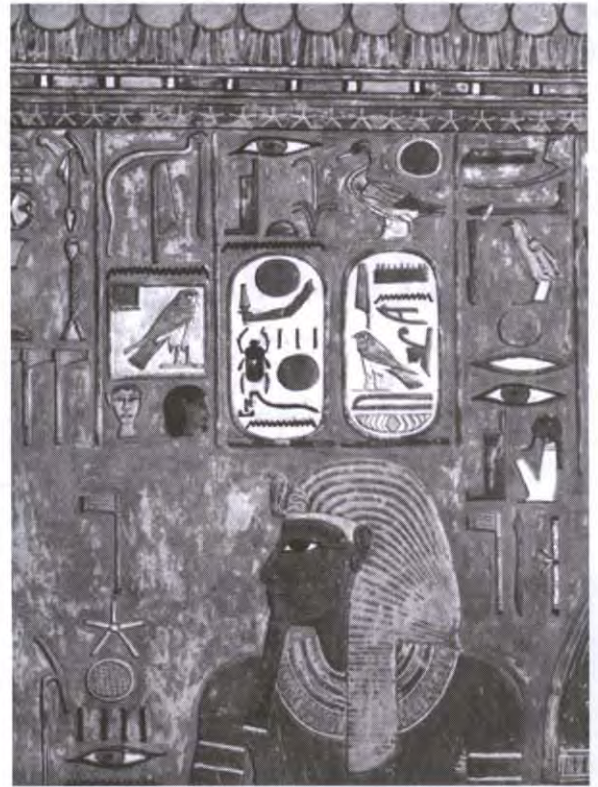
“give me a price, give me a price”
เข้าไปเข้ามา จนถ้าใส่ใจ คงจะคลุ้มคลั่งด้วยความ
หงุดหงิด แต่คนขายที่น่ารักก็น่ารักจริง คือ ไม่
ตั้งราคาขูดรีด ไม่เข้าซี่ ชวนคุยสนุกสนาน แถม
สอนวิธีดูหินเทอร์คอยส์ ซึ่งอียิปต์มีอยู่เป็น
จำนวนมาก

แต่จะออกจากอียิปต์ง่าย ๆ ไม่มีอุปสรรค
เลย ก็คงไม่ได้บรรยายกาศของการเดินทางไป
อียิปต์ ขากลับเราต้องบินจาก Sharm el Sheikh
ไปไคโร แต่ท่าอากาศยานภายในประเทศและ
ระหว่างประเทศของไคโรอยู่คนละอาคาร และ
อาคารระหว่างประเทศกำลังปรับปรุง และไม่มี
ป้ายชี้ว่าเดินไปทางไหน ถามใครก็ได้คำตอบไม่
ชัดเจน รู้ตัวอีกที ตอน 2 ทุ่ม คณะผู้แทนไทย
ก็ยืนเคี้ยวคว้างกลางลานจอดรถในสนามบิน
ไคโร กว่าที่จะถึงบางอ้อว่า ต้องเดินลอดห้างร้าน
ก่อสร้าง ที่แปะป้ายว่า do not enter ไปเจอ
อาคารระหว่างประเทศ ก็เหนื่อยเสร็จไปแล้ว
รอบหนึ่ง

พอไปถึง เราก็ต้องแหวกฝูงชนอียิปต์ จำนวนมหาศาลปานคลื่นทะเลแดงที่ไปส่งกัน และกัน ไปหาที่เช็ค x ray กระเป๋า แต่ก็โดนไล้โดยทหารคุมช่อง x ray ไปเรื่อยๆ จนช่องสุดท้าย ที่พอเข้าไปก็เจอว่า ช่อง x ray ทุกช่องนั้นออกไปเจอบริเวณ counter check in เหมือนกันหมด (แล้วไล้ไปช่องสุดท้ายทำไม ไม่เข้าใจ) ส่วนช่องที่เราโดนไล้ไปนั้นก็เคราะห์ซ้ำกรรมซ้ำต้อเสียจริง ดันเป็นช่องเดียวกันกับที่ครอบครัวอียิปต์ ครอบครัวหนึ่งกำลังพยายามล่าเสียงสัมภาระประหนึ่งย้ายบ้านเข้าเครื่อง x ray ขอย้ำอีกครั้งว่าเหมือนย้ายบ้านจริงๆ ค่ะ เพราะมีทุกอย่างตั้งแต่กะละมังพลาสติก จนถึงที่นอน ซึ่งไอ้ที่นอนเจ้ากรรมเนี่ย ทางครอบครัวนี้คงรีบหรือไรไม่ทราบ เลยไม่ได้พับเก็บแยกชิ้นมาเป็นเรื่องเป็นราว แต่ม้วนเอาเสื่อพร้อมฟูก หมอน หมอนข้าง ผ้าห่มมาหมด แล้วเอาเชือกมัดไว้หลวมๆ (ดูแล้วเหมือนแยมโรลขนาดยักษ์ที่ยัดไส้ด้วยเครื่องนอน) และไอ้แยมโรลที่นอนนี้ จะดึงดันผลึก กระทุ้งอย่างไร ก็ไม่ยอมลดเครื่อง x ray ไปเสียเลย เล่นเอาเสียเวลารอกันไปอยู่นานกว่า เจ้าของที่นอนจะยอมแพ้และยกที่นอนไป x ray ที่อื่น ตามที่ทหารประจำเครื่องทำท่าชี้มือชี้ไม้ตะโกนสั่ง เล่นเอาผอ. ท่านหนึ่งที่คุ้นเคยกับประเทศแถบนี้ดีสรุปให้อย่างตรงประเด็นว่า “ประเทศเขากำลังพัฒนา”

เมื่อได้ยินเช่นนั้น เราก็เริ่มใจเย็นลง และรับได้ว่า ก็ประเทศเขาเป็นอย่างนี้ เราในฐานะผู้ไปเยือนก็ควรทำใจ เพราะหากเขาพัฒนาแล้ว

เขาก็คงไม่เชิญเรามาประชุม เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันหรอก เพราะความร่วมมือในกรอบ AMED เป็นความร่วมมือที่ประเทศกำลังพัฒนาช่วยเหลือกันและกัน ด้วยความได้เปรียบที่แต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชีย และตะวันออกเฉียงใต้ เข้าใจกัน เพราะต่างก็มีความต้องการคล้ายกัน และเห็นใจกันได้มากกว่า เพราะต่างคนต่างก็กำลังค่อยๆ ยกกระดับความเป็นอยู่ในประเทศตนเอง

ว่าแล้วดิฉันก็กระซิบสาย laptop เข้ากับตัว ไม่ว่าจะรายงานการประชุมจะเสร็จสวยงามหรือไม่ อย่างน้อย อันตัวเรานี้ก็รอดจากอียิปต์และจะได้กลับบ้านแล้ว เย้.....

การนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ของไทยไปปฏิบัติ : กรณีมลพิษทางน้ำ

POLICY IMPLEMENTATION OF POLLUTER PAYS PRINCIPLE IN THAILAND : A CASE STUDY OF WATER POLLUTION

ศุภพร ภูเกษมวารังกูร*

▶ ▶ ▶ บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อมนุษย์ นักวิทยาศาสตร์พยากรณ์ว่าการปล่อยของเสีย เช่น ก๊าซคาร์บอนได้ออกไซด์ ก๊าซมีเทนจะเปลี่ยนบรรยากาศโลกและมีผลให้อุณหภูมิโลกร้อนขึ้น แต่ทั้งๆ ที่สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ปัญหาสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ยังเป็นที่สนใจอยู่ในวงจำกัด ที่ผ่านมามีผลกระทบของปัญหาเกิดจากมลพิษทางอากาศ น้ำและดิน ตลอดจนความเสื่อมโทรมของเมือง ซึ่งส่งผลให้ระบบกายภาพและภาวะนิเวศเปลี่ยนแปลง (Moreno, 2002: 1)

ในระยะ 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา มลพิษทางสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่ประเทศในโลกให้ความสนใจ ซึ่งแบ่งได้เป็นมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางดินและของเสีย เช่น การศึกษา ของจาร์ห์น (Jahn, 1998: 07-131) เปรียบเทียบการปฏิบัติและระบบนโยบายสิ่งแวดล้อมของประเทศในกลุ่มโออีซีดี(OECD) 18 ประเทศ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติและระบบนโยบายสิ่งแวดล้อม ได้แก่

* นักวิทยาศาสตร์ 7ว. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ปี 51-98

- ❶ ผลกระทบจากลักษณะทางโครงสร้างและเศรษฐกิจ
- ❷ ผลกระทบทางสถาบันและการเมือง และ
- ❸ การเคลื่อนย้ายทรัพยากรและความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

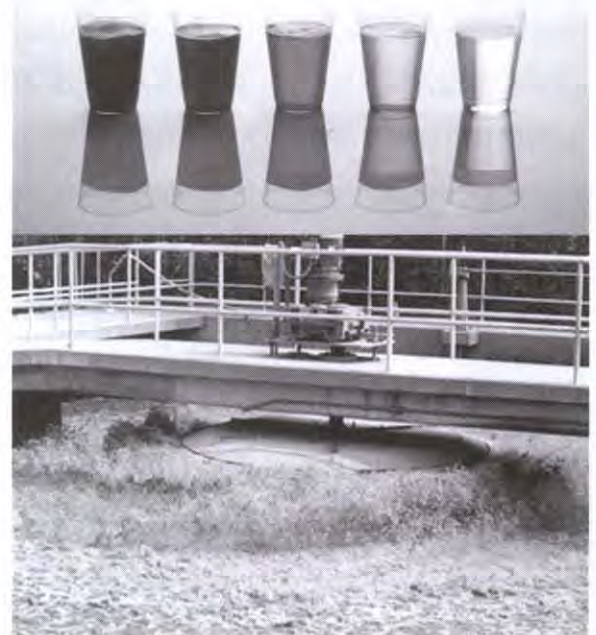
ยิ่งกว่านั้นนโยบายสิ่งแวดล้อมยังมีการเมืองและคุณค่าเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้ง เนื่องจากยากที่จะสร้างความเห็นพ้องต้องกันได้ทั้งหมด โดยเฉพาะการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมของนโยบายสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงทำให้เกิดความไม่พอใจในการแก้ปัญหาและเกิดการเมืองด้านสิ่งแวดล้อม(Environmental Politics) เช่น การเรียกร้องให้พัฒนาแบบยั่งยืน(Sustainability) นโยบายสิ่งแวดล้อมจึงมีความซับซ้อน เพราะสัมพันธ์กับพัฒนาอย่างสมดุลและต้องคำนึงถึงความยุติธรรมแก่คนรุ่นหลังที่จะเข้ามาแบกรับภาระปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคต (Albrecht, 2001: 328)

สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้น ปี พ.ศ. 2512 โรงงานที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีประมาณ 600 โรงงาน เพิ่มขึ้นเป็น 51,500 โรงงานในปี พ.ศ.2532 การขยายตัวของอุตสาหกรรมควบคู่กับการเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง ส่งผลให้คุณภาพน้ำและอากาศเสื่อมโทรม น้ำเสียจากอุตสาหกรรมมีส่วนทำให้แม่น้ำเน่าเสียและมีคุณภาพน้ำต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้โดยสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (Dhira Phantumvanit and Theodore Panayotou, 1990: xiv-xv)

จากรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2548 ของกรมควบคุมมลพิษพบว่า แม่น้ำบางแม่น้ำเกิดวิกฤติ อันเนื่องจาก

การทิ้งของเสียโดยตรงที่ไม่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย กล่าวคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2549 พบว่าคุณภาพน้ำในแม่น้ำมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงทุกปี จึงจำเป็นต้องหามาตรการเพื่อลดมลพิษที่เกิดขึ้นในแม่น้ำซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง รวมถึงหามาตรการที่จะทำให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำกลับมามีคุณภาพดีดังเดิม รายงานระบุว่าจุดที่มีปัญหา ได้แก่ คุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง แม่น้ำท่าจีนตอนล่างและลำตะคองตอนล่าง อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมมาก กิจกรรมของแม่น้ำใช้ได้เฉพาะเพื่อการเดินเรือและเสมือนเป็นทางระบายน้ำเสีย เท่านั้น ส่วนแม่น้ำระยอง แม่น้ำบางปะกง และแม่น้ำประแสร์ คุณภาพน้ำอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม และแม่น้ำปิง แม่น้ำน่าน แม่น้ำมูล และแม่น้ำชีคุณภาพน้ำอยู่ในสภาพพอใช้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2548 :12)

รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำโดยผลักดันให้ทุกพื้นที่ต้องสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โดยเก็บค่าบำบัดน้ำเสียตามหลัก “ผู้ก่อมลพิษทางน้ำต้องจ่ายค่าจัดการมลพิษทางน้ำ”

(Polluter Pays Principle) หรือ “PPP” ดังที่ กำหนดไว้ในนโยบายและแผนจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545-2549 พร้อมกันนั้นได้ กระจายอำนาจโดยมอบหมายให้องค์กรปกครอง ท้องถิ่นเป็นผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2535 ด้านการลงทุนเป็นการลงทุนร่วม กันระหว่างรัฐบาล ท้องถิ่นและกองทุนพัฒนา สิ่งแวดล้อม สำหรับช่วง ระยะเวลาที่ผ่านมารัฐได้ ลงทุนไปแล้วประมาณ 64,000 ล้านบาท สร้าง ระบบบำบัดน้ำเสีย ไปแล้ว 95 แห่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากความต้องการระบบบำบัด น้ำเสียของชุมชนของประเทศมีไม่น้อยกว่า 2,000 แห่งซึ่งจะต้องใช้งบประมาณอีกไม่ต่ำกว่า แสนล้านบาท จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเมื่อ พ.ศ. 2548 เพื่อดูผลการดำเนินงานของระบบ บำบัดน้ำเสียที่เดินระบบแล้ว 43 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่สามารถเดินระบบได้อย่างมี ประสิทธิภาพ บางส่วนเดินระบบได้เป็น ครึ่งคราว และบางส่วนหยุดเดินระบบทำให้ ความสามารถในการบำบัดน้ำเสียได้จริงเพียง ร้อยละ 51 ส่วนที่สามารถบำบัดน้ำเสียและ จัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียได้จริงมีเพียง 4 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองพัทยา เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลตำบลป่าตองและเทศบาลนครหาดใหญ่ แต่ทั้ง 4 แห่งนี้ก็ยังไม่เก็บ ค่าบำบัดน้ำเสียได้ ไม่คุ้มทุน (กรมควบคุมมลพิษ, 2548 : 16)

ในทางวิชาการถือว่านโยบายควบคุม มลพิษ (Pollution Control Policy) เกี่ยวข้อง กับการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เนื่องจากเหตุผลที่สำคัญ คือ นโยบายควบคุมมลพิษสัมพันธ์กับการเมือง ผู้เชี่ยวชาญอเมริกันสังเกตเห็นว่าการวิจัย นโยบายสิ่งแวดล้อม มักมองข้ามการนำนโยบาย ไปปฏิบัติซึ่งมีความซับซ้อนและพลวัต ส่วนใหญ่ มุ่งมองไปที่การประกาศใช้กฎหมายและคาดว่า จะเกิดผลตามแผนที่วางไว้ ทั้งที่ความเป็นจริงมี การเมืองและแผนที่วางไว้อาจได้รับผลกระทบ จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ การ ศึกษา นโยบายสาธารณะจึงถือว่าการควบคุม มลพิษเป็นสาขาหนึ่งของการนำนโยบายไป ปฏิบัติ เพราะเป็นตัวอย่างที่ดีของการ นำนโยบายไปปฏิบัติและการศึกษาการ นำนโยบายควบคุมมลพิษไปปฏิบัติจะพบความ จริงซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการ ศึกษาสาธารณะในสาขาวิชาอื่นๆ (Levitt, 1980:22-27)

สำหรับปัญหาของการวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัย สังเกตเห็นว่าการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ของประเทศไทยน่ามีปัญหาในการนำนโยบายไป

ปฏิบัติ เพราะสร้างมาแล้วเปิดใช้ไม่ได้ หรือเปิดใช้ได้บางส่วน ยิ่งกว่านั้นยังมีเพียงบางแห่งเท่านั้นที่สามารถเก็บค่าบำบัดน้ำเสียได้ จึงน่าจะได้ศึกษาถึงการนำนโยบายบำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายไปปฏิบัติเพื่อดูว่าหลักการนี้มีความสมเหตุสมผลในเชิงทฤษฎีเพียงใด มีปัญหาอะไรในขั้นของการก่อรูปนโยบายหรือไม่ และเมื่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมเสร็จแล้วทำไมจึงใช้ไม่ได้

▶▶▶ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์เอาไว้ 5 ประการ ได้แก่

- ❶ เพื่อศึกษาถึงความสมเหตุสมผลและปัญหาในการก่อรูปนโยบายของนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของไทย
- ❷ เพื่อศึกษาถึงผลลัพธ์ของการนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของไทยไปปฏิบัติ
- ❸ เพื่อศึกษาถึงปัญหาของการนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของไทยไปปฏิบัติ
- ❹ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลลัพธ์ของการนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของไทยไปปฏิบัติ
- ❺ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงกระบวนการนำนโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายของไทยไปปฏิบัติ

▶▶▶ ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอให้นำเอาผลการวิจัยมาตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งออกเป็นประเด็น 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความสมเหตุสมผลของนโยบาย

ผลจากการวิจัย พบว่า การก่อรูปนโยบายการสร้างบำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายในประเทศไทยมีความสมเหตุสมผลและมีทฤษฎีรองรับเพียงพอ กล่าวคือ หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายเป็นหลักการสากลที่ยอมรับกันทั่วโลกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 สำหรับประเทศไทยได้นำเอามาใช้อีกยี่สิบกว่าปีต่อมา ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในส่วนของมลพิษทางน้ำ รัฐบาลได้นำหลักการนี้มาก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งประเทศ 95 แห่งเพื่อรองรับน้ำทิ้งและกำจัดน้ำเสียให้แก่ชุมชน เมื่อสร้างเสร็จแล้วก็โอนไปให้องค์กรปกครองท้องถิ่นดูแลระบบและจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเพื่อให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของตนเอง ประเด็นการอภิปรายผลที่ว่า การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมมีความสมเหตุสมผลและมีทฤษฎีรองรับหรือไม่นั้น จึงไม่มีปัญหา เพราะหลักการ ผู้ก่อ

มลพิษเป็นผู้จ่ายเป็นหลักการสากลที่ใช้กันทั่วโลก มีความยุติธรรมและเป็นมาตรการที่กระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบ เนื่องจากการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเป็นกลไกทางเศรษฐศาสตร์ที่อาจทำให้ผู้ก่อมลพิษต้องปรับปรุงกระบวนการผลิตของตนเมื่อค่าบำบัดน้ำเสียสูงกว่าการปรับปรุงกระบวนการผลิต

2. ปัญหาในอันการก่อรูปนโยบาย

ผลจากการวิจัย พบว่า ปัญหาในชั้นก่อรูปนโยบายที่สำคัญ คือ การแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวและความขัดแย้งในนโยบายจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่าการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมมีความขัดแย้งทั้งด้านการปฏิบัติในท้องถิ่นและด้านผลประโยชน์ ความขัดแย้งด้านการปฏิบัติในท้องถิ่น ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองท้องถิ่นและรัฐบาลในเรื่องความต้องการก่อสร้างและการเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย ส่วนความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ เป็นความขัดแย้งด้านงบประมาณ การบริหารโครงการ การเป็นเจ้าของโครงการและการถ่ายโอนโครงการ ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะประเด็นที่หน่วยงานส่วนกลางเป็นสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมโดยไม่ได้สำรวจความคิดเห็นขององค์กรปกครองท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน แต่เมื่อสร้างเสร็จแล้วก็ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดการดูแลระบบ ด้านการวิจัยสำรวจก็ปรากฏข้อมูลคล้ายกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เห็นว่าในชั้นก่อรูปนโยบายมีการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวมาตั้งแต่แรกแล้ว ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวนี้อาจอธิบายได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ของนโยบายสาธารณะของไทย โดยเฉพาะกรณีการก่อสร้างบำบัดน้ำเสียนี้นี้ปรากฏว่ามีการ

คอร์รัปชันเกิดขึ้น ตั้งแต่การซื้อขายที่ดิน การก่อสร้างระบบและเครื่องจักร ดังเห็นได้จากคดีความที่กำลังฟ้องร้องกันอยู่ เช่น กรณีบ่อบำบัด น้ำเสียคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ (ดูเพิ่มเติมใน วิวัฒน์ชัย อัทธการ, ฉัตรรา จันทร์อำไพ และเฉลา ทิมทอง, 2546) อย่างไรก็ตาม กรณีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียแห่งอื่นก็เชื่อว่า จะมีการทุจริตหรือไม่มีการทุจริตไปทั้งหมด เพราะต้องขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี เพียงแต่การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในประเทศไทยที่ผ่านมาใช้เงินมากนับเป็นหมื่นล้านบาท จึงเกิดเรื่องเล่าและการระแวงสงสัยต่อ

การก่อรูปนโยบาย และผลจากการวิจัยในข้อนี้ ก็สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ไว้วางใจที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า นโยบายนี้ดำเนินไปโดยขาดความสนใจและการมีส่วนร่วมจากสาธารณะ ซึ่งในทางทฤษฎี นโยบายสาธารณะถือว่าเป็นโอกาสให้เกิดระเบียบวาระซ่อนเร้นในนโยบาย แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีใครนำ ข้อมูลมาเปิดเผยมากไปกว่ากรณีการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียที่คลองด่าน แต่ก็มีร่องรอยให้เห็นว่านโยบายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของไทยก็มีการเมือง คือผลประโยชน์และความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมอยู่ด้วยไม่น้อย ประเด็นที่กล่าวมานี้อาจอภิปรายผลได้ว่านโยบายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม แม้จะมีความสมเหตุสมผลและมีทฤษฎีรองรับ แต่ก็เชื่อว่า จะมีความแกร่งทางด้านกรออกแบบ เพราะนโยบายก็มีปัญหาตั้งแต่ขั้นการก่อรูปหรือออกแบบแล้ว โดยเฉพาะประเด็นหลักที่ส่วนกลางเป็นผู้สร้างแล้วโอนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นดูแล เพราะผลประโยชน์ในการก่อสร้าง อย่างน้อยก็การบริหารโครงการตกเป็นของส่วนกลางไปแล้ว แต่โอนภาระในการดูแลให้องค์กรปกครองท้องถิ่นโดยอ้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ซึ่งมีผลประโยชน์ขัดกัน ทำงานไม่ประสานกัน และขาดความร่วมมือกันมาตั้งแต่แรก กลายเป็นปัญหาความไม่เต็มใจและไม่จริงจังของทั้ง 2 ฝ่าย กล่าวคือ ส่วนกลางโอนภาระไปให้ท้องถิ่น ขณะที่ท้องถิ่นก็ไม่เต็มใจที่จะรับ ซึ่งเป็นปัญหาหุ้นส่วนที่ไม่เต็มใจ (Reluctant partners) ระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ซึ่งที่จริงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลก แม้แต่ในสหรัฐอเมริกา (ดูเพิ่มเติมใน Stoker, 1991)

3. ผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย

ข้อมูลจากการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณปรากฏตรงกันว่า นโยบายก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของประเทศไทยค่อนข้างจะล้มเหลว เพราะสร้างไม่เสร็จหรือสร้างเสร็จแล้วใช้งานไม่ได้หรือใช้งานได้แต่เก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เป็นผลที่ต่อเนื่องจากการคอร์รัปชันในการก่อสร้าง การขาดมาตรการบังคับและแนวทางที่แน่ชัด ขาดความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อนโยบาย และขาดการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยสำรวจที่พบว่า ความล้มเหลวของนโยบายก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมเกิดขึ้นมาตั้งแต่ขั้นการก่อรูปนโยบาย นอกจากนี้ เมื่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียรวมเสร็จแล้วก็ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นดูแล แต่ฝ่ายองค์กรปกครองท้องถิ่นก็ไม่เต็มใจที่จะรับ บ่อบำบัดน้ำเสีย เพราะไม่ได้ประโยชน์จากการก่อสร้าง และการดูแลระบบก็ต้องใช้งบประมาณ ของตนอีกจำนวนหนึ่ง อีกทั้งการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียก็ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายจริง ทั้งไม่เกิดผลดีต่อคะแนนเสียงของตนเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่พบว่าระบบบำบัดน้ำเสียที่สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 95 แห่ง ใช้งานได้ 84 แห่ง ในจำนวนนี้สามารถจัดเก็บ ค่าบำบัดน้ำเสียได้เพียง 7 แห่ง ทั้งยัง

เป็นการจัดเก็บที่ต่ำกว่าทุนถึงร้อยละ 50 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัตินั้นต้องใช้งบประมาณของท้องถิ่นอุดหนุนทั้งหมดหรืออย่างน้อยก็ครึ่งหนึ่ง ส่วนด้านประสิทธิภาพของการบำบัดน้ำเสียก็มีปัญหาทางด้านการปฏิบัติการ ซึ่งขาดงบประมาณบุคลากร และเทคโนโลยี อันเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กันกับประสิทธิภาพโดยตรง ยิ่งกว่านั้น นโยบายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าวนี้ยังไม่ได้ส่งผลกระทบในทางบวก จนทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับปรุงกระบวนการผลิต เนื่องจากเหตุผลที่กล่าวแล้ว คือ ยังไม่ได้เก็บค่าบำบัดน้ำเสียหรือเก็บได้ไม่กี่แห่ง จึงยังไม่มีผลเพียงพอ ที่จะกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ประกอบการเกิดการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดปริมาณน้ำทิ้งหรือน้ำเสีย

4. ปัญหาในขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุที่เก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้นั้น เป็นเพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่เต็มใจที่จะรับนโยบาย เนื่องจากไม่ได้รับประโยชน์จากการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งยังเห็นว่านโยบายนี้มีหน่วยงานอื่นมีผลประโยชน์อยู่แล้วตั้งแต่ต้น การให้องค์กรปกครองท้องถิ่นดูแลและเป็นฝ่ายเก็บค่าบำบัดน้ำเสียยังทำให้ท้องถิ่นเสียคะแนน นอกจากนี้ยังมีปัญหาหลักทางด้านการปฏิบัติการ ได้แก่ ปัญหาทางด้านค่าใช้จ่าย บุคลากร เทคนิค และการประกอบการ รวมทั้งขาดมาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ขณะที่ประชาชนและกลุ่มผู้รับบริการ

เห็นว่าค่าบำบัดน้ำเสียเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น อันที่จริงคนเหล่านั้นคิดว่าตนควรได้รับบริการฟรีจากรัฐด้วยซ้ำ ขณะที่ องค์กรปกครองท้องถิ่นก็ยังมีทัศนคติทางลบต่อนโยบายอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะประเด็นที่เห็นว่านโยบายบำบัดน้ำเสียมีลำดับความสำคัญต่ำเมื่อเทียบกับงานอื่นๆ ของท้องถิ่น และคำนึงถึงความ รู้สึกของผู้ลงคะแนนในการเลือกตั้งมากกว่าเป้าหมายของนโยบาย ยิ่งเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นมีความสัมพันธ์อันดี หรือเกรงใจ หรือต้องอาศัยผู้ประกอบการเป็นฐานเสียงในท้องถิ่นด้วยแล้ว การเก็บค่าบำบัดน้ำเสียยิ่งทำไม่ได้ หรือทำแบบขอไปที คือ เก็บพอให้ได้ชื่อว่าเก็บแล้ว แต่เก็บในราคาขาดทุน

ประเด็นนี้อาจอธิบายได้ว่าหน่วยปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติและผู้รับบริการตามนโยบายล้วนมี ผลประโยชน์เป็นของตนเอง ผลประโยชน์เหล่านี้อาจไม่ตรงกับเป้าหมายของนโยบาย อาทิ องค์กร ปกครองท้องถิ่นมีผลประโยชน์ด้านคะแนนเสียง เงินงบประมาณและการลงทุน อีกทั้งยังมองว่าการ ทำตามนโยบายก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมทำไปก็ไม่คุ้ม เพราะเก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้หรือ ถึงเก็บได้ก็ไม่มาก ฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่มีความรู้ความสามารถก็ขาดแคลน เพราะหากมีความสามารถควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ได้ก็ต้องมีความรู้และทักษะระดับผู้เชี่ยวชาญ ต้องศึกษาเล่าเรียนมาโดยตรง แต่คนที่มีความสามารถขนาดนั้นก็มักเป็นคนระดับสูงขององค์กรและ

ทำงานอยู่ในส่วนกลาง เช่น องค์การจัดการ
น้ำเสีย เป็นต้น สำหรับผู้ประกอบการที่เป็น
ผู้รับบริการจากนโยบายก็เสียผลประโยชน์
เพราะต้องเป็นฝ่ายจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย ทั้งที่
ก่อนหน้านี้ไม่เคยมีการเก็บเงินจากการ
ปล่อยน้ำทิ้งหรือน้ำเสียมาก่อน ผลประโยชน์
ที่เกี่ยวข้องในระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
ที่ขัดกับเป้าหมายของนโยบายเช่นนี้ จึงทำให้
เกิดการไม่ยอมรับนโยบาย ทำให้ระบบบำบัด
น้ำเสียรวมสร้างแล้วก็เก็บค่าบำบัดน้ำเสีย
ไม่ได้ หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายอาจดี
ในแง่ทฤษฎี แต่การปฏิบัตินั้นผู้เกี่ยวข้องไม่
เต็มใจ จึงยากที่จะทำให้นโยบายบรรลุผลตาม
เป้าหมายที่ต้องการได้ เว้นแต่จะมีนโยบายและ
มาตรการบังคับ หรือเสี่ยงไปใช้วิธีการเก็บ
ค่าบำบัดน้ำเสียทางอ้อม เช่น การเก็บเพิ่มในรูป
ภาษีของสิ่งแวดล้อม ค่าน้ำประปา หรือค่า
ธรรมเนียมอื่น ๆ

5. ปัจจัยที่มีผลต่อผลลัพธ์ของการ นำนโยบายไปปฏิบัติ

จากการนำเอาตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่าจะมี
ผลต่อผลลัพธ์ของการนำนโยบายการก่อสร้าง
ระบบบำบัดน้ำเสียรวมไปปฏิบัติ ไปทดสอบใน
ทางสถิติ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลลัพธ์ของการ
นำนโยบายนี้ไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ได้แก่

- 1 ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบาย
ของกลุ่มผู้รับบริการ
- 2 แรงจูงใจให้องค์การที่นำนโยบายไป
ปฏิบัติทำตาม
- 3 การได้รับประโยชน์จากนโยบายของ
กลุ่มผู้รับบริการ และ
- 4 การมีทรัพยากรเพียงพอให้ผู้ปฏิบัติ
ทำตาม

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับประเด็นการอภิปรายผลอื่นๆ ที่ผ่านมา กล่าวคือ ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน โรงแรม และสถานประกอบการอื่นที่เป็นผู้ปล่อยน้ำเสียอาจไม่เข้าใจนโยบายการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย เนื่องจากนโยบายนี้ถูกกำหนดโดยหน่วยงานของรัฐบาลส่วนกลาง ซึ่งเป็นแผนที่ผลักดันโดย ผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักมาตั้งแต่ต้น แม้ว่าในภายหลังจึงได้พยายามชี้แจงและให้ผู้ประกอบการเข้าไปมีส่วนร่วม แต่ผู้ประกอบการเหล่านี้อาจยังไม่เข้าใจดีพอหรือถึงจะเข้าใจแต่ก็เป็นฝ่ายเสียผลประโยชน์ เพราะต้องจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย จึงอาจเป็นสาเหตุที่ไม่ยอมรับนโยบาย ขณะเดียวกัน องค์กรปกครองท้องถิ่นก็เกรงใจไม่กล้าเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย จึงทำให้นโยบายไม่ได้ผล ซึ่งหากจะยังต้องการรักษาระดับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจเอาไว้ ก็ต้องแก้โดยการบังคับหรือควบคุมให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเก็บค่าบำบัดน้ำเสียให้ได้ หรือไม่เช่นนั้นก็หาทางเลี่ยงไปเก็บภาษีทางอ้อมในรูปแบบอื่น ส่วนอีกข้อหนึ่งที่เกี่ยวข้องกัน คือ การได้รับประโยชน์จากนโยบายของผู้รับบริการ ปัจจุบันผู้รับบริการยังมองไม่ออกว่าตนได้รับประโยชน์อะไร นอกจากเสียค่าบำบัดน้ำเสีย ซึ่งคงต้องเป็นประเด็นที่นำมาขบคิดกันต่อไปว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้รับบริการคิดว่าตน ได้รับประโยชน์จากนโยบายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น การปลูกฝังในเชิงอุดมการณ์เพื่อให้เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน การสร้างทัศนคติและรับผิดชอบต่อส่วนรวมแก่ผู้ประกอบการ การให้สิ่งจูงใจที่เป็นรูปธรรม เช่น การลดหย่อนภาษี การประกอบการ ภาษีอุปกรณ์และการลงทุนปรับปรุงกระบวนการผลิตที่มีผลดีต่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนแรงจูงใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทำตามนโยบายนั้น ดังได้กล่าวแล้วว่า องค์กรปกครองท้องถิ่นยังไม่เห็นประโยชน์จากนโยบาย เพราะการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียทำให้เสียคะแนน และการปฏิบัติการตามระบบก็ต้องใช้งบประมาณ บุคลากรและเทคโนโลยี รวมทั้งยังขาดมาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งรัฐต้องเพิ่มสิ่งจูงใจในการปฏิบัติตามนโยบายอีกมาก เช่น การจัดงบประมาณอุดหนุน การจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย การปรับปรุงเทคโนโลยีและอุปกรณ์ เป็นต้น

▶ ▶ ▶ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ 9 ประเด็น คือ

① ประวัติความเป็นมาของนโยบายบำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่านโยบายบำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) เป็นหลักการสากลที่ประกาศมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เพราะต้องการให้ผู้ก่อมลพิษรับผิดชอบต่อการก่อมลพิษของตน ประเทศไทยรับนโยบายนี้มาโดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ส่วนการบำบัดน้ำเสียรวมเป็นการรวบรวมน้ำเสียจากชุมชนมาบำบัดให้มี

คุณภาพ โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และ
กระทรวงวิทยาศาสตร์เป็นผู้สร้าง และให้องค์กร
ปกครองท้องถิ่นดูแลและเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย

2 เหตุผลที่ต้องสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย
รวม ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นตรงกันว่าสาเหตุที่
ต้องสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมก็เพราะต้องการ
รวบรวมน้ำเสียมาบำบัดอย่างเป็นระบบ ช่วยแก้
ปัญหามลพิษและประหยัดเมื่อเทียบกับการแยก
ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียไปตามครัวเรือน และ
สามารถดูแลระบบและควบคุมคุณภาพได้
มาตรฐานและคิดต้นทุนได้ ซึ่งดีกว่าการให้ครัว
เรือนแต่ละแห่งบำบัดเอง เพราะต้นทุนจะแพง
และไม่ได้มาตรฐาน

3 ทฤษฎีรองรับนโยบาย ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่
เห็นว่านโยบายบำบัดน้ำเสียตาม หลักการ

ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายมีทฤษฎีรองรับเพียงพอ
เพราะเป็นหลักการสากลและใช้มาแล้วทั่วโลก
โดยดูตัวอย่างได้จากประเทศที่มีการจัดการ
สิ่งแวดล้อมที่ดี แต่การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็น
คนละส่วนกัน โดยเฉพาะประเทศไทยมีปัญหาที่
มีลักษณะเฉพาะของตัวเอง

4 ผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย
บำบัดน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่านโยบายปัจจุบัน
ล้มเหลวเพราะเก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้ ซึ่งไม่
บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายตามหลักผู้ก่อ
มลพิษเป็นผู้จ่าย นอกจากนี้การเก็บค่าบำบัด
น้ำเสียไม่ได้ยังไม่มีผลให้ผู้ประกอบการปรับปรุง
กระบวนการผลิต แต่ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าหากเก็บ
ค่าบำบัดน้ำเสียจริงอย่างเคร่งครัดก็น่าจะทำให้

เกิดการปรับปรุงกระบวนการผลิตได้ โดยรัฐบาลมีมาตรการจูงใจเพิ่มเติมก็ยิ่งเกิดผลดีต่อการปรับปรุงกระบวนการผลิต เช่น การลดภาษีวัตถุดิบกรณีที่ทำให้ของเสียลดลง เป็นต้น

5 สาเหตุที่เก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าสาเหตุมาจากหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่กล้าเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย เพราะกลัวเสียคะแนนมีผลประโยชน์และหน่วยปฏิบัติไม่กล้าบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากนโยบาย เนื่องจากนโยบายไม่ชัดเจน ไม่มีแนวทางและมาตรการบังคับ และผู้เกี่ยวข้องไม่เข้าใจ รวมทั้งประชาชนไม่ทราบข้อมูลและไม่มีส่วนร่วม

6 ความขัดแย้งในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าความ ขัดแย้งมีทั้งด้านการปฏิบัติในท้องถิ่นและความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ เช่น ความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในเรื่องการก่อสร้าง การเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย และความขัดแย้ง ทางด้านงบประมาณ การบริหารโครงการซึ่งเป็นประเด็นที่ขัดผลประโยชน์กันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7 สาเหตุองค์กรปกครองท้องถิ่นบางแห่งไม่ยอมรับนโยบาย ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า สาเหตุใหญ่เป็นปัญหาด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ องค์กรปกครองท้องถิ่นเห็นว่าการบำบัดน้ำเสียมีแต่เสีย ไม่ได้ประโยชน์ มีความยุ่งยากในการจัดตั้งงบประมาณ รองลงมาเป็นปัญหาทางด้านการปฏิบัติการ ได้แก่ ปัญหาด้านการใช้จ่ายบุคลากร เทคนิคและการประกอบการ นอกนั้นเป็นสาเหตุทางด้านความเข้าใจนโยบายและการเป็นห่วงคะแนนเสียงในพื้นที่

(8) การคิดล่วงหน้าว่าจะมีปัญหาเก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เห็นว่าผู้กำหนด

นโยบายไม่เคยคิดหรือคำนึงถึงปัญหานี้ เพราะมุ่งไปที่การสร้างระบบบำบัดน้ำเสียมากกว่า ปัญหาการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเป็นปัญหาที่ตามมาทีหลัง

(9) ความสนใจของสาธารณะ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นคล้ายกันว่าประชาชน ส่วนใหญ่ไม่รู้หรือไม่สนใจการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม เพราะขาดความเข้าใจทางทฤษฎีและผลลัพธ์ที่เกิดแก่ส่วนรวม เนื่องจากเป็นนโยบายจากบนลงล่างที่รัฐเป็นผู้คิดฝ่ายเดียว

▶ ▶ ▶ ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะตามข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1 การวิจัยพบว่านโยบายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายมีปัญหามีส่วนร่วมมาตั้งแต่ต้น เพราะเป็นนโยบายที่คิดโดยผู้เชี่ยวชาญและอาศัยหลักการของต่างประเทศ กระบวนก่อรูปนโยบายจึงเกิดขึ้นจากบนลงล่าง (Top-Down Strategy) แม้ต่อมาภายหลังจะพยายามให้ผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย แต่จากการวิจัยก็พบว่าประชาชนยังขาดข้อมูลและการมีส่วนร่วมอีกมาก ฉะนั้น จึงสมควรสร้างช่องทางในการเกิดมีส่วนร่วมในนโยบายเพิ่มขึ้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายเพิ่มขึ้นนี้ อาจทำโดยการสร้างเครือข่ายผ่านทางสมาคมต่าง ๆ ซึ่งต้องมีแผนและโครงการรองรับอย่างเป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาดำเนินการ รวมทั้งการประเมินผลอย่างชัดเจน เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนและโครงการต่อไป

2 ผลการวิจัย พบว่า นโยบายการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียมีปัญหามีส่วนร่วมรับนโยบาย

ทั้งในระดับหน่วยปฏิบัติและผู้รับบริการ จึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเร่งแก้ไขโดยการสร้างการยอมรับให้ได้ เช่น การปลูกฝังอุดมการณ์เรื่องสิ่งแวดล้อมและมลพิษทางน้ำ โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้หน่วยปฏิบัติเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ของท้องถิ่น ระดมสมองและการมีส่วนร่วม เพื่อจัดตั้งขบวนการขับเคลื่อนเป็นกลุ่มชุมชนเพื่อผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหามลพิษ ทางน้ำอย่างจริงจังและกระทำอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

3 ผลการวิจัย พบว่า องค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานและสถานประกอบการอื่น หรือชุมชนต่างๆ ยังเห็นว่าตนไม่ได้ประโยชน์จากนโยบาย ซึ่งต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน อาจต้องหาทางจัดสรรงบประมาณสนับสนุนขององค์กรปกครองท้องถิ่น สร้างแรงจูงใจให้โรงงานสถานประกอบการอื่น และชุมชนให้รู้สึกว่าได้ประโยชน์จากนโยบาย เช่น ปลูกฝังว่านอกจากช่วยกันสร้างสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ซึ่งเป็นการทำเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการสมัยใหม่ หรือให้สิ่งจูงใจ เช่น การลดหย่อนภาษีวัตถุดิบสำหรับการปรับปรุงการผลิตเพื่อลดพิษ หรือสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจอื่นๆ

4 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาใหญ่ที่สุดของนโยบาย คือ การจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียไม่ได้ ซึ่งนอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจในนโยบาย และผลประโยชน์แล้ว มีสาเหตุมาจากระเบียบวิธีการและแนวทางในการจัดเก็บที่เป็นรูปธรรม ซึ่งต้องหาวิธีการที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ โดยเน้นความสะดวกและความสำเร็จตามเป้าหมาย

5 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่องค์กรปกครองท้องถิ่นเผชิญ คือ ปัญหาในการปฏิบัติการ ซึ่งเกิดจากการขาดงบประมาณ บุคลากรและเทคโนโลยี

โดยเฉพาะปัญหาการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ซึ่งอาจแก้ไขโดยการสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีให้กับท้องถิ่น โดยในระยะต้นอาจต้องจ้างมืออาชีพเข้ามาช่วยเหลื่อดำเนินการ องค์กรปกครองท้องถิ่นหลายแห่งต้องการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย เพื่อนำมาเป็นรายได้ท้องถิ่น แต่ปัจจุบันยังมีข้อจำกัดทางด้าน การปฏิบัติการเป็นอย่างมาก

6 ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติมีไม่เพียงพอ ยังขาดแรงจูงใจและขาดทรัพยากรในการดำเนินงาน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นโยบายล้มเหลว ซึ่งต้องรีบแก้ไขโดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดทำแผนอัตรากำลัง การพัฒนาบุคลากรและให้สิ่งจูงใจ เช่น เงินพิเศษ สวัสดิการ นอกจากนั้น อาจร่วมมือกันระหว่างองค์กร เช่น ความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นกับองค์กรจัดการน้ำเสียหรือหน่วยงานอื่นเพื่อส่งบุคลากรไปเรียนรู้และทำงานร่วมกัน

7 ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า นโยบายผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายนี้มีผลกระทบทางลบต่อผู้ประกอบการ

การ ส่วนใหญ่จึงรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับประโยชน์
ดังนั้น หากใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์อย่างเดีย
คงยากที่จะเก็บค่าบำบัดน้ำเสียได้ คงต้องใช้
มาตรการทางกฎหมายและอุดหนุนเสริมด้วย
ผู้วิจัยเห็นว่าในอนาคตต่อไปแม้ว่าส่วนกลาง
จะกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นแล้ว ก็คงต้องลงมา
ช่วยท้องถิ่นในแง่ของการจัดทำระเบียบและ
มาตรฐานกลาง แนวทางในการจัดเก็บค่าบำบัด
น้ำเสีย วิธีการและการพัฒนาคน รวมถึงทั้งแนว
ทางในการนำเงินที่ได้จากการเก็บค่าบำบัดน้ำ
เสียมาใช้ประโยชน์ด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

1 จากการวิจัย พบว่า นโยบายการก่อสร้าง
ระบบบำบัดน้ำเสีรรวมของประเทศไทยมีเรื่อง
การเมืองและผลประโยชน์อยู่ไม่น้อย ซึ่งน่าจะ
สะท้อนให้เห็นว่านโยบายสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ
ของประเทศไทยก็น่าจะมีประเด็นทางการเมือง
อยู่ด้วย ซึ่งควรจะมีการศึกษากันอย่างลึก
ซึ้ง เพื่อนำสิ่งที่เห็นวาระซ่อนเร้นออกมาตีแผ่
เพื่อให้การกำหนดนโยบายมีความโปร่งใส มีส่วน
ร่วมและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

2 เนื่องจากปัจจุบันกระแสการกระจาย
อำนาจไปสู่ท้องถิ่นเป็นกระแสสากลที่ประเทศ
ไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ แนวทางการก่อรูปและ
กำหนดนโยบายของประเทศไทยจึงเริ่มเปลี่ยน
จากการกำหนดนโยบายจากข้างบนลงล่าง (Top-
down strategy) ไปสู่การกำหนดจากข้างล่างขึ้น
มา (Bottom-Up Strategy) มากขึ้น ฉะนั้น ควร
จะได้มีการศึกษาด้วยว่านโยบายสิ่งแวดล้อมไทย
ได้เปลี่ยนจากบนลงล่างไปเป็นล่างขึ้นบนด้วย
หรือไม่ อย่างไร และแนวทางการวิเคราะห์
นโยบายจากข้างล่าง เช่น การวิเคราะห์นโยบาย
จากชุมชนของประเทศไทยควรจะทำด้วยวิธีใด
และมีกรอบทฤษฎีอย่างไร เป็นต้น

3 ควรมีการศึกษาในเชิงแปลความ (Interpretive research) เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ทราบถึงความคิด ความเชื่อและวิถีปฏิบัติ โดยเฉพาะกรณีขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่อยู่ในช่วง หัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีทั้งลักษณะที่ก้าวหน้าและล้าหลังผสมผสานกัน โดยเฉพาะความเข้าใจขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีต่อสิทธิเสรีภาพในการปกครองตนเองและผลกระทำจากความเข้าใจนั้นที่มีต่อการปฏิบัติในทางความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อค้นคว้าหาความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะขององค์กรปกครองท้องถิ่นไทย เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินนโยบายสาธารณะอื่นๆ ต่อไป ■

▶▶▶ เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. 2548.
สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร :
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

วิวัฒน์ชัย อัดถากร, ฉัตรภา จันทร์อำไพ และเจลา
ทิมทอง. 2546.
เปิดแฟ้ม..ADB เกาะรอยบ่อบำบัดน้ำเสีย
“คลองด่าน” 23,700 ล้านบาท.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมสาร.

Albrecht, Steven M. 2001. “Forging new
directions in science and environmental
politics and policy: How can co-operation,
deliberation and decision be brought
together?”,
Environment, Development and
Sustainability.
3: 323-341.

Detlef Jahn. 1998. “Environmental performance
and policy regime: Explaining variations in
18 OECD-countries”,
Policy Sciences.

31: 107-131.

Dhira Phantumvanit and Theodore
Panayotou. 1990.

Industrialization and environ-
mental quality: Paying the price.
Chon Buri: The 1990 TDRI Year-End Conference,
Industrializing Thailand and Its Impact on
the Environment, December 8-9,1990,
Ambassador City Jomtien,Chonburi.

Levitt, Ruth. 1980.

Implementing.

London: Croom Helm.

Moreno, Ana Rosa. 2002. “Climate change
and human health in Latin America:
Drivers, effects, and policies”,
Reg Environ Change.

6: 157-164.

Stoker, Robert P. 1991.

Reluctant partners.

Pittsburgh: The University of Pittsburgh
Press.

Winter, Soren. 1990. “Integrating implementation
research,” in

Implementation and the policy
process, opening up the black
box.

Palumbo, Dennis J., and Calista, Donald
J., eds.

New York: Greenwood Press.

หลักธรรมนำพาชีวิต (ราชการ) เจริญ*

พัสมน จารุรัตน์

ในฐานะที่พวกเราข้าราชการเป็นข้าในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดีด้วยการปฏิบัติราชการตามรอยพระยุคลบาท วิธีการหนึ่งที่พวกเราสามารถทำได้ ก็คือ การน้อมนำ **ทศพิธราชธรรม** มาเป็นหลักธรรมนำทางในการปฏิบัติราชการ

ผู้เขียนได้มีโอกาสไปสัมภาษณ์ท่านมหาจุฬิชาญ วชิรเมธี เพื่อนำบทสัมภาษณ์มาลงหนังสือ ปฏิบัติราชการอย่างไร...ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ของศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ทำให้เห็นภาพได้ชัดเจน ความเป็นรูปธรรมมากขึ้นว่า ข้าราชการสามารถประพฤติตนตามรอยพระยุคลบาทได้อย่างไร อันจะนำไปสู่ความเป็นข้าราชการที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม จึงขอตัดตอนบางส่วนมานำเสนอ

“.....การบริหารราชการแผ่นดินโดยธรรม หมายถึง การที่นักปกครองหรือข้าราชการจะต้องมีธรรมะในการบริหารงาน”

หลักธรรมสำหรับนักปกครองหรือข้าราชการก็คือ ทศพิธราชธรรม 10 ประการ ฉะนั้น ธรรมาภิบาลของราชการ ก็คือ ทศพิธราชธรรม 10 ประการ ซึ่งเป็นหลักที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้เป็นหลักในการปกครองแผ่นดิน ดังนั้น ข้าราชการทุกคน จึงควรจะดำเนินตามรอยพระยุคลบาท ด้วยการนำทศพิธราชธรรม มาเป็นหลักการในการปฏิบัติราชการ ดังนี้

1) **ทาน** คือ การมีจิตสำนึกแห่งความเป็นผู้ให้ หรือการมีจิตสำนึกว่า ข้าราชการ คือ ผู้รับใช้ประชาชน ฉะนั้นข้าราชการต้องมีจิตสำนึกของการให้

บริการ (service mind) ประชาชน ต้องระลึกเสมอว่าข้าราชการ คือ ผู้ที่เสนอตัวมารับใช้ประชาชน เมื่อข้าราชการวางตัวเป็นผู้ให้ ก็จะชนะใจประชาชน ผู้ให้ย่อมเป็นที่รักของประชาชน ทำให้อยู่ร่วมกันได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าข้าราชการคิดว่าตนเองเป็นเจ้าของมุลนายวางอำนาจใหญ่โต ก็จะทำให้ประชาชนเกลียด

* นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 74 สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

2) **ศีล** ในที่นี้ หมายถึง ศีล 5 ก็น่าจะเพียงพอ กล่าวคือ

- ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน

- ไม่ข่มเหง ไม่ด่าเนิน

กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรง เรารักชีวิตของเราฉันใด คนอื่นก็รักฉันนั้น

- ไม่ละเมิดกรรมสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่น ศีลข้อนี้ ทำให้ข้าราชการ ไม่ทุจริต ไม่นำเอาของหลวงมาเป็นของส่วนตัว

- ไม่ละเมิดจริยธรรมทางเพศของสตรีที่ตนเองไม่มีสิทธิและคุ้มครอง ของตนเอง

- ไม่ละเมิดสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ข้าราชการสื่อสารถึงประชาชนด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง อันจะนำมาซึ่งความเป็นสังคมอุดมปัญญา

- ไม่เสพสุรา ส่งผลให้ข้าราชการประคองตนให้มีกำลังกาย กำลังใจที่จะปฏิบัติราชการอย่างสุขุมรอบคอบ

สรุปได้ว่า ถ้าข้าราชการมีศีล 5 ความประพฤติของข้าราชการก็จะเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน เมื่อราชการต้องการความร่วมมือจากประชาชน ก็ย่อมจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ที่ทำการแทนพระราชา ก็จะสามารถทำงานให้สำเร็จจุล่งไปได้ เป็นการแบ่งเบาภาระของพระองค์ท่าน

3) **ปริจาคะ** คือ การมีจิตสำนึกสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตัว

ตน จะส่งผลให้ข้าราชการไม่เอาเปรียบประชาชน ข้าราชการจะมองเห็นทุกข์สุข ของประชาชนเป็นกิจที่สำคัญลำดับแรกที่จะต้องปฏิบัติ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้น ทำให้บริหารราชการแผ่นดินได้อย่างสำเร็จ

4) **อาชวชะ** คือ การที่ข้าราชการจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ไม่โกง ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ตนเองไม่โกง และต้องไม่ส่งเสริมให้คนอื่นโกงด้วย

5) **มัทวะ** คือ การที่ข้าราชการจะต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน เพราะข้าราชการเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อรับใช้ประชาชน แต่ถ้าข้าราชการแข่งกร้าวก็ยาก

ที่จะปฏิสัมพันธ์กับประชาชน ได้อย่างราบรื่น เพราะเมื่อข้าราชการอ่อนน้อมถ่อมตน ย่อมจะเป็นที่รักใคร่ เชื่อถือ จะเข้าหาประชาชนได้ง่าย ทำให้มีโอกาสได้ใกล้ชิดกับประชาชน ผลดีที่จะได้รับตามมา ก็คือ ทำให้ข้าราชการได้รับความต้องการของประชาชนตรงตามความเป็นจริง แก้ปัญหาได้ถูกจุด การปฏิบัติราชการ ก็จะดำเนินไปด้วยความราบรื่น เพราะข้าราชการมีโอกาสได้รับรู้ปัญหาในแต่ละขั้นตอน

6) **ตปะ** คือ การที่ข้าราชการจะต้องฝึกตนให้มีจิตลอยพ้นอยู่เหนือผลประโยชน์ เพราะข้าราชการ เป็นผู้ที่รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติบ้านเมือง ถ้าไม่

ฝึกจิตดังกล่าว ข้าราชการก็จะขโมยของหลวงเอาทรัพย์สินแผ่นดินไปเป็นของตนเอง นำมาซึ่งการ คอร์รัปชัน ทำให้ถูกดำเนิน วิจารณ์ ถูกจับ ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่ข้าราชการจะต้องคิดว่าทรัพย์สินของแผ่นดิน เป็นเศษกระเบื้องตามทางเท้า

7) **อักษะ** คือ ความไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ ถ้าข้าราชการใช้อารมณ์โกรธ ในการทำงาน ก็จะทำให้การทำงานขาดความเป็นกลาง พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า ผู้นำไม่ควรโกรธ เพราะเวลาสั่งการ ก็จะทำไปด้วยความไม่รอบคอบ

8) **อวิหิงสา** คือ ความไม่เบียดเบียน ไม่ใช้อำนาจราชศักดิ์ในการหาผลประโยชน์ หรือช่องว่างของกฎหมาย เช่น การขูดรีดภาษี ออกกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยศีลธรรมอันดีทางออก ก็คือ ต้องมีความเมตตาเป็นเรือใจ ต้องมองประชาชนเป็นดังลูกหลาน ของตนเอง

9) **ขันติ** คือ การที่ข้าราชการทำงานท่ามกลางประชาชนที่มีความแตกต่างหลากหลาย ถ้าไม่มีความอดทน ก็จะทำให้การปฏิบัติราชการไม่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นความจำเป็น ที่ข้าราชการจะต้องทนต่อการบริหารภารกิจ ทนต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์ เห็นการ ถูกวิพากษ์วิจารณ์ เป็นขุมทรัพย์ ไม่มีหน้าที่ก้าวร้าวต่อประชาชน ควรมองว่าประชาชนเป็นกระจกสะท้อนตัวเอง และต้องคิดว่า คำตำหนิเป็นขุมทรัพย์อันประเสริฐ

10) **อวิโรธนัง** คือ ข้าราชการต้องยึดหลักธรรมมาธิปไตย ถือเอาความถูกต้องตามกฎหมาย เป็นเข็มทิศในการบริหารราชการแผ่นดิน ต้องยึดหลักสัจธรรมเป็นแนวทางในการบริหารงานอย่างเที่ยงตรง ถ้านำเอา ธรรม เป็นแนวทางในการบริหารแผ่นดิน จะทำให้ประสบผลสำเร็จ

ถ้านำเอา อำนาจ เป็นแนวทางในการบริหารแผ่นดิน จะทำให้ล้มเหลว...

ข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าลูกน้อง หรือเพื่อนร่วมงาน ก็จะต้องมีหลักธรรม 10 ประการนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

สิ่งสำคัญที่พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ฝากเป็นข้อเตือนใจข้าราชการ ก็คือ

1) **มหาตมะคานธี** กล่าวไว้ว่าคนที่จะไปสอนหรือส่งเสริมให้คนอื่น เชื่อสัจธรรมสุจริต โปร่งใส ได้นั้น ตนเองจะต้องเป็นเช่นนั้นก่อน มิเช่นนั้นใครจะเชื่อ ใครจะศรัทธา จึงเป็นเรื่องที่น่าเศร้า ที่ตนเองสกปรกแต่ไปสอนหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นสะอาด

2) ข้าราชการต้องระลึกอยู่ตลอดเวลาว่า พระราชา คือ ผู้ที่ทรงทำราชการ และท่านทรงทำงานไม่ทัน ไม่ไหว จึงทรงตั้งให้คนกลุ่มหนึ่งมาช่วยพระองค์ท่านทำแทน จึงเรียก คนกลุ่มนี้ว่าข้าราชการ แปลว่า ผู้ที่ทำงานแทนหรือทำงานให้พระราชา เพราะฉะนั้น ข้าราชการจึงจะต้องปฏิบัติราชการแทนพระองค์ท่านอย่างดีที่สุด ดังนั้น การที่ข้าราชการทุกคนเป็น คนดี ถือว่า เป็นการถวายความจงรักภักดีพระองค์ท่าน...”

เพื่อนหลายๆ
กับสินเชื่อการศึกษา
เพื่อสมาชิก กบข.

พิเศษสุด!

ข้อเสนอนี้เพื่อสมาชิก
กบข. เท่านั้น

วันนี้สมาชิก กบข. สามารถสมัครขอสินเชื่อการศึกษากับธนาคารกรุงเทพได้อย่างสะดวกสบาย เพียงเปิดบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ธนาคารกรุงเทพเพื่อเป็นบัญชีเงินฝากสำหรับการนำเงินเดือนเข้า โดยท่านสามารถเลือกขอสินเชื่อแบบมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันก็ได้ อีกทั้งยังเลือกระยะเวลาผ่อนชำระได้เอง สมัครขอสินเชื่อได้แล้ววันนี้ที่ธนาคารกรุงเทพกว่า 700 สาขาทั่วประเทศ

สอบถามเพิ่มเติมโทร. **1333**

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

กบข. มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อและการบริการของธนาคารใดอย่างใด

ธนาคารกรุงเทพ

เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน

5 ทางเลือก

สู่เส้นทางเกษียณ

อย่างมีความสุข

เพื่อสมาชิก กบข.

เพื่อเป็นการบริหารรายได้ภายหลังเกษียณ
วันนี้ กบข. เปิดบริการใหม่ เพิ่มทางเลือกให้สมาชิกที่สิ้นสุดสมาชิกภาพ
เนื่องจากออกจากราชการ ได้มีสิทธิเลือก

1. ขอรับเงินที่มีสิทธิได้รับทั้งจำนวน
2. ขอนเงินไปยังกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์
เพื่อการออกจากงาน หรือการชราภาพ
3. ขอฝากเงินที่มีสิทธิได้รับให้กองทุนบริหารต่อ
4. ขอทยอยรับเงินที่มีสิทธิได้รับ
5. ขอรับเงินที่มีสิทธิได้รับบางส่วน ส่วนที่เหลือทยอยรับ

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

สมาชิกที่สนใจสามารถแจ้งความประสงค์ได้ที่ส่วนราชการต้นสังกัด

หรือสอบถามรายละเอียดได้ที่ ศูนย์บริการข้อมูลสมาชิก กบข. โทร. 1179 หรือ www.gpf.or.th

กบข.เผยผลสำรวจสมาชิกกว่าร้อยละ 80 พอใจผลการดำเนินงาน

กบข. เผยผลสำรวจสมาชิกพอใจการดำเนินงานสูงถึงกว่าร้อยละ 80 เตรียมร่างแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานต่อเนื่องในอนาคต เน้นสร้างประโยชน์สมาชิกเป็นหลัก

นางอมฤตา สุวรรณจินดา ผู้ช่วยเลขาธิการ สายสมาชิกสัมพันธ์และกิจกรรมสาธารณะกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เปิดเผยถึงผลการสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของ กบข. เนื่องจากเป้าหมายหลักอย่างหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ในทุกๆด้าน กบข.ได้ตระหนักถึงการสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับสมาชิก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งได้ทำ “การสำรวจความพึงพอใจของสมาชิก กบข.ประจำปี 2551” โดยมอบหมายให้หน่วยงานภายนอกเป็นผู้ดำเนินการเป็นประจำทุก 2 ปี เพื่อให้ได้ผลที่เป็นกลางมากที่สุดและเพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจและความต้องการโดยรวม ทั้งนี้ ในการสำรวจความพึงพอใจได้ใช้วิธีการกระจายเก็บกลุ่มตัวอย่างข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข.ทั้ง 12 ประเภทจากทั่วประเทศรวมกว่า 1,000 ราย

จากผลการสำรวจในปีนี้ พบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการดำเนินงานของ กบข. ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นทุกด้าน โดยในแต่ละด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยกว่าร้อยละ 80 ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดสวัสดิการ การบริหารงานสมาชิก การบริหารจัดการกองทุน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้บริการตอบข้อสอบถามของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลสมาชิกที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงร้อยละ 88.4

ทั้งนี้ นับจากที่ กบข. ได้ริเริ่มโครงการมาจนถึงปัจจุบัน พบว่าผลจากการสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกอยู่ในระดับที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ กบข. ได้พัฒนากระบวนการบริหารจัดการทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้หลากหลาย สมาชิกสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ในการสำรวจดังกล่าว กบข. ยังได้รับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจจากสมาชิกในหลายประเด็น อาทิ การเสนอให้ กบข. ปรับรูปแบบของใบแจ้งยอด หรือการปรับภาษาที่ใช้สื่อสารเรื่องการลงทุนให้เข้าใจง่ายมากขึ้น เป็นต้น ซึ่ง กบข. จะได้นำทุกข้อมูลที่ประมวลผลจากการสำรวจและข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่ได้รับไปเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้ตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกต่อไป

สำหรับสมาชิกผู้สนใจข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจความพึงพอใจดังกล่าว สามารถติดตามรายงานการสรุปผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานของ กบข. ได้จากเว็บไซต์ กบข. www.gpf.or.th

ศูนย์บริการข้อมูลสมาชิก กบข. โทร. 1179 กด 6 member@gpf.or.th / www.gpf.or.th

สื่อสารเรื่องการสอบ ระบบการสรรหาและเลือกสรร ของประเทศเกาหลีใต้

เหมวดี บรรเทา *

สื่อสารเรื่องการสอบฉบับนี้ได้้นำเกร็ดความรู้เกี่ยวกับระบบราชการและระบบการสรรหาและเลือกสรรของประเทศเกาหลีใต้มาแนะนำเสนอ เพื่อให้ผู้อ่านได้เปิดโลกทัศน์และเห็นถึงความเหมือนและความต่างของระบบการสรรหาและเลือกสรรที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ก่อนที่จะกล่าวถึงระบบการสรรหาและเลือกสรรของประเทศเกาหลีใต้ ผู้เขียนจะขอเล่าถึงข้อมูลในเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบราชการและบริบทของการสรรหาต่างๆ ของประเทศเกาหลีใต้ เพื่อให้ทุกท่านสามารถทำความเข้าใจและมองเห็นภาพรวมอย่างกว้างๆ กันก่อน

ประเทศเกาหลีใต้ มีการปกครองในระบอบที่มีประธานาธิบดีเป็นผู้นำฝ่ายบริหาร โดยดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว มีรัฐสภา เป็นระบบสภาเดียว และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะดำรงตำแหน่งวาระละ 4 ปี มีสัดส่วนของประชากรต่อข้าราชการเท่ากับ 52:1 ข้าราชการจะแบ่งเป็นข้าราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ซึ่งข้าราชการส่วนกลางมีจำนวนถึง 63.4% ซึ่งมากกว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นประมาณครึ่งหนึ่งคือมีอยู่เพียง 36.6% การแบ่งระดับข้าราชการ แบ่งเป็น 9 ระดับ โดยระดับ 1 เป็นระดับสูงสุด และระดับ 9 เป็นระดับต่ำสุด ตรงข้ามกับของประเทศไทยที่ระดับ 1 คือข้าราชการที่อยู่ในระดับต่ำสุด นอกจากนี้ยังมีการกำหนดสัดส่วนของข้าราชการเพศชาย เพศหญิงให้มีสัดส่วนที่พอๆ กันด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความเสมอภาคในการเข้ารับราชการให้เกิดขึ้น

บริบทการสรรหาและเลือกสรรของประเทศเกาหลีใต้มีความคล้ายคลึงกับประเทศไทย คือมีผู้สนใจเข้ารับราชการเป็นจำนวนมากใกล้เคียงประเทศไทย ประมาณสามแสนคน แต่กลับมีข้อแตกต่างอย่างมากในลักษณะที่เรียกได้ว่าสวนทางกันอย่างสิ้นเชิงกับของประเทศไทยในเรื่องคุณสมบัติของผู้ที่สนใจเข้ารับราชการ คือกลุ่มคนที่นิยมเข้ารับราชการของประเทศเกาหลีใต้จะเป็นกลุ่มผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในลำดับต้นๆ ของประเทศเกาหลี เช่น Seoul University , Korea University

* นักวิชาการสอบ 6 ว ศูนย์สรรหาและเลือกสรร สำนักงาน ก.พ.

ในส่วนของระบบการสรรหาและเลือกสรรของประเทศเกาหลีใต้ ในเชิงระบบยังคงใช้ระบบแบบรวมศูนย์ (Centralized) โดยองค์การกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีฐานะในลักษณะเดียวกันกับสำนักงาน ก.พ. แต่องค์กรกลางของประเทศเกาหลีใต้จะเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบในตำแหน่งทั่วไป และให้ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งในตำแหน่งเฉพาะของส่วนราชการ การดำเนินการจัดสอบขององค์กรกลางนี้จะจัดเป็นประจำทุกปี โดยจะมีกำหนดการสอบที่ค่อนข้างแน่นอนสำหรับระดับแรกบรรจุทั้งระดับ 9 ระดับ 7 และระดับ 5

การสอบเข้ารับราชการสำหรับตำแหน่งที่รับบุคคลในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี คือ ระดับ 7 หรือระดับ 9 ผู้สมัครจะต้องเข้ารับการทดสอบ 3 รอบ คือ ทดสอบความสามารถทางการคิด (Public Service Aptitude Test) และ สำหรับระดับ 9 ต้องสอบภาษาเกาหลีด้วย รอบที่สองทดสอบวิชาเฉพาะตำแหน่ง ข้อสอบทั้งสองวิชาเป็นข้อสอบแบบปรนัย ส่วนรอบที่สามเป็นการสอบสัมภาษณ์

การสอบเข้ารับราชการสำหรับตำแหน่งที่รับบุคคลในระดับปริญญาตรี การทดสอบจะมี 3 ภาคเช่นกัน ในรอบที่หนึ่งทดสอบความสามารถทางการคิด (Public Service Aptitude Test) และภาษาอังกฤษ รอบที่

สอง ทดสอบวิชาเฉพาะตำแหน่งแต่ข้อสอบจะเป็นข้อสอบแบบอัตนัย ประมาณ 4-5 วิชา และสอบสัมภาษณ์ในรอบที่สาม

หากพิจารณาดูแล้วจะเห็นว่าหลักสูตรการสอบของประเทศเกาหลีใต้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับของประเทศไทยมาก เพราะในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ผู้สมัครต้องผ่านการทดสอบในสามภาค เช่นกัน ในภาคแรกเป็นการทดสอบภาคความรู้ความสามารถทั่วไป มีลักษณะเช่นเดียวกับการสอบในภาคแรกของเกาหลีใต้ ภาคที่สองภาคความรู้ความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งทั้งสองภาคนี้เป็นการสอบข้อเขียน ส่วนภาคที่สามเป็นภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งใช้การสอบสัมภาษณ์ เป็นวิธีหนึ่งในการประเมินบุคคลเช่นเดียวกับวิธีการที่ประเทศเกาหลีใต้ใช้

เรื่องเกี่ยวกับระบบราชการและการสรรหาและเลือกสรรของประเทศเกาหลีใต้ยังมีสิ่งที่น่าสนใจที่อยากจะนำเสนออีกมาก แต่สำหรับฉบับนี้คงต้องพักเนื้อหาเอาไว้เพียงเท่านี้ก่อน เอาไว้ฉบับหน้าเรามาดูกันต่อ นะคะ

มุมมองบุคลากร

แนวทางปฏิบัติ

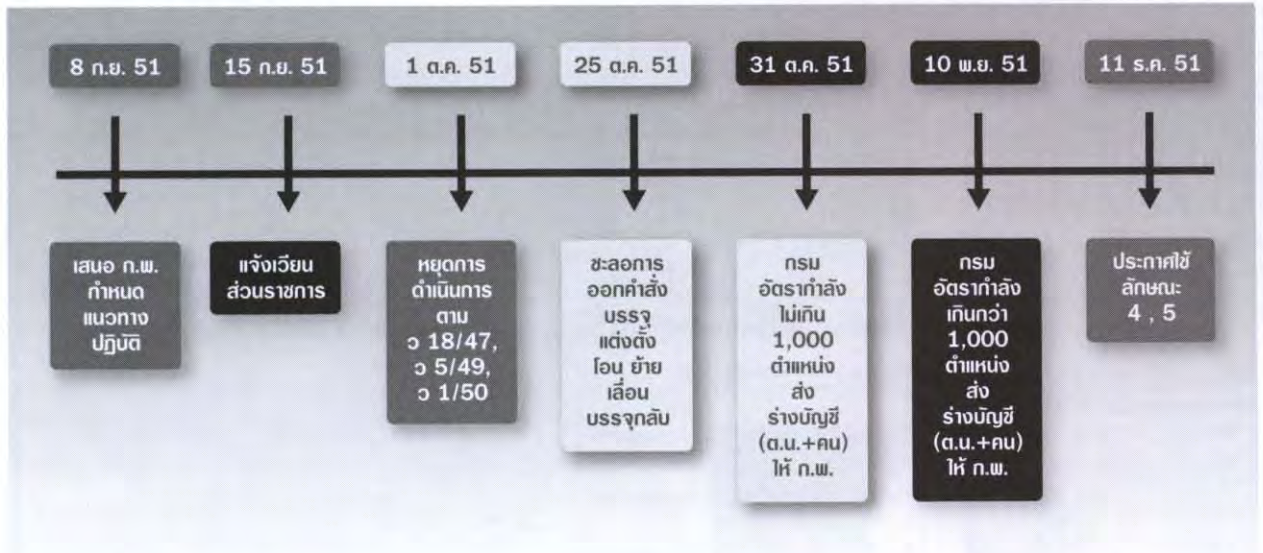
การกำหนดอัตรากำลัง และ การแต่งตั้งข้าราชการ ระหว่างการใช้ พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือนใหม่ (๖ 6 / 2551)

สรุป.

เพื่อน ๆ บุคลากรคะ เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับอย่างเป็นทางการแล้วตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม 2551 ซึ่งบทบัญญัติที่มีสภาพใช้บังคับแล้วคือบทบัญญัติในลักษณะ 1-3 ส่วนบทบัญญัติในลักษณะ 4 ข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะ 5 ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ จะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อได้มีการจัดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนเข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน ระดับตำแหน่ง ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และประกาศให้ทราบแล้ว

สำนักงาน ก.พ. คาดว่าจะประกาศใช้ลักษณะ 4 และลักษณะ 5 ในวันที่ 11 ธันวาคม 2551 ดังนั้น เพื่อให้การจัดตำแหน่งและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ก.พ. จึงมีมติกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและการแต่งตั้งข้าราชการในระหว่างการใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งสำนักงาน ก.พ. แจ้งเวียนส่วนราชการแล้วตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1006/ว6 ลงวันที่ 15 กันยายน 2551 การดำเนินงานในระหว่างการใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 แสดงโดยแผนภูมิ ดังนี้

จะเห็นได้ว่าตามแผนการดำเนินการนั้น เพื่อนๆบุคลากรต้องมาทำความเข้าใจและเตรียมการกันในทุกๆส่วนไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ต้องชะลอการดำเนินการ หยุดดำเนินการ เร่งการดำเนินการ ในการจัดคนลงให้ทันตามที่กำหนด โดยมีหลักการและแนวทางปฏิบัติซึ่งเป็นสาระสำคัญของ ว6/2551 มี 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การกำหนดอัตรากำลัง

■ ■ หลักการ ให้คงกรอบจำนวนรวมทั้งของตำแหน่งและระดับเท่าที่มีอยู่ตามกรอบอัตรากำลัง ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 คือมีอยู่อย่างไรก็คงไว้เท่าเดิม

■ ■ แนวทางปฏิบัติ

- ① การดำเนินการตาม ว18/47, ว5/49 และ ว1/50 ให้ส่วนราชการหยุดตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.51 เป็นต้นไป
- ② คำขอที่ได้รับก่อนวันที่ 1 ต.ค. 2551 และมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ ก.พ. จะดำเนินการต่อไป
- ③ คำขอที่ได้รับตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2551 จะส่งให้ส่วนราชการไปดำเนินการตาม พ.ร.บ.ใหม่ เว้นแต่ มีเหตุความจำเป็นหรือจะเกิดผลเสียหายแก่ราชการ ก.พ. จะพิจารณาเป็นกรณีๆไป

ประเด็นที่ 2 การบรรจุแต่งตั้ง

■ ■ หลักการ เพื่อให้การจัดตำแหน่งและแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ถูกต้องและเหมาะสม ให้ดำเนินการบรรจุแต่งตั้งได้เท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้ราชการเสียหาย

The screenshot shows the OCSC website interface. At the top, there is a search bar and a language selector set to 'EN'. Below that is a navigation menu with items like 'หน้าหลัก', 'กระดานสนทนา', 'พบพิ้งเว็บไซต์', 'ดาวน์โหลด', 'ถาม-ตอบ', and 'ติดต่อเรา'. The main content area features a banner image of a man in a suit and a list of links under the heading 'กฎหมาย ระเบียบหนังสือเวียน'. The list includes: กฎหมาย, กฎ ก.พ., ข้อบังคับ ก.พ., ระเบียบ ก.พ., and หนังสือเวียน. A large watermark 'www.ocsc.go.th' is visible across the bottom of the screenshot.

ประเด็นที่ 3 การจัดทำแห่ง และ จัด ข้าราชการเข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งตาม พ.ร.บ. ใหม่

หลักการ ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีแล้ว
ส่งให้สำนักงาน ก.พ. ดำเนินการต่อไป ดังนี้

- 1 กรมที่มีอัตรากำลังไม่เกิน 1,000 ตำแหน่ง ให้
ส่งภายใน 31 ต.ค.2551
- 2 กรมที่มีอัตรากำลังเกินกว่า 1,000 ตำแหน่ง ให้
ส่งภายใน 10 พ.ย.2551

เมื่อมาตรการต่างๆ ได้ออกใช้แล้วเพื่อนๆ
บุคลากรคงต้องทำความเข้าใจหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง
(ว18/47, ว5/49 และ ว1/50) สามารถศึกษา
เพิ่มเติมได้ที่ www.ocsc.go.th หัวข้อกฎหมายและ
ระบบ ส่วนกรณีข้อคำถามที่เป็นข้อสงสัยในประเด็น
ต่างๆ ที่สำคัญๆ จะนำลง website แจงให้ส่วน
ราชการได้รับทราบกันในโอกาสต่อไป

■ ■ แนวทางปฏิบัติ

- 1 ให้เร่งรัดการออกคำสั่งบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย
เลื่อน และบรรจุกลับ ให้เสร็จภายในวันที่ 24 ต.ค.
2551 ให้ชะลอตั้งแต่ 25 ต.ค. 2551 เป็นต้นไป
- 2 หากไม่เสร็จ ให้สั่งรักษาการฯ และเมื่อจัดคน
ลงแล้วก็ออกคำสั่งย้อนหลังให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
การแต่งตั้งย้อนหลัง ว255/24, ว38/26, ว9/23 การ
ประเมิน ว/วช./ชช. ถ้ามีคุณสมบัติครบและส่ง
ผลงานที่มีเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ ก่อน 11 ธ.ค.
2551 ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้
- 3 การบรรจุให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น เช่น บัญชี
สอบแข่งขันจะถูกยกเลิก หรือ กรณีบรรจุนักเรียน
ทุน กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น ก.พ. จะพิจารณา
เป็นกรณีๆ ไป

กฎระเบียบและเรื่องที่น่ารู้

ผู้ที่ได้รับการล้างมลทินแล้วจะถูกลงโทษทางวินัย ตามมติคณะกรรมการ ป.ช. อักหรือไม่

ชนวรรษ สินอ้วน *

ด้วยมีส่วนราชการหรือทางปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550 มายังสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามที่มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า “ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือ

ลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้นๆ” และมาตรา 6 บัญญัติว่า “บรรดาผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และบรรดาผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆต่อไป” นั้น มีปัญหาข้อกฎหมายที่ควรได้รับการวินิจฉัยเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการ จึงหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังต่อไปนี้

* นิตกร 6 ว สำนักมาตรฐานวินัย สำนักงาน ก.พ.

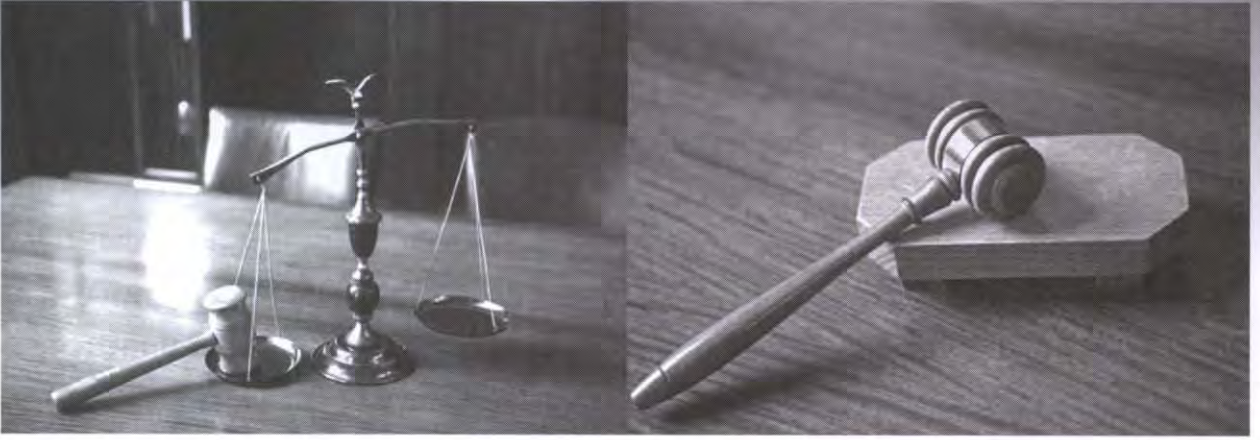
1. กรณีที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยและผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตลอดจนผู้ถูกดำเนินการทางวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรืองดโทษ และกรณีอยู่ในเกณฑ์ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา 5 หรืออยู่ในเกณฑ์ไม่ต้องถูกพิจารณาโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นต่อไปตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ต่อมาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้มีมติชี้มูลความผิดกรณีเดียวกันว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง รวมทั้งกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยไว้ก่อนพระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ แต่เรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเช่นนี้ผู้บังคับบัญชายังมีอำนาจที่จะดำเนินการเพื่อสั่งเพิ่มโทษหรือสั่งลงโทษผู้นั้นตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดตามมาตรา 92 และมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ต่อไปหรือไม่

เกี่ยวกับเรื่องนี้แยกเป็น 2 กรณี คือ

1.1 กรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชาและสั่งยุติเรื่อง งดโทษ ลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการไปแล้ว ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดไปยังผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ว่าข้าราชการดังกล่าวกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยชี้มูลก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ซึ่งเป็นวันประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550 และขณะที่ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ได้มีผลใช้บังคับ กรณีจึงมีปัญหาว่าผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาโทษข้าราชการดังกล่าวตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้หรือไม่ เนื่องจากการสั่งยุติเรื่อง งดโทษ ลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการ ซึ่งข้าราชการดังกล่าวได้รับไปก่อนหน้านั้นถูกล้างมลทินตามมาตรา 5 หรือไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไปตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ แล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

กรณีที่มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการและผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ ลงโทษ หรือกรณีที่สั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่า ข้าราชการผู้นั้นได้กระทำความผิดวินัยและส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ว่าข้าราชการดังกล่าวกระทำผิดวินัยก่อนที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จะใช้บังคับ ผู้บังคับบัญชาย่อมต้องดำเนินการทางวินัยตามมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กระบวนการดำเนินการทางวินัยยังไม่เสร็จสิ้น จึงถือไม่ได้ว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับ อันจะทำให้ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาย่อมพิจารณาโทษข้าราชการนั้นตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้

1.2 กรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชาและสั่งยุติเรื่อง งดโทษ ลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการไปแล้ว ต่อมาพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550 มีผลใช้บังคับในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ซึ่งเป็นผลให้การสั่งเรื่อง งดโทษ ลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการ ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา 5 หรือไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษ หรือดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไปตามมาตรา 6 แล้ว หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ชี้มูลความผิดไปยังผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ว่าข้าราชการดังกล่าวกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว และจะส่งลงโทษข้าราชการผู้นั้นตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ แต่กรณีมีปัญหาว่าผู้บังคับบัญชาจะส่งลงโทษข้าราชการตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้หรือไม่ เนื่องจากการสั่งยุติเรื่อง งดโทษ ลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการ ซึ่งข้าราชการผู้นั้นได้รับไปก่อนหน้านั้นถูกล้างมลทินแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีที่มีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการและผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องงดโทษ ลงโทษ หรือกรณีที่สั่งให้ออกจากราชการ อันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยและพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้บังคับแล้ว หลังจากนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดไปยังผู้บังคับบัญชาว่าข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะสั่งลงโทษข้าราชการตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้หรือไม่ นั้น การดำเนินการทางวินัยในกรณีนี้เป็นการดำเนินการโดยผู้บังคับบัญชาควบคู่ไปกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แม้การดำเนินการของผู้บังคับบัญชาเสร็จสิ้นและมีการสั่งลงโทษข้าราชการไปแล้ว หรือมีการสั่งงดโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการ แต่เมื่อการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เสร็จ ก็ถือว่าการระบวนการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้วไม่ได้ เพราะหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้าราชการผู้นั้นได้กระทำความผิดทางวินัย ผู้บังคับบัญชาก็ต้องสั่งลงโทษตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 92 และมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ แม้ก่อนคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลความผิดกับข้าราชการผู้นั้น จะได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ออกมาใช้บังคับ แต่เมื่อการดำเนินการทางวินัยในกรณีนี้ยังไม่เสร็จสิ้น ข้าราชการผู้นั้นก็ไม่ได้รับการล้างมลทินตาม มาตรา 5 หรือมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษข้าราชการ ดังกล่าวตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้

2. กรณีที่ข้าราชการสองคนถูกผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ต่อมาข้าราชการทั้งสองคนได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ผลการพิจารณา อ.ก.พ. กระทรวงมีมติให้ยกอุทธรณ์ทั้งสองคน ข้าราชการหนึ่งในสองคน ได้นำเรื่องไปฟ้องต่อศาลปกครองกลาง ผลการพิจารณา ศาลปกครองกลางได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลแล้ว โดยยกเลิกคำสั่งลงโทษข้าราชการผู้ฟ้องคดี และดำเนินการสอบสวนทางวินัยใหม่ แต่ระหว่างดำเนินการ พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550 มีผลใช้บังคับ กรณีจึงมีปัญหาว่าข้าราชการซึ่งอยู่ระหว่างถูกสอบสวนทางวินัยได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวไปแล้วหรือไม่ เพราะเหตุใด

คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อข้าราชการผู้ถูกลงโทษทางวินัยได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง ศาลปกครองกลาง ได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัย และได้มีการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้นั้นใหม่ ในขณะที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ เริ่มใช้บังคับ ข้าราชการผู้นั้นยังไม่ได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ตาม มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ จึงไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ■

PRAXIS

Insight

เพราะ Competency และ Performance Management จะกลายเป็นระบบพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ในเวลาอันใกล้นี้ หน่วยงานด้านทรัพยากรบุคคลจึงต้องเตรียมความพร้อมของทั้งตัวระบบ ผู้ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรบุคคล และเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนให้เท่าทันต่อบทบาทการอำนวยความสะดวก ประเมินสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานของคนในองค์กร

เพราะเราเข้าใจในลักษณะเฉพาะขององค์กรภาครัฐ ทีมที่ปรึกษา แพรกซิส อินไซต์ จึงพร้อมให้บริการที่ตอบสนองต่อลักษณะเฉพาะ ขององค์กรท่านอย่างเป็นรูปธรรม เน้นการสื่อสารที่เข้าใจง่าย ไม่เป็นทฤษฎีซับซ้อน เกิดความเข้าใจร่วมกันทั้งองค์กร และยังเน้นการลงมือปฏิบัติจนสำเร็จเป็นผลในระดับบุคคล ตั้งแต่เริ่มจนจบโครงการให้คำปรึกษา ผ่านกระบวนการถ่ายทอด Know-how ให้นักทรัพยากรบุคคลของท่าน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง หลังจบโครงการ

บริการวางระบบ

Competency และ Performance Management

- จัดทำโมเดลสมรรถนะขององค์กร และติดตั้งกระบวนการประเมินสมรรถนะ (Competency Assessment Process) จนได้ผลเป็นแผนพัฒนาผลการปฏิบัติงานรายบุคคล (IPIP)
- ติดตั้งระบบบริหารผลการปฏิบัติงานลงถึงระดับรายบุคคล ตลอดจนการบันทึก จัดเก็บ และส่งพิมพ์ รายงานบนระบบออนไลน์ จนได้ผลเป็นแบบบริหารผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล
- ใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมระหว่างที่ปรึกษากับผู้ปฏิบัติงานในองค์กร (Workshop/Coaching Sessions) ไม่ใช่จัดฝึกอบรม แล้วให้ปฏิบัติกันเอง

บริการฝึกอบรม

เพิ่มขีดความสามารถของนักทรัพยากรบุคคล และผู้บริหารในสายงานหลัก

- ทักษะการเป็นที่ปรึกษาด้านผลการปฏิบัติงานภายในองค์กร (Internal Performance Consulting Skills)
- ทักษะการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Knowledge Facilitation Skills) เพื่อการจัดการความรู้ในองค์กรภาครัฐ
- ทักษะการสัมภาษณ์ และสังเคราะห์เพื่อเขียนตัวชี้วัดพฤติกรรม (Behavioral Indicator) ในพจนานุกรมสมรรถนะ
- ทักษะการประเมินสมรรถนะด้วยการสัมภาษณ์ (Behavioral Interview) เพื่อการสรรหาและบรรจุตำแหน่งงาน
- ทักษะการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์หลัก (KRA) และตัวชี้วัดผลงานรายบุคคล (KPI) เพื่อกำหนดเป็น Performance Goal
- ทักษะการออกแบบและพัฒนากระบวนการด้านสมรรถนะและผลการปฏิบัติงาน (PM Process Design & Improvement)

การฝึกอบรมทุกหลักสูตรเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มขนาดเล็ก การทดสอบทักษะ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

มติ ก.พ. ที่น่าสนใจ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ. ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการ ที่มีฐานะเป็นกรม

มัทชนา บรรจงแท้*

ในการประชุม ก.พ. ครั้งที่ 8/2551 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551 ก.พ. ได้พิจารณามีมติเกี่ยวกับเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวง ของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม อยู่ในบังคับบัญชา หรือมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ว่าโดยที่มาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 บัญญัติให้อ.ก.พ.สามัญ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนวันที่กฎหมายใช้บังคับให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญใหม่ ซึ่งการดำเนินการแต่งตั้งใหม่ก็ยังมีอาจดำเนินการได้ เนื่องจากลักษณะ 4 ยังไม่มีผลใช้บังคับ และยังไม่อาจดำเนินการได้ตามมาตรา 22 ประกอบกับมาตรา 137 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันให้อำนาจ ก.พ.ไว้ว่าในกรณีที่เรื่องใดมีอาจดำเนินการได้ตาม พ.ร.บ.นี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้น จะสมควรเป็นประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.พ. จะกำหนด ดังนั้น ก.พ. จึงเห็นควรกำหนดให้อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี

หรือรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการ ตามมาตรา 22 วรรคสองต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญใหม่ และโดยที่เรื่องนี้เป็นการวินิจฉัยและการตีความปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 กรณีนี้จึงต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบตามนัยมาตรา 8 (6) เพื่อให้มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมายต่อไป สำหรับรายละเอียดของเรื่องนี้มีดังนี้

1. ที่มา

1.1 มาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติให้อ.ก.พ.สามัญ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้ง อนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ ตามพระราชบัญญัตินี้

1.2 มาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติให้ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงแต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้บรรดาอำนาจหน้าที่

* ที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงาน ก.พ.

ของ อ.ก.พ.กระทรวงเป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.กรมด้วย แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นประธาน อธิบดี เป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ. ซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน ก.พ. หนึ่งคน เป็น อ.ก.พ.โดยตำแหน่ง

2. ข้อเท็จจริง

2.1 สำนักงาน ก.พ.ได้มีหนังสือเวียน ที่ นร 1001/ว2 ลงวันที่ 10 เมษายน 2551 ชักข้อมความเข้าใจว่า นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับ อ.ก.พ.สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน วันก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ใช้บังคับ สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามนัยมาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

2.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ศธ 0601/1124 ลงวันที่ 10 เมษายน 2551 หารือว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญ ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวง ของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตาม มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ อ.ก.พ.ดังกล่าวได้ครบวาระเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2551 จึงหารือว่า อ.ก.พ.ดังกล่าวจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะดำเนินการแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญ ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใหม่ โดยอนุโลมถือปฏิบัติตามมาตรา 128 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้หรือไม่ อย่างไร

2.3 องค์ประกอบของ อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวง ตามมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เป็นอย่างไร

ทั้งนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติแก่ ส่วนราชการต่างๆ ที่มี อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวง เช่น สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ เป็นต้น

3. การพิจารณาของ อ.ก.พ.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการ

อ.ก.พ.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการ ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ 7/2551 วันที่ 22 กรกฎาคม 2551 แล้ว มีความเห็นเป็น 2 นัย ดังนี้

นัยที่หนึ่ง เห็นว่า โดยที่มาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 บัญญัติให้ในกรณีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ.กระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ

อ.ก.พ.กรมด้วย แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้มีรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นประธาน อธิบดีเป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ.ซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน ก.พ.หนึ่งคน เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง จากบทบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงไม่มี อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงอีกต่อไป และเป็นผลให้อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงที่มีอยู่ตามนัยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ของส่วนราชการต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ อ.ก.พ.กรมตามมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 จะทำหน้าที่เป็น อ.ก.พ.กระทรวงแทน โดยรองอธิบดีที่อธิบดีมอบหมายเป็นรองประธานจะมีฐานะเป็น อ.ก.พ.

ดังนั้น อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงสิ้นสภาพไปโดยผลของกฎหมาย และไม่อาจจัดประชุมเพื่อพิจารณาในเรื่องต่างๆ ได้อีกแต่ประการใด

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ต้องเสนอ อ.ก.พ.กระทรวงพิจารณาแล้ว กรณีก็ให้ อ.ก.พ.กรมของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามนัยมาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. 2551 เป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ โดยมีรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นประธาน เลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ.อีก 1 คน เป็น อ.ก.พ.โดยตำแหน่ง ส่วนรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้เป็นรองประธาน อ.ก.พ.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นั้น จะมีฐานะเป็น อ.ก.พ.

นัยที่สอง เห็นว่า โดยที่มาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติให้ ก.พ. อ.ก.พ.วิสามัญ และ อ.ก.พ.สามัญ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ก.พ. หรือจนกว่าจะได้แต่งตั้ง อ.ก.พ.วิสามัญ หรืออนุกรรมการใน อ.ก.พ.สามัญ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ ฉะนั้น จึงเห็นว่า อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่แทน อ.ก.พ.กรมที่ปฏิบัติหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงตามนัยมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

อ.ก.พ.เสียงข้างมากพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับความเห็นนัยที่หนึ่ง

อนึ่ง โดยที่ อ.ก.พ.มีความเห็นเป็นสองฝ่าย จึงให้เสนอ ก.พ.เพื่อพิจารณาก่อนนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 8 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ต่อไป

4. การพิจารณาของ ก.พ.

มติ ที่ประชุมได้อภิปรายเรื่องนี้อย่างกว้างขวาง โดยกรรมการ ก.พ. ส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับความเห็นนัยที่สอง คงมีเพียงกรรมการ ก.พ.ท่านหนึ่งเห็นด้วยกับความเห็นนัยที่หนึ่งในที่สุด ก.พ.พิจารณาแล้วมีมติว่า โดยที่มาตรา 128 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติให้ ก.พ.สามัญซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

จนกว่าจะได้แต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญใหม่ ซึ่งขณะนี้ส่วนราชการตามมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันยังไม่สามารถแต่งตั้ง อ.ก.พ.สามัญ ตามพระราชบัญญัตินี้ได้เนื่องจากลักษณะ 4 ยังไม่มีผลใช้บังคับ และ ก.พ.ยังมีได้ออกกฎ ก.พ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาหรือการเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็น อ.ก.พ.สามัญแต่อย่างใด ประกอบกับมาตรา 137 บัญญัติให้การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือมีกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปในเรื่องนั้นจะสมควรดำเนินการประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.พ.กำหนด ดังนั้น อาศัยบทบัญญัติดังกล่าว ก.พ.จึงเห็นควรกำหนดให้ อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ซึ่งรวมถึง อ.ก.พ.ทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้วย อันเป็น อ.ก.พ.สามัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามมาตรา 128 วรรคหนึ่ง ดังกล่าว ปฏิบัติหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวงของส่วนราชการตามมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ต่อไปจนกว่าจะได้มีการตั้ง อ.ก.พ.สามัญใหม่

อย่างไรก็ดี เรื่องนี้เป็นกรณีวินิจฉัยและตีความปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กรณีจึงควรจะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 8 (6) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อให้มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมายต่อไป

ไกรวิทย์

"รู้ศัพท์ในคำตัว" คราวนี้ ขอนำคำในภาษาไทยบางคำที่ใช้กันบ่อย แต่ก็มีการใช้ไม่ถูกต้องในบางกรณี มาแนะนำท่านผู้อ่าน เพื่อความเข้าใจและมีการนำต่อคำเหล่านี้ไปใช้อย่างถูกต้อง.....

๙ ความหมายของจริยธรรม จรรยา คุณธรรม จรรยาบรรณ...

จริยธรรม เป็นคำนาม มีความหมายว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

จรรยา เป็นคำนาม มีความหมายว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่ในคณะ เช่น จรรยาแพทย์ คำว่าจรรยา นี้ นิยมใช้ในทางดี เช่น มีจรรยา ซึ่งหมายความว่ามีความประพฤติที่ดี

คุณธรรม เป็นคำนาม มีความหมายว่า สภาพคุณงามความดี

จรรยาบรรณ เป็นคำนาม มีความหมายว่า ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

การใช้คำว่าไปยาลน้อยท้ายคำว่า กรุงเทพ

คำว่า “กรุงเทพฯ” เป็นชื่อย่อจาก “กรุงเทพมหานคร” ใช้อักษรย่อว่า กทม. กรณีที่จะเขียนชื่อเขตการปกครองที่หมายถึง กรุงเทพมหานคร จะต้องเขียนว่า “กรุงเทพฯ” โดยต้องมีไปยาลน้อยด้วยเสมอจึงจะถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อ การเขียนกรุงเทพโดยไม่มีไปยาล เช่นที่นำไปใช้เป็นชื่อองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ฯลฯ ถือเป็น การกำหนดชื่อเฉพาะเจาะจง จึงไม่จำเป็นต้องใส่ไปยาลน้อยได้

การใช้ลักษณะนาม “ราย” “นาย” “คน”

คำว่า “ราย” เป็นลักษณะนาม ใช้แก่กรณีที่เป็นเรื่องส่วนบุคคล หรือสิ่งที่แยกกล่าวเป็นอย่างๆ ไป เช่น เกิดอุบัติเหตุ 3 ราย มีลูกหนี้ 2 ราย

คำว่า “นาย” เป็นลักษณะนาม ใช้แก่บุคคล (มักใช้แก่ทหาร ตำรวจ) เช่น หน่วยนี้มีทหาร 5,000 นาย

คำว่า “คน” เป็นลักษณะนาม ใช้แก่มนุษย์ เช่น วันนี้มีพนักงานลาหยุด 10 คน

การใช้คำว่า “สิทธิ” และ “สิทธิ์”

ทั้งสองคำนี้ความหมายเหมือนกัน จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “สิทธิ” และ “สิทธิ์” เป็นคำนาม มีความหมายว่า

1. อำนาจอันชอบธรรม เช่น บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เขามีสิทธิ์ในที่ดินแปลงนี้ หรือ

2. อำนาจที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย (ภาษาอังกฤษใช้คำว่า right)

ทั้งนี้ อยู่ที่การนำไปใช้ว่าจะให้อ่านอย่างไรจึงจะราบรื่นไพเราะ ถ้าเขียน สิทธิ อ่านว่า สิดทิ แต่ถ้าเขียน สิทธิ์ อ่านว่า สิด

🏛️ ความหมายของศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ

คำว่า ศาสตราจารย์เกียรติคุณ และ ศาสตราจารย์กิตติคุณ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญที่สถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งจากบุคคลภายในหรือภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญยิ่งในสาขาวิชา เป็นผู้นำและเป็นตัวอย่างที่ดีของนักวิชาการชั้นเยี่ยม มีมาตรฐานสูงทางคุณธรรม จริยธรรม และมีความซื่อตรงต่อวิชาชีพ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น โดยสถาบันอุดมศึกษา กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง รวมทั้งเงินทุนต่างๆ เพื่อให้ปฏิบัติภารกิจที่เป็นงานทางวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งอาจใช้คำว่า “ศาสตราจารย์กิตติเมธี” “ศาสตราจารย์กิตติคุณ” ก็มีความหมายในทำนองเดียวกัน ขึ้นอยู่กับสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ที่ทำการแต่งตั้ง

🏛️ คำว่า “ผลผลิต” และ “ผลิตผล” ใช้ คำภาษาอังกฤษอย่างไร และมีความหมายแตกต่างกันอย่างไร

“ผลผลิต” เป็นศัพท์บัญญัติของคำ output มีความหมายว่า สิ่งที่ได้จากการนำปัจจัยการผลิตผ่านกระบวนการผลิตจนกระทั่งได้เป็นสินค้าหรือบริการออกมา ซึ่งผลผลิตที่ได้ นั้นอาจนำไปผลิตสินค้าอื่นๆ ต่อไป หรืออาจเป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายก็ได้

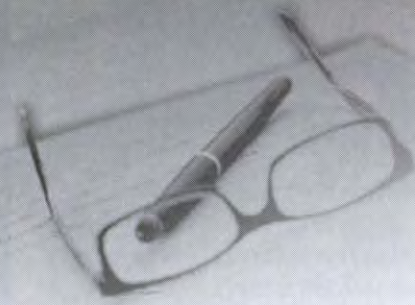
ส่วนคำว่า “ผลิตผล” เป็นศัพท์บัญญัติของคำ produce ใช้ศัพท์บัญญัติว่า ผลิตผลทางการเกษตร พืชผลทางการเกษตร

(เรียบเรียงจากข้อมูลที่ปรากฏในเว็บไซต์ของราชบัณฑิตยสถาน) 📄

ใบสมัครสมาชิกวารสารข้าราชการ

ค่าจัดส่งฟรีทั่วประเทศ

■ หมายเลขสมาชิก.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....

() ขอสมัครสมาชิกใหม่ () ขอต่ออายุเป็นสมาชิก

หมดอายุ.....

รหัสสมาชิกเก่า.....

■ ประเภทสมาชิก

() 1 ปี (6 ฉบับ) เป็นเงิน 360 บาท

() 2 ปี (12 ฉบับ) เป็นเงิน 720 บาท

■ ตั้งแต่ฉบับเดือน.....

ถึงเดือน.....

พร้อมนี้ได้แนบ () เงินสด

() ธนาณัติ

ปจท/ปทผ/.....

หมายเลข.....

■ โปรดส่งวารสารข้าราชการไปยังที่อยู่ดังนี้

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่.....

.....

.....

.....

.....

รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....

() ตัวแลกเงินไปรษณีย์

ส่งจ่าย ปณ. นนทบุรี 11000

โปรดส่งจ่ายเงินในนาม

“ผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ.” สวัสดิการสำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ. 47/101 ถนนติวานนท์
ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร. 02-547-1400

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ.

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ. ขอประกาศให้ทราบว่า

"ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ. ได้ตลอดเวลาจากเว็บไซต์ <http://www.ocsc.go.th> และให้บริการประชาชนเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ.

ตามมาตรา 9 แห่งพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก เขตดุสิตกรุงเทพฯ 10300 และถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี 11000 ในวัน เวลาราชการ"

หนังสือที่สวัสดิการสำนักงาน ก.พ. พิมพ์จำหน่าย

รายการ	ราคา(บาท)
1. คู่มือสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ	70
2. การนำเสนองานที่มีประสิทธิผล	50
3. การจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ	60
4. พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	60
5. พ.ร.บ.เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538	90
6. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547	90
7. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ 2526 และภาคผนวก	65
8. ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ 2517	90
9. พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ 2539	55
10. คู่มือการพัฒนากระบวนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์	60
11. ครรลองครองใจระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง	90
12. คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม	120
13. คำอธิบายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ 2526 พร้อมแก้ไข	120
14. การเขียนหนังสือติดต่อราชการและธุรกิจ	120
15. การทำบันทึกเสนอ การจดยางงานการประชุม การเขียนคำกล่าวในที่	80
16. พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 พร้อมสรุปสาระสำคัญและคำอธิบายรายมาตรา	140
17. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลา 2535 แก้ไขเพิ่มเติม	100
18. เทคนิคการนำเสนอเรื่องด้วยวาจา	100
19. คู่มือนักฝึกอบรมมือ	185
20. คู่มือการพัสดุ	200
21. เทคนิคการร่างกฎหมาย	150
22. ตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน	200
23. รวมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ	150
24. รวมกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ	150
25. รวมกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน	150
26. รวม มติ ค.ร.ม. มติ ก.พ. และระเบียบเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน	300
27. กฎ ก.พ. พร้อมด้วยหนังสือเวียน ก.พ. (2 เล่ม)	590
28. คู่มือปริญญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ	280

❖ มีจำหน่ายตามศูนย์หนังสือจุฬาฯ / อสมทศาสตร์ / เกษตรฯ ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

❖ หรือสั่งซื้อโดยตรงและสนใจติดตามทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. โทร 02-281-9454 <http://www.ocsc.go.th>.

พร้อมส่งธนาคารบัตรสั่งจ่ายในนาม "ผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ." สั่งจ่าย ปณ.ดุสิต กก. 10300 หรือ ปณ. ทำเนียบรัฐบาล กก. 10300

ที่อยู่ สวัสดิการสำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

หรือโอนเงินบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพฯ สาขาสำนักงาน ก.พ. บัญชีเลขที่ 201-0-038095 FAX 2-2800382

โปรดบอกค่าจัดส่งหนังสือรายการที่ 1-10 ราคาเล่มละ 15 บาท รายการที่ 11-20 ราคาเล่มละ 20 บาท รายการที่ 21-25

ราคาเล่มละ 25 บาท รายการที่ 26-28 ราคาเล่มละ 45 บาท

สมัครสมาชิก!!

สนใจสมัครสมาชิการสารข้าราชการตามที่อยู่ข้างบน ค่าบำรุงปีละ 220 บาท (ราคาหนังสือและค่าบำรุงวารสารข้าราชการอาจเปลี่ยนแปลงได้)

เราจะมีที่ยืนบนโลกไหม?

เราจะยืนตรงจุดไหน?

ต้องใช้อะไรเป็นแรงผลักดัน?

แล้วเราจะยืนได้อย่างมั่นคงหรือไม่?

เรารวมทุกศักยภาพ เพื่อความมั่นคงของประเทศบนเวทีโลก

กลุ่ม ปตท. เชื่อมโยงศักยภาพธุรกิจด้านสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน การกลั่นและปิโตรเคมี เข้าด้วยกันอย่างครบวงจร เพื่อสร้างความมั่นคงให้ประเทศ
วันนี้ เราเป็น 1 ใน 500 บริษัทดีเด่นของโลก จากนิตยสาร Forbes และ Fortune พร้อมนำพา
ประเทศไทยไปเติบโตบนเวทีโลก

กลุ่ม ปตท. รวมพลังขับเคลื่อนประเทศไทย เพื่อไทย